

[digi]

Nr 3, juuli 2005

Ajakiri+
CD-ROM=
33.-

SÕBER SUVEKS: TESTIS 5 LÕBUSAT DIGIKAAMERAT

Järeleproovitud ja hinnatud:

- Logitechi QuickCam
  - Samsungi MP3-mängija
  - Sony-Ericsson K750
- ja suur hulk muid vidinaid

PIRAATLUS POLE KENA

[digi] aitab
netist legaalseid
MP3sid leida

KÜSIDA VÕIB KÕIKE:

Vastuse-Vadim aitab

First to Fight -
kambaga lõunamaale
„rahu valvama“

FlatOut -
meeletu metalli
mõlkimine

Mis kasu on
naha alla pandud
mikrokiibist?

Kuidas hea pilt
kaamera sisse saada?

46

Supertest: Digikaamerate paraad: kes kelle kandadel?

VÄRSKE KRAAM

- Mida teha, kui Internetis on igav ● 10
- Seagate laine ● 18
- Teeme ühe Heinekeni. Virtuaalselt ● 15
- Arvutisõda. Mängult, mitte päriselt. ● 19
- Üks-null ● 17
- Telefonitsunaami ● 20
- RFID abil tead, kus miski on ● 22

- Inimene
- Küsida võib kõike! ● 26

JÄRELE PROOVITUD

- Sony Ericsson K750i ● 28
- Netscape 8 ● 30
- AI Tech Mediagate MG-258 ● 32
- MSI P4N SLI Diamond ● 34
- Siemens Gigaset M34 ● 36
- Avermedia Aver TV Cardbus Plus, TV/FM tuunerkaart puldiga ● 37
- Total Commander 6.53 ● 38

- Logitechi QuickCam for Notebooks Deluxe ● 39
- Samsung YH-820 ● 40
- Hyundai L19T tv-tuuneriga ● 41
- Bandridge SA150 ● 42
- Logitech Mediaplus ● 43
- Laena MP3-sid, Vanemuine! ● 50
- Kuidas hea pilt kaamera sisse saab? ● 54

MÄNGURUBRIIK PLAY

- Act of War: Direct Action ● 60
- Close Combat: First To Fight ● 63
- Football Manager 2005 ● 64
- Klassikud ● 66

- FlatOut ● 68
- Doom 3: Resurrection of Evil ● 70
- Uudised ● 71
- Tulekul ● 72

- Ostujuht ● 74
- Digidoktor ● 76
- Kuulame ja vaatame ● 78
- Saabunud kirjad ● 80

- Heiti Kender kohtub kaanetüdrukuga ● 82

20

63

KOLUMNISTID

Niklas Zennström -
Innovatiivse kultuuri
loomine ● 24

Kristjan Otsmann - Minu
poe aastal 2010 ● 25

Kohtuähvardus

• Vanasõna ütleb, et kolm on kohtuseadus. See on nüüd siis [digi] kolmas number ja meil, tegijatel, on küll tunne, et kohtu ega millegi muu karmiga ähvardada ei maksa. Teeme veel edasi ja hea meelega. Aga et teha head ajakirja, on ikkagi vaja lugejate abi.

See lugejakirjade hulk, mis iga kuu toimetuse e-posti aadressile saabub, teeb ainult rõõmu. Enamjaolt on need rõõmsad kirjad, kus öeldakse, et me teeme lahedat ajakirja. Aitäh. Me tahamegi ise lahedat ajakirja teha. Eriti meeldivad meile aga need kirjad, kus te ütlete, mis võiks teistmoodi olla. Mida rohkem, mida vähem, kus te juhite tähelepanu sellele, mida me valessti oleme teinud või kus kirjutades eksinud. Kuna me saame sadu lugejakirju kuus, siis ajakirja kahjuks nad kõik ei mahu, ent te võite kindlad olla, et teie soovitusel, parandused, täpsustused ja rõõmuhüüatused ei lähe kuhugi kaduma ja see töö pole teil asjata tehtud. Ühte asja ma võin kindlalt kõigile sellest kirjutatud inimestele öelda – juba järgmistes numbrites pöörame me rohkem tähelepanu tarkvarale, kirjutame uutest programmidest, soovime nii tasuta kui tasulist tarkvara ja anname nõu, kuidas seda kasutada. Me võtame endale ülesandeks uut tarkvara testida ning kirjutada vastavaid arvustusi. Väike algus on juba tehtud – eelmises numbris arvustasime MSN Messenger 7t ja selles numbris kirjutame internetibrauser Netscape 8st ning failihaldur Total Commanderist. Ja tarkvarateemalised kirjutised jätkuvad.

Üks küsimus, mis mul seoses [digi] arendamisega praegu peas liigub, on see, kas peaks rohkem olema pikemaid lugusid. Mõned lugejad on kirjutanud, et tahaks pikemalt ja põhjalikumalt lugeda, teised jällegi leiavad, et mõnus, et pikki lohisevaid tekste pole. See on huvitav küsimus ning siin me palume teie abi. Kas pikemad ja põhjalikumad lood oleksid [digi]s teretulnud? Kui jah, siis millest? Kas oleks vaja pigem samm-sammult õpetusi, kuidas arvuti ja muu tehnikaga midagi teha või vahest üldhuvitavaid jutte sellest, kuidas tehnika töötab ja kuhu see värk lähitulevikus areneb?

Andke teada. digi@presshouse.ee ootab kirju ja nagu ikka, pakub preemiat.

 HENRIK ROONEMAA

[digi]

- Aadress: Paldiski mnt 26a, 10149 Tallinn
- tel 661 6186 • faks 661 6185
- e-post digi@presshouse.ee

Toimetus

Peatoimetaja

Henrik Roonemaa

henrik.roonemaa@presshouse.ee

Toimetaja

Leho Lahtvee

leho.lahtvee@presshouse.ee

Kujundaja

Indrek Loik

indrek.loik@presshouse.ee

Fotograaf

Egert Kamenik

egert.kamenik@presshouse.ee

Keeletoimetaja

Martin Mets

Kolumnistid

Niklas Zennström, Kristjan Otsmann

Kolumnistide portreede autor

Oskar Aitaja

Ajakirja makett **Siim Saidla**

Väljaandja **Presshouse OÜ**

Trükk **Unipress**

© **Presshouse OÜ**

Digimaailmas avaldatud tekstide ja fotode avaldamine ükskõik millisel viisil on keelatud ilma väljaandja eelneva kirjaliku loata. Kõik õigused on kaitstud.

Tellimine

- Telefonil 661 6186
- E-posti aadressil levi@presshouse.ee
- Veebis aadressil: <http://www.presshouse.ee>

Tellimishind 299 krooni aastas. Otsekorraldusega 25 krooni kuus.

Reklaam

Margit Sprengk

tel 661 6186

GSM 50 55 198

margit.sprengk@presshouse.ee

riistvara tarkvara fototehnika mobiilid fototehnika

[digi]

Ajakiri+ CD-ROM = 33,-

PIRAATLUS POLE KENA.
[digi] aitab netis leppida MP3-salidega

SÕBER SUVEKS!
TESTIS 5 LÖBUSAT DIGIKAAMERAT

Esitakse foto Egert Kamenik, modell **Sirli**, riided Tallinna Kaubamaja

Esitakse foto Egert Kamenik, modell **Sirli**, riided Tallinna Kaubamaja

CD-kettal

Rome: Total War

• Kogu maailmas suurt tunnustust leidnud strateegiamängu demo nüüd [digi] lugejatele tutvumiseks. Mänguvalmistajaks Creative Assembly Suurbritanniast, kes omal alal pikka aega tegija olnud.

„TotalWar“ seeriakolmasosa annab võimaluse mängida kolmes suure ja võimsa Rooma perekonnana ajaloo võimsaima riigi eest. Võitlustandritel käivad teiste hulgas kuulsad Hannibal, Caesar ja Spartacus. Eepilise mängu ajalooline täpsus ja detailsus on hämmastavad. Mängus on osavalt ühendatud käigu- ja reaalaaja strateegia.

Viimane annab võimaluse maha pidada suuri, võimsaid ja efektseid lahinguid kuni 10 000 sõdalasega! Käsutada saab sadakonda erinevat kontrollitavat üksust erinevatest sõduritüüpidest sõjamasinateni. Lahinguväljade maastik on loodud uurimistööde toel nii Euroopas kui Aafrikas.

Kuid sõdimine ja vallutamine pole ainus impeeriumit koos hoidev komponent. Nõudlik Senat vajab rahustamist, rahvamassid taltsutamist, majandus arendamist, poliitika ja diplomaatia arutamist ... ning muidugi tsirkust ja leiba – gladiaatorite areen! Mängu tehniline tugi on hea, fännid on kõvasti abimaterjale kirjutanud ja populaarsust tõestab fakt, et sügiseks lubatakse lisapaketti.

CD-l olev demo sisaldab sissejuhatust ja ajaloolise Trebia lahingu kaarti. Vii oma armee sinu juhtimise all loorbereid lõikama!

[NÕUDMISED ARVUTILE]

Protsessor: Pentium III/
AthlonXP 1 GHz (aga parem siiski kiirem)

Mälu: 256 MB

Videokaart: 64 MB

Helikaart: DirectX 9 ühilduv

Kõvakettamahtu: 3 GB

Tarkvara: Windows 98SE/
ME/2000/XP +
DirectX 9.0

Peeter Marvet õpetab fotosid töötlemas

• Digifotokas ostetud, fotod tehtud, aga näevad kuidagi kahvatud välja. Tuttav olukord? Pole viga, isegi lihtsate fototöötlusprogrammidega saab kahvatud pildid elavaks muuta ja see siin pole mingi „TV-Shopi“ jutt! See on päris jutt.

Vastu tulles [digi] esimeses lugejakirjas olnud ettepanekule on seekordse [digi] kaaneplaadi peal Eesti esimene meile teada-olev *screencast* ehk ekraanivisor, kus Peeter Marvet selgitab, miks ei tohi pilditöötlusel kasutada *Brightness&Contrast* tööriista ning kuidas heledus ja kontrast pilti rikkumata *Levels* ja *Curves* abil sobivaks keerata. *Screencast* on salvestatud kasutades www.techsmith.com Camtasia Studiot, CD-l oleva ja veel ühe piltide resolutsioonist rääkiva *screencast*'i leiab aadressilt <http://marvetaarium.uniprint.ee>.

Selle asemel, et samm-sammult õpetust ajakirjast lugeda, teeme asja teie jaoks palju lihtsamaks. Peeter Marvet näitab videolõigus lausa ekraani peal, mida tuleb teha ning mis erinevate seadistuste sättimisest muutub. Nii saab asjast palju parema ülevaate. Peetriga on meil kokkulepe, et ta teeb mõnel teemal õpetuse iga kuu [digi] kaaneplaadile.

NASA World Wind

• Üle-eelmises [digi]s surfasime mööda virtuaalset gloobust ringi ja otsisime Los Angelese rannast tibusid. Kes pole veel viitsinud või saanud Internetist seda kolakat faili NASA World Wind atlasega alla laadida, siis nüüd on see teie jaoks plaadil, täiesti tasuta.

Internetiühendust on World Windi kasutamiseks aga ikka vaja, sest satelliidipilte laadib see alla just sealt. Aga siis saab mööda maailma ringi lennata ja tunda, et see planeet on ikka üsna väike.

[NÕUDMISED ARVUTILE]

Windows 2000, XP Home, või XP Professional
Intel Pentium 3,1 GHz, või AMD Athlon või kiirem
256 MB RAM
3D graafikakaart: nVidia GeForce 2 Ultra
ATI Radeon 7500
Intel Extreme Graphics 2
Internetiühendus (soovitavalt püsiühendus)
2 GB kõvakettaruumi

OpenOffice.org 2.0 Beta (eestikeelne)

• Tuhat vabandust! Enda arvates panime OpenOffice'i juba üle-eelmise [digi] kaaneplaadile, ent ühe uimase inimese süül see sinna siiski ei jõudnud. Nüüd parandame oma vea. Niisiis, tasuta ja vabatahtlike programmeerijate arendatav kontoritarkvara pakett, mis jõudnud nüüd 2.0 testversioonini, ent on siiski piisavalt töökindel koduseks kasutamiseks. Paketis sisalduvad tekstiredaktor Writer, tabelarvutusprogramm Calc, graafikaprogramm Draw, esitlusprogramm Impress ning teaduslike valemite ja võrrandite loomise programm Math.

[NÕUDMISED ARVUTILE]

Windows 98, ME, NT (Service Pack 6 või uuem), 2000 või XP
Pentiumiga ühilduv PC
64 MB mälu
300 MB vaba kettaruumi
800 x 600 või parem eraldusvõime ja vähemalt 256 värvi

GIMP

• Paljude lugejate soovile vastu tulles paneme seekord plaadile tasuta fototöötlus-

programmi GIMP, mille osas alles vaidlus käib, kui palju või vähe see Photoshopile alla jääb. No jääb ikka küll, aga Photoshop maksab rohkem kui [digi] 40 aasta tellimus ja GIMP ei maksa mitte midagi.

Gimp versioon 2 on saanud kiitvaid hinnanguid paljudelt pilditöötluse asjatundjatelt ning võrreldes eelmiste versioonidega on suure edasiminekuna teinud just kasutusmugavus ja -lihtsus. Digikaameraga klõpsitud fotode töötlemiseks on pigem mõttekas kasutada näiteks Picasat või mõnd fotoaparaadiga kaasa tulnud programmi. Veidi suuremate vajaduste korral võib aga GIMP-ist täitsa abi olla.

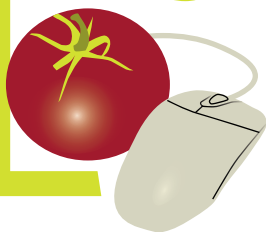
[NÕUDMISED ARVUTILE]

Windows (soovitavalt 2000 või XP)
Vähemalt 128 MB mälu (soovitavalt vähemalt 256 MB)
Vähemalt 20 MB kõvaketast (soovitavalt siiski oluliselt rohkem)

värskke kraam

> Liivast telefon **LK10** > Loodusseadused loomulikumaks **LK14**
Midagi jälle eputavatele neidudele **LK16** > **Info terade vahel** **LK19** >
Jubedalt telefone **LK20-21**

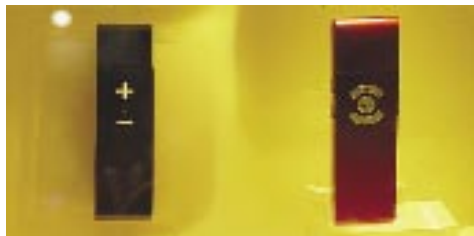
Telekasõitlaste rahusti

● Slingbox Personal Broadcaster on säärane riistapuu, mis võimaldab kus iganes kiire Interneti-ühendusega asukohas vaadata omanikule koju tulevaid telekanaleid. Kaabel-TV, satelliit, raadio, mis iganes, lihtsalt ühenda karp oma meelelahutussüsteemiga. USAs peaks asi müügile jõudma juuni viimasel päeval. [digi] aga huvitab, kas eurooplased ka saavad oma versiooni, et seebikaid jälgida, ilma et mõni osa vahele jääks.

Aasia - koopiamaa

● Hale, hale, hale! Nii otsest ja süütute silmadega kopeerimist on kurb vaadata. Ütelge, et ei meenuta Apple iPodi? LG arvab, et kõik on normaalne. Nende seade mängib MP3, WMA, ASF ja Ogg Vorbis vormingus heliklippe ühe patareilaenguga kuni 10 tundi. 512 MB versiooni eest hakatakse oletatavalt raha nõudma 80 USA rohelist, 1 GB eest 110 sama paberit. Valgesse (või musta või punasesse) mängijasse saab muusikapalu laadida USB 2.0 ühenduse kaudu.

Filmiripperi... vabandust, töötlejatele

● Videoformaadi MGP4 pakkimisvorming DivX 6.0 on väljas. Rohkemate DVD võimalustega, suurema pakkimisvõimega, kvaliteetsem, kiirem... Ninaga tunnen juba, kuida filmipiraadid kahtlaselt muigavad ja käsi hõõruvad.

Järjekordne Korea saavutus

● Pantechi PG-6100, viimase aja Korea „kõik ühes“ buumi uus telefon-kaamera-MP3-mängja. 2-megapiksline sensor, Bluetooth, 1,9tolline sisemine ja 1,1tolline väline 256 000 värviga displeid. Tõenäoliselt siia see ei jõua, kuid eks me nüüd tea, et kuskil selline asi olemas on.

Lutsu ... digikas

● Samsungi Digimax i50 MP3 on hästi õhuke 5-megapiksline digifotokas koos MP3-mängijaga. Muusikat mängib aparaat SD ja MMC mälukaartide pealt. 2,5tolline LCD-ekraan ja 3x optiline suurendus on ka.

ATI topeltkiirus pidurdab

● Kurjad keeled räägivad, et ATI kahe graafikakaardi süsteem CrossFire hilineb. Et heal juhul jõuab suurtes riikides augustis poodidesse. Kui ikka korraliku draiveritoe ATI progejad tehtud saavad... Head keeled aga räägivad juulist. Aga arvestades Eesti kaugust, siis meie arvuti-kaupluste kohta ei tea.

Küll mõned käed on osavad

● Otsereportaaz Hapton Beachilt New Hampshireilt. Kes ütles, et liiv on kuiv ja viljatu materjal? Väga kõrgtehnoloogiline hoopis! Lapseeas rannas liivavormidega ebapiisavalt mängida saanud tegelased on valmis vorpinud pildil oleva kujukese. Mobiiliga käsi pildistab lossi. Iga päev seda ei näe.

Miks mitte monitori kõrvale?

● Jah... [digi] toimetus on uudiste koostamise hetkel väga romantilises meeleolus ja peale künlaudise märgime ära teisegi hämarat õhtut valgema muutva seadlase. Lava lamp, mis on pisikene ja saab oma elektri USB-pordist. Selle 5.8" kõrguse asja soetaks kirjutajagi, eriti kui hinnaks vaid kümme-kond taala.

[AEG SURNUKS]

● Interneti kaardistamine on ränk töö. Aga lõbus.

Mõla-entsüklopeedia

● Uncyklopediat võiks tõlkida eesti keelde kui ebaentsüklopeediat. See on hulk lõbusaid valesid ja ebatõest infot, kuid muidu näeb see kõik välja nagu tavaline entsüklopeedia. Eestit valitseb selle andmeil näiteks kuningas Arnold II ja asepresidendid Anu Saagim ja/või Homer Simpson.

✦ www.uncyclopedia.org

Olgu farm alati sinuga

● TOFU D2, Obi Wan Cannoli, Cuke Skywalker, Princess Lettuce, Ham Solo ja Chewbroccoli on tegelased toidunukkudega eepilises veebifilmikeses, kus head juurviljad üritavad maailma päästa kurjade masstoodanguviljade käest.

✦ www.storewars.org

Mängi seda viit

● Isegi internetis võib aeg-ajalt igav hakata. No kui kogu Internet on läbi loetud, aga väljas sajab vihma või tööd lihtsalt ei taha teha. Smashinggames.com on sel juhul parim sõber, sest nii suurt valikut veebimänge polegi ammu kuskil näha olnud. Ja suur osa neist on täitsa lõbusad.

✦ www.smashinggames.com

Raamatutäis nalja

● Juulis tuleb „Hitchhiker's Guide to the Galaxy“ film ka Eestis kinno, ent tegelikult on tegu üsna kehva filmiga. Raamat on kõvasti parem. BBC omaaegne kuuldemäng on ka hea. Raamatut pole eesti keeles välja antud ja kes ei raatsi inglisekeelset osta, lugegu parem Internetist. Siin on üleval kogu raamat. Me ei tea kahjuks, kui legaalne see on, aga seal ta ripub, täies hiilguses.

✦ www.totse.com/en/ego/science_fiction/hitch1.html

Teufel kõlakamber

● Jätkame aga iPodi asjadega. iPodi kõlaridokk. Pistad kolmanda või neljanda põlvkonnaga iPodi Saksa firma Teufeli masina ülemisse pesa ja kuula. Pult on, audiosisend on, hind on ka – 5000 krooni ümber. Hullud.

Pikkus pole oluline, jämedus on põhiline

● Sony tegi videoprojektori. Ma ei kuule aplausi. Aga kui ma ütlen, et see on ainult 52 mm kõrge? Igatahes kiitsakuse tõttu ta uudistesse sai. XGA vedelkristall videoprojektori mudelinumber on VPL-CX20, täismõõdud 273x210x52 mm kaaluga 1,9 kg. Heledus 2000 luumenit. Hind: 1600 eurot. Ümberarvutatud hinda ei julge nii pisikese asja kohta avaldada.

Poolik tervik

● 2 GB mälu MP3de jaoks, 2 megapiksli pildimasina jaoks, FM-raadiolainete kõrvale kuuldavaks tooja. „Idee olemas, teeme sellise vidina“ arvasid Samsungi mehed ja tulemuseks YP-D1. Kuid „unustati“ lisada telefon, mis kõikidel Korea vidinatel juba poolkohustuslik on. Nii et miks peaks äraheitatud digiinimesed enam seda „poolikut“ asja tahtma?

Mida varem seda parem

● Liigub kuuldus, et Nintendo Revolution jõuab kaubandusvõrku juba märtsis 2006. Kas [digi] usub või vaidleb vastu? Ei kumbagi, sest konsoolisõda on ettearvamatu (kui meenutada E3 ajal toimunud pressikonverentside „strateegili“ ajastusi jne).

nVidia uus ajur avab teid

● nVidia uus ForceWare videodraiver 77.72 toetab SLId ilma vahejupita 6600GT, 6800GT ja 7800GFX videokaartidel. Kuid ... jõudluse langus on ligikaudu 5%. Aga vähemalt on teada, et nüüd saab ka niimoodi.

Pöialpoistele ka muusikat

● See MP3-mängija on nimega v@mp c@ndi. Mis iganes diil nende „ätt“idega on, kuid kujult on kena. Mälumahtudega 256 MB, 512 MB ja 1 GB. Suurus 4,2 x 2,7 x 1,5 cm ning kaaluga 17 g. Jajaa, me teame, et see on päris väike.

Pidu!

● Mäletate, kui 800 MB CD-toorikud tulid? Friigid värisid, et nende kirjutaja pea paigast ei nihkuks, kuid ikka oli vaja 100MB rohkem infot plaadile panna. Ajalugu kordub. Taiwani Prodisc tegi DVD-R plaadi, kuhu mahub senise 4,7 GB asemel 4,9 GB. Jee, 200 MB võitu, korraldage ilutulestik keegi!

Pörkamine realistlikumaks

● Juba mõnda aega käivad jutud eraldiseisvast füüsikaprotsessorist (PPU - Physics Processing Unit). Selle vidina ülesandeks on vähendada graafikakaardi ja protsessori koormatust füüsika arvelt, võttes kogu asjade liigutamise ja muu teemakohase enda hooleks. Kasu saavad sellest mängurid, kes saavad silmad veel kauemaks monitorile naelutada ja neid rikkuda. AGEIA on see firma, kellest saab uus lapsevanemate vaenlane nende järglaste rikkumise eest. PhysX nimelise protsessori esimeseks kaardile panijaks (ja AGEIA eelistatuimaks) on Asus, kuid kindlasti lisandub neid veel. Mida siis saame, kui lisakaarti tõesti peaks juba selle aasta lõpus välja tulema? Kaotame ühe PCI või PCI-E (2006. aastal tulev versioon) vaba pesa, kaardil oleva ventilaatori tõttu saame müra juurde, toiteploki on vaja kaabel kaardile ühendada, et 20 W rohkem elektrit süüa. Kuid saame ka 128 MB GDDR3 mälu juurde, mis „oma asjad“ endale võtab. Jah, hind esialgsete andmete järgi saab olema 249-299 USA dollarit. Tundub palju? [digi]le tundub ka ülepaisutatud. Seda enam, et kui kiiresti mängutootjad ikka kavatsevad imeasja toetama hakata, et sest ka kasu oleks. Üksikud on küll juba lubanud, kuid seda pole piisavalt. Kogu kontseptsioon on vaieldamatult ilus, kuid kuidas see käima läheb... ?

Raamatupidajatest ujuvad ei saaks ka vee all numbritest rahu

● Ma ise rohkem jooksin kui ujun, kuid kindlasti on sulistajatel sama mure mis mul. Pärast mitmendat korda ühe ja sama ringi läbimist läheb lõpuks sassi, mitmes käsil on. Aga nüüd saavad veearmastajad prillid, mis näitab neile ringe ja aega, ei pea enam tegema lisaliigutusi käe- või basseinikella jälgimiseks. Prototüübi hetkeprobleem seisneb selles, et kivi ehk kiip, kus asub kompass, pole kuigi mugav. Aga sellega tegeletakse ja poodi-esse jõudval lõpp-produktil pole omanikule „kivi kaela“ riputatavat raskust.

SLI tugi avardub

● nVidia pakub nüüd ka tavalisele GeForce 6600 seeriale SLI tuge. Ja seda läbi PCI-Express siinide, mitte eraldi lisakaabli. Mõte võib hea olla, sest lahendus on odavam. Kui klotkerid kaardid ka 6600GT ülekellavad, võib mõne mehe naeratus kõrvuni venida. Kõlakad räägivad, et ka 6200 kaartidel on SLI tugi salaja olemas, see teeks tolle lahenduse veel odavamaks. Kuid kuni keegi tööle pole saanud, pole asi kindel.

Reklaami nimel esimeste seas esitlemas

● See aasta parteriteks hakanud InterVideo ja Ulead esitlesid juba DVD järglaste High-Definition DVD (HD-DVD) ja Blu-Ray Disc (BD) tarkvaralisi lahendusi. Kuidas informatsiooni maha mängida, salvestada, uuesti kirjutada... Arvestades, et tehnoloogiad on polettidest veel merede ja mägede taga, siis tarkvaraarendajad on juba küll hästi kiiresti platsis.

nVidia salarelv!

● Räägitakse, et nVidial on taskus trump nimega 7800 Ultra. Lähemalt. Uue GeForce 7 põlvkonna kiip G70 pidi tooma uuenduse ka markeeringutes, vana tuntud Ultra lõpuga lipulaev pidi saama nimeks GTX. GT jäänuks alles. Aga ... kui ATI R520 kiibistikuga uus graafikapõlvkond peaks jõudlusega üllatama, siis oleks nVidial veel kuhugi tõusta, GTXile lisaks Ultra siis.

Kriips, joon, triip

● Lapsed, uus mängu-asi! Mattel HotWheels LineRiders on mänguautod, milledele saab sõiduraja pliitsiga ette joonistada. Omad pidurdusmaad, kurvid, hüppekohad (just, näiteks üle käte)... Poodi ostma veel ei tasu tormata. Tootja demonstreerib juba pikemat aega oma uudist, kuid küllap seal on veel vigu, mis takistab lettidele kimamist (või seal pidama saamist).

Unistuste riistapuu piraatkino pidajale kiireks opereerimiseks

● HP toob suvel turule mp2220, väikese digitaalse projektori. Stiilne, alla kilo kaaluv riistapuu jõuab Eestisse augustis orienteeruva hinnaga 29 500 krooni. Omadustest: kuni 1400 ANSI (max) luumenit, kontrastsus 2000:1, XGA resolutsioon (1024 x 768), 1.15:1 integreeritud suurendus pildi kergeks kohandamiseks ekraani suurusega, lihtne valida presentatsiooni- ja videorežiimide vahel pildi parimaks seadistamiseks...

E-õlletehas Amsterdumis

● Amsterdami südalinnas (Stadhouderskade 78) asub vana, 19. sajandil punakaspruunide tellistest ehitatud õlletehas. Tänapäeval Hollandi maailmakuulus õlletootja Heineken seal õlut enam ei pruuli ega villi, kuid korraldab Heineken Experience-nimeliseks muuseumiks muudetud hoones palju lõbusamaid asju.

Kõigepealt räägitakse külalisele legendaarset e-tähe lugu – vaadake silti ja näete, et Heinekeni tõstetud keskmise kriipsuga „e“ naeratab! Kuid muuseum ise on läbinisti üks suur e-asutus. Ruumides leiata ees tegutsemas mehi, kunagise käitise rajajaid, äärmiselt usutavate kolmemõõtmeliste projektsioonidena. Teid muudetakse pudeliks ja sõidutatakse vastaval simulaatoril läbi tehase tootmisliini. Seejärel võtab teid enda kontrolli alla eriline *joystick*’uga varustatud

tugitool ning teie silme ees avaneb firma aastakümnete pikkune telereklaamipotentsiaal.

Tantsusaalis saate muutuda DJks ja mikside erilise puldi taga teistele küllastajatele klubimuusikat, mis inspireeritud „õllehäälestest“, näiteks pudeli või purgi avamise viisid või pröksud jms. Saate proovida kätt õllemeistrina – selleks kohandatud arvuti abil. Või ronida suurde tünni, lasta sel end pildistada ja saata pilt e-postiga kuhu iganes soovite... Ine. Ine. Ja lõpuks on e-nänni varuks ka promopoes: õllepurk-digikaamera, õlletaolise vedelikuga täidetud optiline hiir... Lisaks ohtrale virtuaalsele õllele kuulub ekspositsiooni juurde ka ehe vaadi-Heineken. Ärge ainult liiale minge!

[4] NEE ME KORV

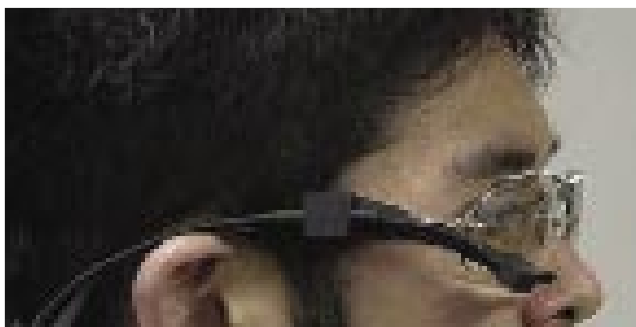
Sädele, sädele, sädele ...

● Korpusetuunijad, kes te panete kümneid LEDe ehk valgusdioode oma arvutikastile ja romantikud, kes te kaifite küünlaid rohkem kui verist poksimatši, midagi teile. Philips Aurelle LED küünlad. Ja, ja ... rohkem nagu polegi midagi öelda. Ühe laadimisega 6 tundi põlev valgusallikas sobiks igati [digi] romantilistele koosolekutele.

Toit kalast!?

● Üllatus! Jälle uus MP3-mängija. Tegelikult mängib TwinMOSi 25 grammine seadeldis ka WAVe ja WMAsi. Ühendus käib läbi USB 2.0 pesa, mälu on 128 MB/256 MB/512 MB, ühe AAA patareiga hellitab kõrva 8 tundi. Suurus: 53 x 28 x 20 mm. Tahate marki ka teada? MMD101 Sushi. Sushi kohta ei tea kommenteerida, kellegi hiilgav mõttevälgatus vist.

Varsti on prillipapa uhke olla

● Olympus tegi lahedad prillid. Tegelikult pigem vaateseadeldise. HMD (head mount display) oma 27 grammiga näitab aeg-ajalt mingit infot, näiteks e-posti saabumist. Kirjamärgid tunduvad paistvat 50 cm kauguselt ning on läbipaistvad, mistõttu ei sega vaatevälja. Silmakate on veel prototüüp, kuid idee hakkab kindlasti hoogsalt arenema. Varsti liigume nagu arvutimängus, kus ekraanil kõik vajalik info olemas.

Täna kell 8, homme 11 ...

● Hehe, lahe. Oleks juba ise kooliajal idee teoks teinud, kui oleks osanud. Neverlate 7-day Alarm Clock on äratuskell, millelele saab iga päeva jaoks oma äratusaja panna. Ei ole probleem, kui teisi-päeviti algab esimene tund alati 8.55. Saab ajanäitajale selgeks teha. Ning pole probleemi, kui eelmine öhtu ununes äratus määramata, sest see on juba enne tehtud. Hind meie rahasse ümberarvutatult jääks alla 500 krooni. Kui kallis on teie uni?

Valvur Robo, Teie teenistuses

● Oi see teile meeldib. Guardrobo D1 on programmeeritav valverobot (kas mulle ainukesena meenub „RoboCop“ filmiseeria?). Jälgib oma kaameraga ja kuulab oma mikrofonidega. Kutsub raadio teel abi ning edastab videolindistusi tulekahjust, veelekedest ja sissetungijatest. Sohgo Security Services Co aretatud 109 cm pikkused tegelased ei oma tehisintellekti ja hakkavad tiirutama kindlaksmääratud rajal pankades, supermarketites, kontorides... Veidi tuld oskab juba kustutada, pisike pauguriist asemele, väike kuri programmijupp ja ongi meil paha robot olemas.

Veel parem käevõru

● Täiendus rubriigile „edevate tibide digikola“. Vaadake pilti, neiid! Tahate seda TAG Heueri 879 teemantiga käevõru/käekella? Kui teil on poiss-sõber, kellele ei tee 100 000 eurone väljaminek liiga ja suudab teid teha üheks kolme sellise kella omanikuks, siis tegutsege kiirelt. Tüdrukud nüüd lippasid kaasasi meelitama ... teile, kes te edasi loete, teadmiseks, et kell näitab aega vaid siis, kui vajutada nuppule. 54 punast LEDi valgustavad altpoolt kristalle. Kui nimeliselt kedagi kadetseda vaja, siis Uma Thurman on lüksuset oma käel juba tundnud.

Samsung SGH-E620

• Vabandage, kas me oleme kohtunud? Samsungi telefon ei erine disaini poolest oma õdedest-vendadest pea millegi poolest, ent tegemist on Samsungi esimese Bluetoothi ja hääletuvastusega telefoniga. Ehk et läbi Bluetooth-peaseadme saab telefonile öelda, kellele tuleks helistada ja enam ei tule telefoni selleks taskupõhjust või kotist välja õngitseda. Telefonil on hõbe-nano korpus, mis väidetavalt tapab kahjulikke baktereid.

iPallid ka veel

• Aappii! Veel üks i. Kaheosaline omavahel juhtmevaba audiosüsteem. Väiksemal munal on kolm audiosendit ja ta tegeleb

heli edastamisega suuremale. Suuremas pallis on kontrollpaneel, sõltuvalt heliallikast värve vahetav LCD-ekraanike, kõlar ja sellega võib toas ringi joosta, kuni 30 meetri raadiuses. Välimuselt nii ulmeline kui ka retrohõngu eritav. Tootjaks Oregon Scientific, palli komplekti nimeks Music Sphere ja hinnaks 250 USA raha.

iPodi ületrumpaja

• iPodi uus jõuline konkurent. Creative'i Zen Sleek on väiksem kui iPod (10.1 x 5.9 x 1.7 cm vs 10.4 x 6.1 x 1.6 cm) ja kergem (157 g vs 167 g). Mahukust on 20 GB, ühendus USB 2.0, FM-raadio, 16 tunnine mängimine, WMA toetus, sisseehitatud mikrofoni salvestamine... Ja välimus on ka lahe.

359

kilomeetrit tunnis ehk kiiremini kui propellerlennukid kihutab Jaapanis testitav ülikiirrong.

30

minutit võtaks sellisega aega Tallinnast Tartusse sõitmine.

4.9

on uue Apple'i muusikamängija iTunesi versiooninumber. Nüüdsest tugi ka podcasting'ule ehk taskuhäälingule.

200

tundi on Motorola uue Linuxil põhineva mobiiltelefoni E895 ooteaeg.

164

miljonit inimest maailmas omab kiiret Interneti püsiühendust.

1

miljon neist on Poolas.

50

Gbps kiirusega Interneti-ühendust pakutakse nüüdsest New Yorgis Long Islandil.

7989

dollarit (üle 100 000 krooni) maksab netipoes Amazon müüdiv raamatusari „The Penguin Classics Library Complete Collection“.

1082

raamatut on selles sarjas.

252

meetrit võtaks see sari riulis ruumi.

20

aastat kuluks nende lugemiseks kui lugeda 1 raamat nädalas.

317

kilo on saadetise kaal.

0

krooni on raamatusarja saatekulu (hea seegi!).

Kõvad asjad

Teeme nüüd ühe ülevaate ka Seagate'i, ühe suurima kõvakettaid tootva firma uudisproduktidest. Kokku avalikustati juunis 10 vidinat. Lähemalt neist.

- Momentus 5400.3 on 2,5stolline sülearvutite ketas. Jõuti 160 GB mahutavuseni. Ja muidugi bla-bla, et oleme veel kiiremaks läinud ja hoiame veel rohkem akut kokku.

- Momentus FDE (Full Disk Encryption). Eelmise mainituga sarnasel *notebook*'i andmehoidlal toimub riistvaraline info kodeerimine kettale. Pätipoisid, spioonid, muidugi liigselt uudishimulikud, Seagate teeb teie elu raskemaks.

- Barracuda 7200.9 on metallitükk, mis mind huvitab. SATA-2 ühendus, 500 GB mahutavust, 16 MB vahemälu, Seagate uhkus Native Command Queuing (NCQ) (andmete liigutamise süsteem) ja ei mingit müra. Eesrindlik lipulaev.

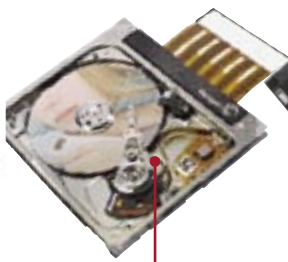
- Väliste andmekandjate/tagavarakoopiate karpide perekonda lisanud 500 GB monster. Vaikne, jahe, 7200 pöördega minutis ja uudse ühenduspesaga FireWire 800 (IEEE 1394b), mis suudab liigutada 800 MB sekundis.

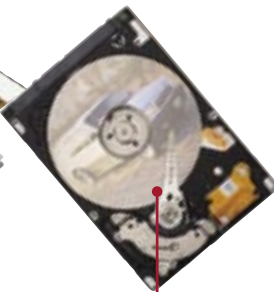
- Kaasaskantavate väliste ketaste suurus jõudis 120 GBni. 2,5" karpide perekonnas on endiselt saadaval ka alates 40 GB suurused tooted. Mugav ju tasku pista ja sõbraga oma filmi- ja muusikaloomingu vahetama minna.

- Seagate'i CompactFlashe on võimalik saada nüüd ka 4 ja 8 GBseid. Digitaalkaameratele on tehtud eraldi fotokaardid, peenime.

- ST1 kandvad ühetolliseid CompactFlash kettakesed võtavad ka muid andmeid peale, nagu muusikat, ja „kus kasutada“ seadmete arv on suurem. Väristamist ei karda ja pärast ühendamist hakkab tööle 1,2 sekundiga.

- EE25 on eriti vastupidavate ketaste seeria. 20, 30 ja 40 gigased kannatavad suuri niiskusi, kõrguseid, vibreerimisi (kuni 2,0 Gs) ja temperatuure -30 kuni +85 kraadi Celsiuse järgi. Liidestest on saadaval nii ATA kui S-ATA. Pöörlemisi minutis 5400. Vot see sobiks põllul olevale vanal kolhoosiaegsel traktoril reisivale *notebook*'iga talumehele.

- LD25 seeria 2,5stollised kettad on tehtud silmas pidades mängukonsoole. Aga ka väikesed arvutid ja muud kodused meelelahutusseadmed on Seagate'l sihilul. Väike, õhuke, jahe, kerge, vaikne ... misiganes. [digi] usub Seagate kvaliteeti, kuid liiga taevalikud lubadused tunduvad kahtlase ja roose reklaamina.

- DB35 tooteliinist leiame nüüd 500 GB videosalvestuseks mõeldud ketta. Kuni 85 tundi High-Definition TV formaati, 500 tundi tavalist telepilti ja kuni 10 salvestust korraga. DynaPlay tehnoloogia seadistab ise ketta parimaks töötajaks ja oskab arvestada ketta temperatuuriga.

iPodiga äratuskell

• Muidugi, veel üks i. Veel üks dokk. Augustis peaks poodidesse jõudma SDI Technologies'e iH5 Alarmkell. Vaid 100 USA dollarilisel äratajal pidavat olema piisavalt hea kõlarisüsteem, et kuulata sisseehitatud raadiot või iPodilt muusikat ka niisama.

Noas on infot. Ei, ei lähe psühhomeetria aladele

• Hoopis Swissbit ja Victorinox tegid uue versiooni Sveitsi armeenoast, nimega retroALOX. Peale kvaliteetsete metallividinate on sisse ehitatud ka ärakäiv USB pulk. Välimuselt pisike, kuid suuruselt mega ... tähendab, giga. Ühendus on USB 2.0 ja käppida saanud õnnelikud kiidavad andmevahetuskiirust.

Keeruline jutt uutest graafikamäludest

• Samsung Electronics on teada-tuntud kiipidega mäkerdaja. Heas mõttes. Küll ta punnib ja punnib paremuse poole. Seekord teatati „võimsate multimeediarakenduste jaoks mõeldud arenenud graafikamälu väljatöötamisest.“ Kõlab uhkelt. Väga tehnilist juttu nüüd. Uue dännaamilise muutmälu (DRAM) (2,0 Gbps, 90 nm, 512 MB GDDR3) 2,0 Gbps graafikalahendus töötab kiirusega kuni 8,0 gigabaiti sekundis, olles 70% kiirem tavalisest 1,2 Gbps seadmest. Sobiv kõrge kvaliteediga kujutiste ja kiire animatsiooni töötlemiseks personaalarvutites, tööjaamades ja võimsamates mängukonsoolides.

Samsung alustas ka oma 2004. aasta detsembris väljatöötatud 1.6 Gbps 90 nm 512 MB GDDR3 mälu seadme masstootmist ja on nüüd ülemaailmselt kättesaadav. Andmeülekannet kiirusega 6,4 Gbps võimaldab 1,6 Gbps GDDR3 on saadaval graafikakaartides, mille maksimaalne tihedus on 1 GB (ühendatakse 16 terviklikku 512 MB GDDR3 seadet). Uus GDDR3 mälu seade rakendab JEDEC standardile vastavat 136pealist kiipi. 512 MB GDDR3 mälu seadmelt oodatakse kiiremat andmeülekannet järgmise põlvkonna mängukonsoolide kõrgema resolutsiooniga kujutiste haldamiseks.

Kallis, kuid võimalusterohke

• Ütelge kaks i-ga algavat MP3-mängijat? iPod ja... Üks sobiv vastus oleks iRiver T20. LCD-ekraaniga, äratuskellaga, liinisendi kaudu MP3- ja hääl salvestusvõimeline ja ei piparda ka WMA, ASF ning OGG vormingu ettemängimisega. On küll ilus ja stiilne ja 14 tundi jutti mängiv, kuid 512 MB kohta 2300 krooni ja gigase eest 3200 välja käia on liialdus.

Arvutisõda

• Nagu [digi] teises numbris lugeda sai, on mängimine paljude väikeste ja väheste suurte inimeste töö. Kuid meelelahutust aeg-ajalt suurematesse hulkadesse toovad võtavad oma hobi tõsiselt. ETC Rapla Arvutiklubi korraldab ühe suuremat sorti võrgupeo. 29.-31 juulil 2005 saab Rap-

las Octa Centrumis mängida „Wolfenstein: Enemy Territory“, „Counter-Strike 1.6“, „Colin McRae Rally 4“, „Warcraft 3: The Frozen Throne“ ja „Unreal Tournament 2004“ nimelisi populaarseid videomänge. Ametlike tulistamiste, rallide ja strateegiate kõrval saab ka muud lõbustavat

videomänguvara tok-sida. Tasub kiirustada, sest kohti on 240. Eelregistreerimisel on pilett 150 krooni, kohapeal kohtade jätkumisel 250 krooni. Toimuvad seminarid, Eesti esimene *overclock*'imise ehk ülekiirendamise avalik mõõduvõtmine, kohvik pakkub sooja jooki-sööki, 24 tundi

teenindav puhvet võtab samuti teilt raha vastu. Valitud mängudes toimub Eesti Arvutiklubi (EAK) karika arvestus. Veel rohkem infot saab ammutada aadressilt: www.etcrapla.ee. Teid huvitab, kas [digi] ka läheb... Hehehe, elame-näeme!

Telefoni

Enne suurt suve on talvised tööd tark kaelast ära saada, ütleb meie põhjamaine kogemus. Lõunamaalastel pole muidugi vahet, neil on kogu aeg päike. Aga Nokia ja Sony Ericsson on peaaegu põhjamaised firmad ja nii paiskasidki nad enne puhkusele minekut avalikkuse ette hulga uusi telefone. Nagu kassile pannakse palju süüa kui puhkuse ajaks kodust ära sõidetakse. Las järab.

[NOKIA 6280]

Suure hiline misega on Nokia lõpuks klapiga telefonide moevoolu jõudnud. 6280 on 3G-telefon, kuid toimib muidugi ka praegustes GSM-võrkudes. Kaks kaamerat (2-megapikseline ning VGA videokõnede tarvis), suur ekraan ning miniSD mälukaardi pesa. Müügile jõuab sügisel-talvel, hinnaklassiks umbes 6000 krooni.

[SONY ERICSSON J210]

Varsti tuleb ka digikaameratel see aeg, kus müügiargumendiks on lisavõimaluste vähesus. Sony Ericsson ütleb uhkelt oma J210 kohta, et tegu on stiilse telefoniga, millega saab helistada ja SMS-e saata. Kalender ja äratus on ka peal. Saadaval sügisest.

[NOKIA 6270]

Loomulikult klapiga. Jällegi 2-megapikseline kaamera, seekord välguga. Sisse on ehitatud väidetavalt korralik muusikamängija, mis saab hakkama nii MP3 kui AAC failidega, kaasa peaks saama 3D-efektiga stereokõrvaklapid. Müügile jõuab sügisel-talvel, hinnaklass alla 5000 krooni.

Uputus!

[NOKIA 6111]

Üllatus-üllatus. Jälle üks klapi telefon. Kui ta musta värvi ka oleks, siis näeks vist äravahetamiseni sarnane välja Samsungi D500ga, aga see pole üldse halb, sest D500 on väga kena telefon. Kaamerat võrreldes teiste uute Nokiatega vähem, ainult megapikseli jagu. Hinnaklass pisut üle 4000 krooni ning müügil neljandast kvartalist.

[NOKIA 6060]

Sellist asja pole juba tükk aega Euroopas nähtud - antenni ja klapi telefon. Omal ajal sai virisetud, et antenn jääb taskuserva taha kinni ja üldse on nii 90ndatest, ent võib-olla siiski mitte. Huvitava uuendusena kõlab Expense Manager ehk tarkvara telefonis, mis peab arvestust su rahakulutamise üle. Hinnaklass pisut üle 2000 krooni, müügil, nagu ikka, sügisel-talvel.

[SONY ERICSSON K608]

Sisult jälle 3G-telefon ning Sony Ericsson lubab, et rohmakate-raskete 3G-telefonide aeg on nüüdsest läbi. K608 kaalub sama palju kui praegused mobiiltelefonid (kui palju see on, pole aga selge). 1,3megapikseline kaamera, 3D-mängud, 32 MB mälu, FM-raadio ja muud vidinad peaksid 3G-ajastu sisse juhatama. No vaatame seda veel.

[SONY ERICSSON S600]

Kõlab väga hästi. Võimas löbu- ja mängutelefon stereokõlarite (MegaBass ja Stereo Widening) tehnoloogiatega, mida iganes need ei tähendaks) ning laiekraaniga, millel saab mängida näiteks „Worms Forts: Under Siege 3Dd“, „Extreme Air Snowboardingut“ või paljusid teisi mängu. Kes mängida ei taha, klõpsu 1,3megapikselse kaameraga pilte või helistagu. Helistada saab muide ka siis, kui klapp kinni. Mälu on 64 MB, müügil jõuab neljandas kvartalil.

[SONY ERICSSON Z520]

Idee järgi väike, ilus, moekas ja piisavalt võimas. Mõeldud noorele kiirele aktiivsele inimesele, pigem naistele. Ent telefonilt leiab ka VGA-kaamera, 16 MB mälu, Bluetoothi ja muud lõbusat. Saadaval sügisest.

RFID

hoiab kodustel asjadel silma peal

• Kui arvutid saavad teada, kus on asjad meie ümber, muutub ka meie asjademaailm. Algselt vöotkoodide süsteemi asendajaks mõeldud RFID ehk raadio teel esemete identifitseerimine ähvardab muuta lisaks kaubandusele ja logistikale ka meie igapäevaelu ja üsna põhjalikult.

RFID (*radio frequency identification*) ongi tegelikult nagu raadio teel loetav vöotkood. Pisikesi RFID-elemente saab panna igasugustesse toodetesse ja mis kõige hirmsam – istutada vajadusel naha alla. Kauplused ei pea enam tegelema inventuuridega, sest kogu poeruumis olevad kaubad saab ühe hetkega arvutis raamatupidamisprogramiga üle lugeda.

Aastaks 2012 ennustab rahvusvaheline uuringufirma IDC, et maailmas on kasutusel triljon RFID-elementi: riietes, poekaupades, kassides-koertes, mõnikord ka inimestes ja neid elemente saab näiteks oma mobiiliga lugeda.

Lisaks paljudele mugavatele asjadele on RFID-tehnoloogial ka varjukülg. Nagu ülal toodud kodukasutuse näidetest näha, väheneb privaatsus ja suureneb nuhkimisvõimalus inimeste igapäevaelus. Nagu muude uute lahendustega, saab ka siin määravaks just turvalisus, et need, kellele pole ette nähtud, ei saaks infot kurjasti ära kasutada.

[4] NEEME KORV

Uus valdkond, millesse RFID ähvardab tulla ja mida ette ei plaanitud, on kodu. Esimesed kodukomplektid on juba müügil, maksavad Interneti-poodides veidi alla 500 dollari. „Imeasjad“, mida saab teha kodustele asjadele RFID-elemente kinnitades, on näiteks järgmised:

- Valgustuse sisselülitamine, kui tuppa saabub inimene – raadio teel äratuntav element peab sel juhul olema küljes kõigil pereliikmetel, näiteks nende ehetes või mõne alati kaasasoleva eseme küljes.
- Garaažiuste avamine ja sulgemine – kui pereliige saabub autoga koju, siis autole kinnitatud andurilt signaali saades avab kodukompuuter garaaživäravad ning eemaldab valve.
- Alarmi sisselülitamine – kui kõik inimesed on kodust lahkunud ehk siis leviulatuses pole ühtegi andurit, lülitab koduarvuti alarmi sisse (ning võtab maha, kui „omad“ majale lähenevad)
- Koduste esemete asukohamääramine – alati on igavene nuhtlus kadunud võtmeid, telefoni või telekaspulti taga otsida. Anduriga varustatult on nende ligikaudne asukoht koduarvuti abil alati jälgitav.
- Automaatne kassi- ja koeraluugi avamine – mõistagi ripub loomakesel küljes vajalik andur, millele reageerides avab kodusüsteem luugi või hoiatab, kui koer on aiast lahkunud.
- Märgistatud prügikonteineri asukoha põhjal võib süsteem meelde tuletada, et prügpäeval on konteiner unustatud tänavale lükata.
- Kodumasinate juhtimine – sellised lihtsad asjad nagu sisseunustatud pliidi, kohvimasina või televiisori väljalülitamine, kui kedagi pole läheduses.

Innovatiivse kultuuri loomine

Firma kultuur esindab selle visiooni ja jagatud väärtusi. Skype'is püüdleme selle poole, et luua õhkkond, mis võimaldaks ja kehastaks meie pühendumust järelejätmatu innovatsioonile. See on alaline ja kindel tegevus.

● Meil olid algusest peale seatud väga kõrged standardid ning eesmärgiks dramaatiline kasv. Me teadsime, et järjekindla innovatsiooniga ei saaks olla mingit kasvu.

Innovatsiooni jaoks on vaja mõtlejate kultuuri. Selliste mõtlejate, kes peavad igat väljakutset võimaluseks. Skype ning selle kasutajad on sellise pühendumuse peegelduseks. Me kasutasime tehnoloogiat selle kõige ehedamas vormis, et lahendada realselt eksisteerivat probleemi – liiga kõrged kõnehinnad. Kõik meie ökosüsteemis – kaasa arvatud töötajad, partnerid ning meie APIga töötavad kolmandad tarkvaraarendajad – on pühendunud sellele, et luua ülekaalukaid edasiminekuid kaasaegses sides.

Innovatsioon on optimism

Me oleme läinud mööda tavalisest äritegemise viisist, et kiirendada seda globaalset muutust, mis mõjutab kogu maailma inimeste igapäevaolu. Selline progress on uue, vana süsteemi lõhkuva tehnoloogia (*disruptive technology*) vallapäätmise tulemus.

Tõelise muutuse ellu viimiseks peab tähelepanu olema väärtusel, mitte kaubal. Skype süvendab ja rikastab igapäevast kommunikatsiooni ning suurendab tootlikkust, võimaldades äriasju ajada efektiivsemalt ja odavamalt. Sellel on kõigile kasutajatele suur väärtus.

Lõhkuvad tehnoloogiad domineerivad edaspidigi, sest nad täidavad turul kindlat rolli. Seda rolli, millega vanad tehnoloogiad hakkama ei saa, sest nad on kallimad ja aeglased.

Selle revolutsiooni taga on võime olla innovaatiline just nii kiiresti, kui meie kliendid nõuavad. Tänapäevased kliendid liiguvad ja võtavad uut omaks sellise tempoga, mida me 20 aastat tagasi isegi ette ei kujutanud.

Ole kiire, mitte suur

Ma olen alati öelnud, et mitte suured ei võida väikeseid, vaid kiired võidavad aeglaseid. Organisatsioonina oleme kiiresti valmis head ideed uuteks toodeteks ja teenusteks pöörama ning olema esimesed, kes uute murranguliste tehnoloogiatega turule tulevad.

**NIKLAS
ZENNSTRÖM**

SKYPE'I JUHT JA ÜKS
LOOJAID

Meie firmakultuur austab ja premeerib riskide võtmist ja loovat mõtlemist. Me kindlustame värske ideede tulva, jäädes ise tagasihoidlikuks. Me ei leiuta uut isenda jaoks, vaid keskendume kasutajatele. Tootearenduses sätime me prioriteete nii, et küsime endalt, mida kasutajad meilt saada tahaksid?

Me arendasime välja digitaalse platvormi, et luua kogukond, kus kriitilise tähtsusega liikmed saavad omavahel suhelda. Igapäevakasutajad on meie beetatestijad, andes meeskonnale tagasisidet. Me pakume oma APIt arendajatele ning julgustame neid tagasisidet andma, et me saaks turule tuua tooteid, mis meie kliente rõõmustaks. Me jälgime isegi klienditoe e-kirju, et saada laiemat ülevaadet kasutajate vajadustest.

Innovatsiooniks on vaja austada seda iseseisvust ja enda peale lootmist, mis ettevõtjaid motiveerib, aga innovatsioon vajab ka koostööd. Meid hoiab toimekana meie enda toode. Me kasutame ise oma tarkvara igas ajavõndis ning Skype'i rikkalikud võimalused loovad sidusust ja usaldust, võimaldades meie meeskondadel kiiresti tegutseda.

Õiged inimesed õiges kohas

Algusest peale löime sellised töökohtade struktuurid, mis hajutavad ülesandeid ja geograafilisi asukohti. Need asukohad valisime välja väga hoolikalt. Me teadsime, et tootearenduse Eestisse paigutamine stimuleerib innovatsiooni.

Eesti on suurepärase riik innovatsiooni, saavutuste ning kõrge elustandardiga. IT-kolledžite ja väga oskusliku tööjõuga on Eesti huvitav koht inimeste palkamiseks. Kõrgtehnoloogiliste firmade siia meelitamine on prioriteet ning Eesti institutsionaalne keskkond toetab loovat kasvu.

Eestlastele meeldib Interneti avatus. Nad ei tunne piire ega piiranguid. Ja see on just see edumeelne mõtteviis, mis on Skype'i arendust edasi viinud. See on innovatsiooni mõtteviis.

**Suured ei võida
väiksemaid, vaid
kiired võidavad
aeglaseid.**

Minu poeg aastal 2010

Septembri teine nädal, 2010. aasta. 11aastane Taavi virgub väga-väga aeglaselt, sest äratuskell ei kavatsengi muusika mängimist lõpetada. Kinni seda ka ei saa vajutada, sest kui kell hakkab laual helisema, potsatab see end põrandale ja peidab end igal hommikul ise kohta. Nõme!

● Unine poiss ajab end teki alt välja ja hakkab kella otsima. Äratusmuusika imeb vilinal. Pärast kahte minutit leiab ta kella riuli alt. Õnneks hakkab ka uni üle minema.

Ta riietub, loeb kiiresti öösel USA sõpradelt tulnud meilid-teated, viskab mõne rea vastu ning logib Runescape Hyper mängukeskkonda. Kogutud varandus on alles ning ülejäänud Taavi gängi liikmete öine röövretk vaenlaste juurde läks korda. Väga hea...

Rohkemaks pole aega. Hommikupudru tuleb kiiresti endale sisse ajada ja siis kooli poole, kotis läppar, kehalise kasvatuses riided ja paar raamatut-vihikut. Mõned õpsid on vanamoelised ja lasevad lastel endiselt vihikusse kirjutada. Nõme.

Umbes poolel lastel on isiklikud läpparid, viiel-kuuel – nende seas ka Taavil – tahvelarvutid, millega on matemaatika ja töõpetuse tunnis mugavam toimetada, sest saab ekraanile valemeid ja muud vajalikku joonistada. Need, kellel sülearvutit pole, saavad need koolilt laenutada. Koolitööd saab pärast kooli serverisse salvestada ning kodust pääseb neile ligi. Koolitööd näevad ka emad-isad. See on päris hea, sest mõnda asja oskavad nad õpetajatest paremini õpetada.

Koolist pausi panemine on väga riskantne. Kui õpetaja märgib puudujaid, siis läheb puuduja vanemate telefoni teele SMS. Seda muidugi siis, kui nad pole lapse puudumisest klassijuhatajale ette teatanud. Kui paned pausi, jääd hetkega vahele.

Pärast kooli longib Taavi taas kodu poole ja ajab samal ajal sõpradega MSNis juttu mobiili kasutades. Ennetav teksti toksimine toimib hästi, mobiil arvab juba paari tähe sisestamise peale ära, millist sõna ta kirjutada tahab. Mobiil õpib pidevalt Taavi ja tema sõprade sõnavara, see ongi kiire tekstisisestuse saladus.

Pärast sõnumite vahetamist logib Taavi end telefonis taas Runescape'i. Mobla ekraan on küll väike, aga mängida saab küll. Koju jõudes on vanad relvad müüdnud, uued valmistatud ja Taavi on õhtuseks rünnakunõupidamiseks igati valmis.

Ta paneb putsad jalga ning võtab näppu jalgpalli. Nüüd trenni. Telefon on taskus, kõrvaklapid kõrvas ning musa rokitab täiega. Taavi ei viitsi telefoni eriti muusikat salves-

**KRISTJAN
OTSMANN**

KRISTJAN@SELGEPILT.EE

tada. Mõne euro eest kuus saab tellida muusikateenuse, mis mängib täpselt seda musa, mida tahad, üle mobiilivõrgu. Arvutis paned enne paika, millised bändid sulle meeldivad ja soovi korral ka lemmiklood ning *playlist* ongi koos. Asja teeb lahedaks see, et vahetevahel mängib teenus vahele neid lugusid, mis sarnase muusika teiste *playlist*'ide omanikele meeldib. Nii leiab vahel väga jahedaid uusi asju.

Pärast trenni võtab Taavi taas telefoni ja uurib igaks juhaks järele vanemate asukohta. Bussi-rongiga ei viitsi iga päev sõita. Isa on üsna lähedal. Taavi helistab talle ning saabki autoga koju.

Kodus teeb ta arvutis koolitööd ning lülitab telesa sisse. Eelmisel aastal katsetasid Starman ja Elion interaktiivset televisiooni, milles saad ise filmi tege- laste elukäiku mõjutada. See oli jama, teekat tahaks lihtsalt vaadata. Kui tahad ise midagi teha, siis on selleks endiselt arvuti. Või mobiil.

Taavi miljonärist sõbral on kodus tajutele- kas. Vaatad filmi ja kui tahad, siis vajutad nupule ja tunned kõiki lõhnu-maitseid, mis on telekas ja soovi korral ka pu- udutusi... See on tase! Retsilt kallis ainult...

Pärast telekavaatamist hängib Taavi veel mõne hetke MSNis ning peab samal ajal järgmise öö röövkäigu sõ- janõu. Sõjaretked on nii nõmedal ajal, ema käsib magama minna ega lase kuidagi öösel Ruuni mängida. Nõme. Eks siis tuleb jälle *bo'*il lasta enda eest sõdida. Hommikul ju näeb, kuidas läks.

Taavi võtab riuli alt äratuskella ja paneb selle voodi kõrvale kapile. Eks näis, kuhu see end homme hommikul peidab.

**Taavi gängi liikmete
öine röövretk
vaenlaste juurde
läks korda.**

Küsida võib kõike!

Miks on Päike ja Kuu horisondi lähedal mõnikord väga suured? Millises ülikoolis on parem informaatika eriala – Tartu Ülikoolis või Tallinna Tehnikaülikoolis? Millist rolli mängib perekond ühiskonna sotsiaalturvalisuse tagamisel? Miks mu vend punkar on? Miks ei luba mu kass end üldse paitada/silitada? Kuidas teenida ruttu raha?

• Üks loll jõuab rohkem küsida kui sada tarka vastata, ütleb vanasõna. Aga **Vastuse-Vadim** on selline mees, kes ei lase end vanasõnadest heidutada. Tema on veebilehel vastuse-vadim.blogspot.com võtnud nõuks vastata kõikidele küsimustele, mis talle e-postiga laekuvad. Olgu need siis ükskõik millest, ükskõik, kui kerged või rasked. Julge pealehakkamine, ent praeguseks on paarsada küsimust juba vastuse saanud.

Vadim, miks sa kulutad aega võõraste inimeste küsimustele vastamiseks?

Tuli selline kiiks pähe ühel heal päeval. Umbes nädal aega enne seda, kui ma blog'i püsti panin, tuli mõte, et huvitav, kas sellist asja on varem tehtud. Inspiraatsioon tuli omaaegsest dr. Noormanni rubriigist ja Rohke Debelaki libaauudistest. Et nagu on naljakas ja nagu ei ole ka.

Aga su vastused on ikka tõesed või ajad jama?

Mõnikord on läbi näha, kas küsimus juba on tõsine olnud või mitte. Olen sellega ka puusse pannud, aga no mis teha. Elu on selline.

Eesmärk on siiski vastata kõigile küsimustele, mis e-postiga laekuvad?

Jah. Kindlasti on võimalik mu aadress registreerida mõnda list'i, kust igasugust pahna tuleb, siis tuleb midagi ümber teha. Aga kuni inimesed enam-vähem heatahtlikult küsivad, miks mitte.

Mida nad küsivad?

Ma tükk aega mõtlesin, mida nad ei küsi. Küsitud on arvutist, matemaatikast, geograafiast, botaanikast ja kõigest. Siis ma mõtlesin, et miks ei küsita midagi poliitikast või aktsiast, aga nüüd küsiti need ka ära. Kõik teemad on esindatud.

Sind võib ilmselt ka kurjasti ära ka-

sutada? Et näiteks kui on mõni eksam tulemas, siis saadan küsimused enne sulle vastamiseks.

Ega ma kirjandit ikka valmis ei kirjuta. Kuigi ma võiks. Aga siis peaks vist tasu küsima.

Kust sa neile küsimustele vastuseid leiad? Ma ei usu, et sa teaks kõigest kõike.

See on jällegi blog'is vastatud varem. Ma olen sünnist saadik uudishimulik tüüp olnud, pean end suhteliselt laia

siaalne küsimus. Kes teil seal pärit on? Mida see tähendab?

Vat selline küsimus oligi.

Ja mis sa vastasid?

Soovitasin kummeliteed, see rahustab. See on siia maani mul põhinõks, kui ikka päris segast pannakse.

Kes need küsijad on? Kooliõpilased?

Jah, on näha, et on kooliõpilasi. Nad esitavad mõnikord päris elulisi küsimusi, alates noorte suhetest kuni eksamihinnateni. Siis mingid jalgpallihuvilised vahepeal esitasid küsimusi, et palun ennusta selle mängu tulemust ning põhjenda seda. Kolm korda küsiti, kõik korrad panin puusse ... aga mitte kaugele!

Kaua sa viitsid seda veel teha?

Nii kaua, kuni taevas pähe kukub, siis on jock. Siis enam ei saa teha.

Mina olen Asterixi usku. Kui taevas pähe kukub, siis on jock. Siis enam ei saa teha.

Ja miks me räägime sinust anonüümselt kui Vastuse-Vadimist, mitte aga su õige nimega?

Kogu selle asja võlu kaob kohe, kui Jõuluvanalt habe eest tõmmata. Ma arvan, et neli-viis inimest ainult teab, et mina seda teen.

(d) HENRIK ROONEMAA

**Mina olen Asterixi usku.
Kui taevas pähe kukub, siis
on jock. Siis enam ei
saa teha.**

silmaringiga tegelaseks. Paljusid asju ma lihtsalt tean. Mõnes asjas on vaja vahel värskendada või vastust kontrollida. Olen tagasisidest aru saanud, et inimesed ootavad tihti peale vastuseid läbi huumoriprisma. Siis natuke küsimusel laagerdada lasta ja oma vint asjale juurde panna.

Palju püsilugejaid on?

Püsküsjaid on umbes viis, aga püsilugejaid paistab, et on rohkem. Võib-olla 30–40 tükki.

Kas sa teed seda enda pärast või lugejate pärast? Edevusest?

Ma ei saanud alguses isegi aru, miks seda teen. Aga kui küsitakse midagi, mis on enda teadmiste piiri peal ning kui mõtlen sellele kaasa, siis enda teadmiste baas ja silmaring samuti laienevad. Nii et päris huvitav on tegelikult.

Üsna algusfaasis oli selline huvitav küsimus: „Minul on puht eksistent-

[DIGI INIMENE]

• Vastuse-Vadim töötab Tallinnas müügialal
Palka saab 15 000 krooni kätte
Vabaabi elus
Jalanumber on 43

järele proovitud

> Tüütud sõbrad
LK 30

> Kõikvõimas kodu-
kinoprojektor LK 34

[MEIE HINDED]

● Hindame tooteid 10 palli süsteemis. 10 punkti saab toode, mis on lihtsalt geniaalne ja täiuslik. Selliseid tuleb väga harva ette.

● Märki «[digi] hea ost» kannavad tooted, mida oleme hinnanud kõrgelt või mis on supertestis jäänud 2. kohale.

● Selle märgi lisame konkurentidest soodsama hinnaga toodetele.

● «[digi] testi võitja» märki kannavad tooted, mis on võitnud Digi võrdlustesti.

Foto + muusika =

SONY ERICSSON K750i, HIND: umb. 7500 krooni. **MÜÜGIL:** EMT

Sony Ericsson K750i on Eestis esimene telefon, mis tuleb enam-vähem seebikarbi-kaamera tasemel toime pildistamisega ning mängib MP3-muusikat eeskujulikult.

● Esimest korda telefoni kätte võttes on ta nagu aparaat ikka – veidi liiga ühtlaseks pinnaks vormitud nupud, nupustiku ülaservas liiga pisike ja madal juhtkang, normaalne ekraan, intuiitiivne kasutajaliides, paksuvõitu korpus. Telefoni tagaküljel jääb nimetissõrme ja Pikk-Peetri alla mingi metalne mügarik. Mis see veel on?

See on üks põhjustest, miks 750i endale hoolimata kallist, esialgsel andmetel 7000 krooni ületavast hinnast, soetada. Sõrmede alla jääb aparaadi tagaküljel asuvat objektiiv kattev kaas. Nihutad katte objektiivilt ja paljastub kahe megapikseline kaamera. Pöörad aparaati 90 kraadi ning ongi telefonist saanud seebikarbi-kaamera.

Normaalne digiseebikas

Pildistamine on üllatavalt mugav. Aparaa di ülaküljele jääb parema käe nimetissõrme alla päästik, mis on teravustamiseks-pildistamiseks parasjagu tundlik. Aparaadis on autofookus, mis toimib tavapärasel moel – vajutad päästiku poolepeale ja aparaat teravustub objektile. Mitte küll nii kiiresti kui praeguse aja digikaamerad, aga siiski pühapäevapildistajat rahuldava kiirusega. Vajutad päästiku lõpuni ning pilt ongi tehtud. Autofookus on üsna täpne, kuid sellest hoolimata tuleb silmas pidada, et pildistatav objekt oleks piisavalt suur. Kui pisikese pildistatava taga on suur pind, siis mõnikord otsustab autofookus hoopis selle teravaks sättida.

Pildistamise kiirusest jääb aparaat samuti digifotokatele alla. Pildi salvestamine nõuab tublisti üle sekundi. Menüüd on sa-

[TEHNILISED ANDMED]

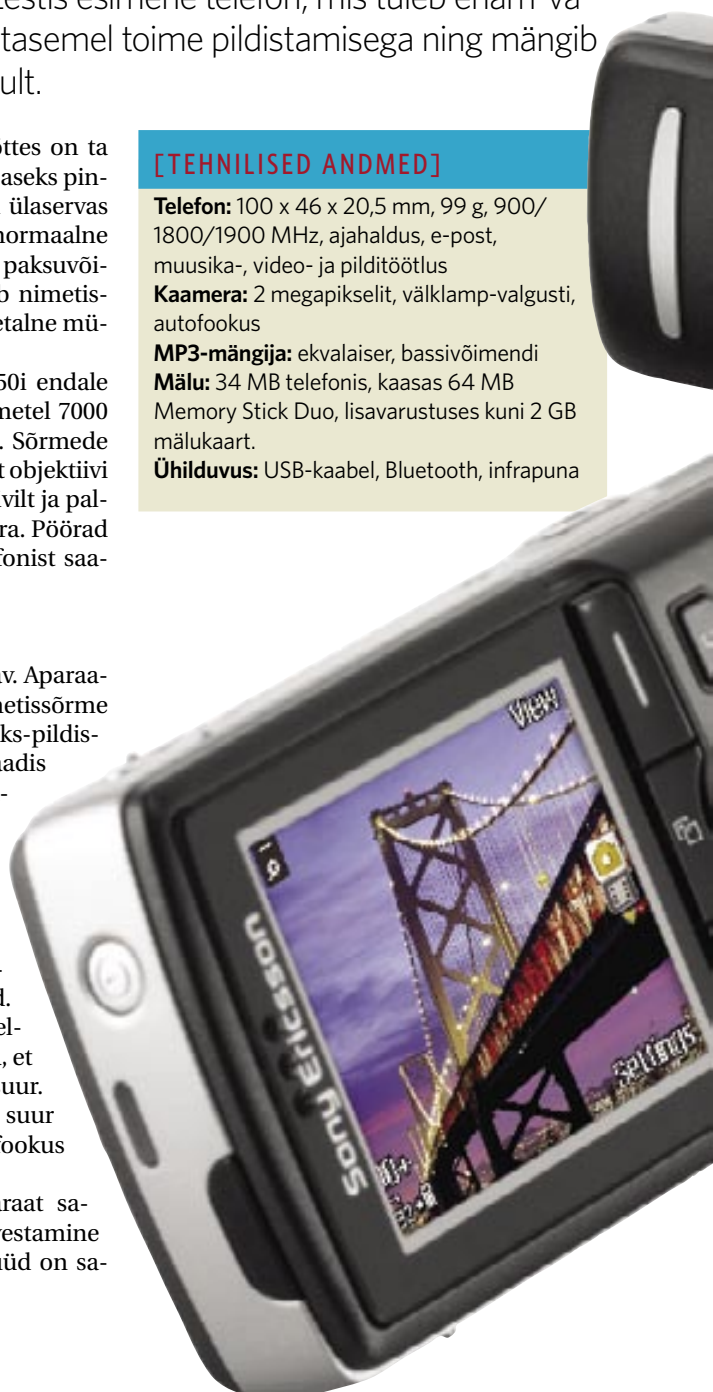
Telefon: 100 x 46 x 20,5 mm, 99 g, 900/1800/1900 MHz, ajahaldus, e-post, muusika-, video- ja pilditöötlus

Kaamera: 2 megapikselt, välklamp-valgusti, autofookus

MP3-mängija: ekvalaiser, bassivõimendi

Mälu: 34 MB telefonis, kaasas 64 MB Memory Stick Duo, lisavarustuses kuni 2 GB mälukaart.

Ühilduvus: USB-kaabel, Bluetooth, infrapuna

> Traadita
võrgu-
kaamera

LK 36

> 1300-
kroonine
Samsungi
telefon LK 37

> MicroLinki kodune
mänguarvuti LK 38

Sony Ericsson K750i

muti tiguaeglased. Aga mis sellest, pildi saab tehtud ja ärgem unustagem, et tegemist on telefoniga.

Kaks megapikseltit on piisavad, et pilti 10x15 cm suuruses välja printida. Fotod ise tulevad värviküllased, kuid kontrastsus jätab kohati soovida.

Vasaku käe nimetisõrme alla jääb fotoaparaadilik suuminupp, mille abil saab kaadrit digitaalselt suurendada kuni neli korda. Toimib hästi küll, kuid sel juhul albumisobilikus suuruses printida – kvaliteet läheb liiga nigelaks.

ei saa pilti enam

Aparaadis on olemas ka makrofoto võimalus, mis toimib tipp-topp. Ja välklamp! See valgustab edukalt paari meetri kaugusel olevat pildistatavat. Võtted hämaras tulevad muide ka välklambita päris head. Samuti on olemas teised digiseebika omadused – nende seas värvustemperatuuri seadmine ehk „valge“ seadistamine või tegemine, videovõtte ning mõned digifiltrid.

Väga hea saundiga MP3-mängija

Telefonis olev MP3-mängija on suurepärase heliga, üks parimaid telefoni ehitatud mängijaid, mida olen kuulanud. Sony nimi telefoni korpusel õigustab end igati.

Suurima komplimenti teenivad hands-free kõrvaklapid. Heli on mahlakas ja kõlarohke. Veelgi paremaks muudab kõlapildi ekvalaiser, mille abil saab ideaalse heli

kiiresti paika timmida.

Kasutajaliides on tavapäraselt väikeste puudustega. Mängunimestikke saab küll koostada, kuid selles laulude valimiseks tuleb menüüsse siseneda, sest telefoni sõrmiste abil laule edasi-tagasi kerida-vahetada pole võimalik.

Ühilduvus korralik

Telefoniga antakse kaasa 64 MB Memory Stick Duo mälukaart, millele saab kopeerida muusikat ja salvestada pilte. Sellele mahub plaaditais muusikat või sadakond fotot. Kui sellest mahust jääb väheks, siis võib kaarte juurde osta. Kasutada saab kuni kahe gigabaidiseid kaarte. Mugava lisaomadusena saab telefoni kasutada mälu pulgana – kui aparaat arvutiga ühendada, siis näitab arvuti seda irdkettana.

Fotosid saab arvutisse salvestada ning muusikat telefoni kopeerida mitmel moel. Parim ja mugavaim võimalus selleks on komplektis oleva USB-kaabli kaudu. Kui kaabel on telefoni ja arvutiga ühendatud, siis hakatakse automaatselt aparaadi akut laadima.

Soovi korral saab ühendada aparaati arvutiga Bluetoothi traadita lähivõrgu või infrapunahenduse abil, kuid nende käima saamine nõuab rohkem visadust ja andmete kopeerimine kulgeb aeglasemalt kui USB-kaabli abil.

[d] KRISTJAN OTSMANN

[d] HINNANG

Pea esimene telefon, mis teeb pilti odavam digiseebika kvaliteedis, MP3-mängijana lausa keskmisest parem. Telefonina? Toimib.

Piparmündikarva sini

INTERNETIBRAUSER NETSCAPE 8, tasuta alla laetav, browser.netscape.com/ns8

Netscape'i dünastia viimane võsuke kannab versiooninumbrit 8, kuid välimuselt meenutab pigem säästupoodi. Teate küll, sellist Tiimari või Jyski tüüpi tihedalt odavat kaupa täis tuubitud riulitega ajaveetmiskohta.

• Jääb mulje, nagu oleks selles brauseris veebisirvimine teisejärguline tegevus. Näku kargavad nupud, noolekesed ja salapärased ikoonid, vana armsa aadressivälja leidmiseks kulub treenimata silmal rohkesti aega. Tahad USA postiindeksi järgi ilmatedet uurida? Aga palun! Tahad e-posti lugeda? Aga palun! Tahad tööriistaribadega tundide kaupa mängida? Aga palun! Tahad veebis lihtsalt ringi surfata? Ah soo, no seda saab ka, kui väga vaja. Tilu-lilu võtab silmanägemise ära.

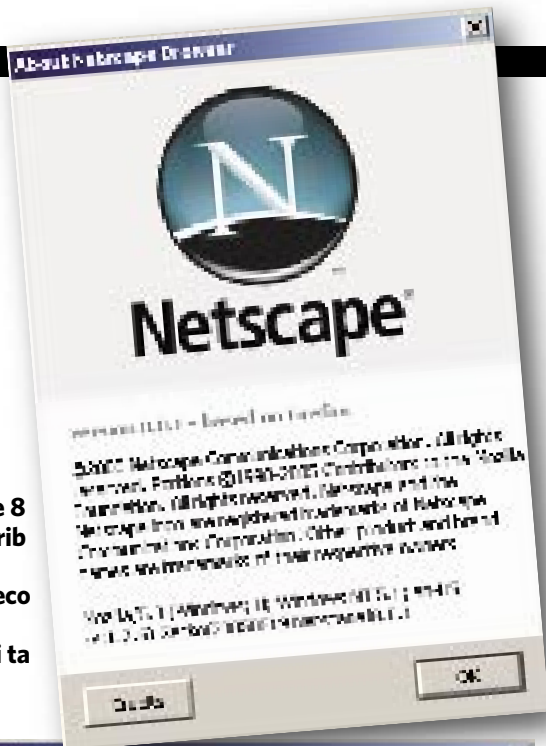
Kas olete näinud autot, mille salongisisustuse domineerivaks elemendiks on lõhnakuused? Keegi kuskil käsuliinis peab ikka piparmündikarva sinirohelist kõvasti armastama, et terve brauseri selliseks lasi võõbata. Firefoxist tuttavaks saanud otsinguväli on tõstetud ettepoole aadressiväljast,

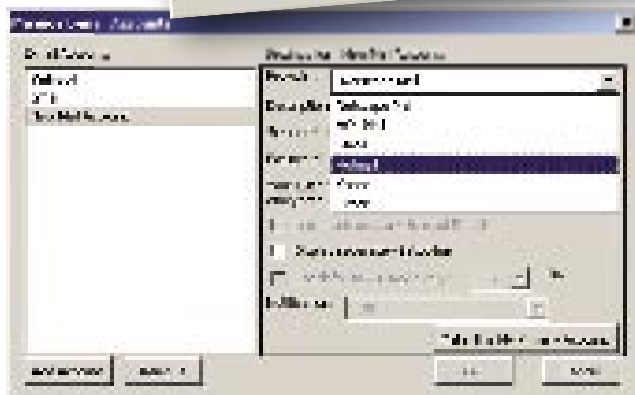
RSS- uudiste lisamine tööriistaribale käib otse RSS ikooni juurest.

andes märku, et veebi kasutamine XXI sajandil seisneb peamiselt järjehoidjate, otsingumootorite ja portaalide kasutamises ning üha vähem aadresside sissetoksimises.

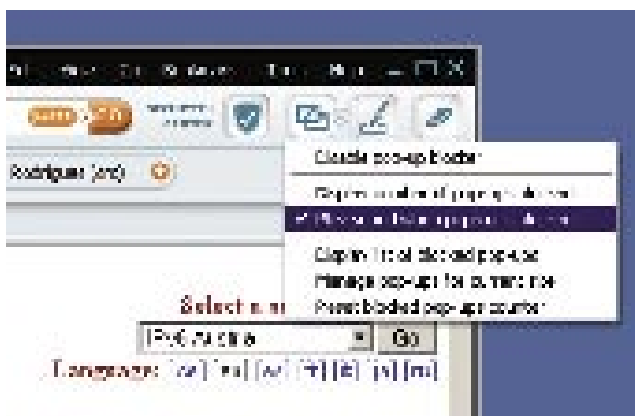
Lehekülje kuvamiseks saab kasutada nii Internet Exploreri kui Gecko (ehk Firefox'i ja Mozilla) mootorit. Netscape 8 paigaldamine eeldab Internet Exploreri olemasolu, paigaldamine ebaõnnestub, kui arvutist on eemaldatud Internet Exploreri toimimiseks vajalikud failid. Firefox'i olemasolul aktiveerub akna allservas oleva ikooni menüüs valik Display Like Firefox. Vastav eelistus jäetakse iga lehe kohta meelde. Samas, olgem ausad, kes peale veebiarendajate seda võimalust ikka kasutab?

Netscape 8 raporteerib viisakalt, millist Gecko mootori versiooni ta kasutab.

Populaarsed veebimailiteenused on juba eelseadistatud.

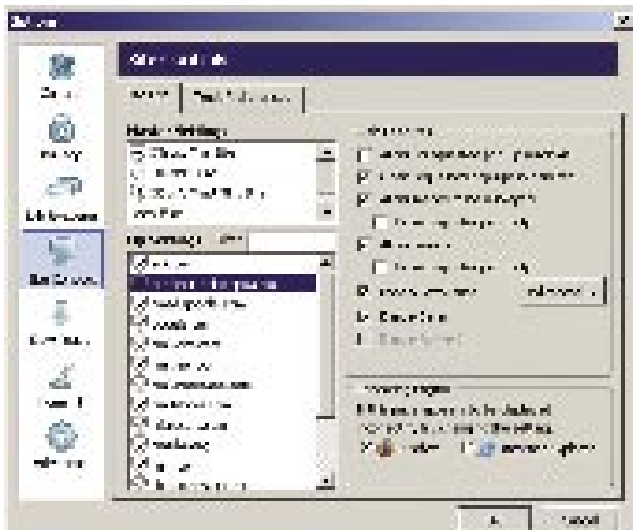

Hüpikakende blokeerimise seadistamine käib põhiaknast.

roheline säästupood

Konkreetsete RSS-uidiste seadistused avanevad uudiste endi juurest

Teatud saitide nimekiri on usaldusloetelus juba automaatselt olemas.

Tööriistaribasid saab ise juurde tekitada ning nende haldamiseks on eraldi vidin, mis laseb noolekestega nende vahet mugavalt sõeluda. Muus osas on mitme riba loomise võimalus kasutu, sest kuidagi ei õnnestu näiteks järgehoidjaid teemade kaupa erinevatele ribadele paigutada. Neid saab lisada ainult kõik korruga ning ühele ribale. Eelseadistatud on populaarsed e-posti teenused Hotmail, Gmail, Yahoo! ning loomulikult Netscape ja AOL. Toksi nimi ja parool sisse,

lase nupuke riba peale välja kuvada ning posti lugemine on vaid ühe kliki kaugusel. Paraku kipub brauser mingitel müstilistel põhjustel neid nuppe aeg-ajalt ära kaotama. Tüütute reklaamakende blokeerija ja veebi-vormide eeltäitja on samuti põhiribal nupu pälvunud. Kui paigaldamisel lasta Netscape'il üle võtta Firefox'i seaded, siis võtab ta üle ka veebilehtede-foorumite paroolid, säästes hulga peavalu, mis nende meenutamiseks alati kaasneb.

Üldist turvateadlikkuse trendi järgides on turvaseadistused põhinupureale välja toodud. Vaikimisi pakub teatud veebilehtedele turvaseme välja brauser ise, kasutades selleks Verisign'i, TRUSTe ning ParetoLogicu soovitusi. Kui su lemmikleht ühel päeval ohtlikuks kuulutatakse, siis on ilmselt Suur Vend käe vahele saanud. Veelgi enam, Suur Vend võib heaks kiita nuhkvara ja spämmilehti, kui mõni neist juhtub kuuluma „strateegiliste partnerite“ hulka. Ja nagu sellestki veel vähe oleks, kasutab Netscape 8 ametlikult „usaldusväärsete“ veebilehtede kuvamiseks Internet Exploreri mootorit, koos kõigi selle aukude ja apsidega. Õnneks annab automaatset reitingusüsteemi välja lülitada. Tasub ka teada, et paigaldamise neljandal sammul on väikese nupu Advanced Settings all peidus koht, kus vaikimisi olev linnuke lubab jälgida sinu brauserikasutust ning sellest Netscape'ile raporteerida. Nuhkimise hilisemaks väljalülitamiseks puudub kasutajaliideses vastav võimalus. Seadistused on Mozilla ja Firefox'i kasutajatele tuttavad, aga mõned asjad on ümber nimetatud turundusreeglitele vastavalt, näiteks Saved passwords asemel on Passcard Manager ja Saved Form Information asemel Datacard Manager. Tahes-tahtmata meenub Dilbert.

Peale uue versiooninumbri võlu pole uuel Netscape'il suurt midagi sellist pakkuda, mida konkureerivais brauseris juba pare-

mini realiseeritud pole et kohaliku kasutaja jaoks kõik ilmataate-, veebi-kaardividinad. Sobib firmajuhile (palju nup Security Center!), kodu-sutajal pole mõtet vaev

[d] HINNANG

Kasutajaliides on segane, brauser ise pigem aeglane kui kiire ja lisaväärtus veebi-sirvimise jaoks ümmargune null.

Karp, mis mängib filme

AL TECH MEDIAGATE MG-25, HIND: 1800 krooni, **MÜÜGIL:** Arvutilinn

Välised mäluadmed ning USB-pulgad on juba laialt levinud ja kasutusel. Kes rahuldub pisema infomahuga, neile on USB-mälupulk piisav, kuid kel huvi kaasas tassida filme, neile sellest mahust ei piisa ning see tarbijaskond otsib leevendust välistest kõvakettakarpidest. Viimaseid on valmistatud nii tavaliste lauarvutite 3,5" kõvaketaste jaoks kui ka oluliselt kompaktsemate 2,5" sülearvutiketaste jaoks ning pea iga lugupeetud kõvakettatootja on pakkumas oma lahendusi.

• Mida uut siis AL Techi toode pakub, et teda eraldi tutvustama peab? See, et USB-mälupulk on õpetatud muusikafaile laulma, pole enam uudis. MP3-mängija on igapäevane asi. Ent videoga on teine lugu – selleks, et filme maha mängida, on juba vaja arvutit või väga tarka multimeediakeskust. Eriti, kui tegu pakitud videoga, mille lahtiharutamine on keerukas tegevus. MG-25 on aga ise pleier, mis suudab tegutseda sõltumatult ja maha mängida suurt hulka erinevaid formaate.

AL Techi karbiga pole muud, kui sinna soovitavas suuruses kõvaketas sisse osta ning siis saab taskus kaasas vedada tervet oma filmi- ja muusikakogu. Sõbra juurde sattudes pole vaja muud, kui karbikesele juhtmed külge ja teler järgi torgata. Kõvakettana kasutab karp suvalist sülearvutiketast (ehk 2,5" ketast), mida praegu pakutakse kuni 160 GB suuruses.

Salvestamine seadmesse on analoogne välise kõvakettakarbi kasutamisega ja käib

[TEHNILISED ANDMED]

Videoformaadid:

MPEG 1, 2, 4 (MPG; MPEG, AVI, M2V, DAT, VOB, DivX, XviD), samuti kettale kopeeritud DVD-koopiad

Muusikafailid: MP3, WMA ja OGG Vorbis

Pildiformaadid: suudab luua JPG slaidi-show'sid

TV-standardid: PAL, NTSC; lahutuses 720 x 480p, 1280 x 720p ja 1920 x 1080i (HDTV), valida saab 4:3 ja 16:9 vahel

Väljundid: Composite, Component, S-Video; kahekanaliline stereo heli või 5.1 ruumiline digitaal heli.

Kaal: 160 g

Mõõtmed: 80 x 148 x 24 mm

Tarkvaratoetus: Windowsi versioonid alates Windows 98st, Mac OS versioonid alates 9.0st ning Linuxi versioonid alates 2.4st.

[d] HINNANG

Hea lahendus neile, kel vaja suures koguses filme kaasas kanda ning neid külas olles läbi teleri vaadata – see karp oskab arvutita filme, muusikat ja pilte ette mängida.

läbi USB 2.0 liidese. Mahamängimiseks tuleb seade ühega kolmest kaasasolevast juhtmekomplektist teleri taha ühendada ja pärast videokanali valikut ilmub lihtne ja arusaadav ekraanimenüü, mis on küll mitmekeelne, aga eesti keel puudub. Esitatavat saab juhtida kaasasoleva kaugjuhtimispuldiga ja sättida saab pea kõike nagu korralikul videomakil või DVD-mängijal.

[d] VEIKO TAMM/PC WORLD

Emaplaatide Mercedes: mänguritele kohustuslik

MSI P4N SLI DIAMOND, ZEBRA, HIND: 3955 krooni, **MÜÜGL:**

Taiwani suurtootja MSI on taas hakkama saanud suurepärase tootega, mis kannab tema traditsioonilist „briljantset“ nimeliidest MSI P4N SLI Diamond.

[TEHNILISED ANDMED]

Toetab kõiki seniseid LGA775 protsessoripesale mõeldud Pentium 4 ja Celeron protsessorid ning saabuvald 64bitiseid EM64T ja kahetuumalisi Pentium D protsessorid.

FSB taktsagedus: 800–1066MHz (ülekiirendusvõimalustega kuni 1400 MHz)

Kaks Gigabit Ethernet kontrolleriit
Lisavõimalusena 802.11g WiFi ja Bluetooth-kaart

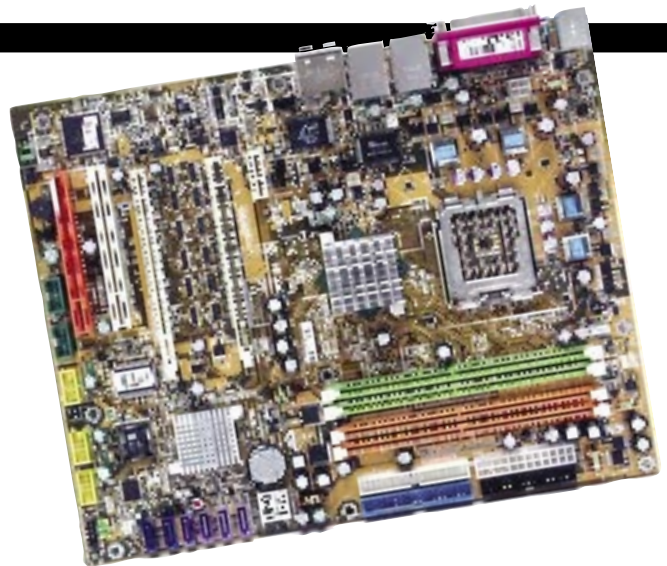
10 x USB 2.0, 1 paralleelport, 1 COM-port, PS2 klaviatuuri- ja hiireport, Coaxial SPDIF väljund

3 x Firewire

RAM: DDR2 400–667 MHz

Kaks ATA133 pistikut kuni neljale seadmele ja kuus SATA 2 pistikut kuni kuue kõvaketta jaoks

Integreeritud SoundBlaster Live! 24bitine 7.1 helikiip

ta modernseimat DDR2 400–667 MHz, samuti kiirendusvõimalusega 900+ MHz. Pardalt leiame kaks ATA133 pistikut kuni neljale seadmele ja kuus SATA 2 (3 GBps) pistikut kuni kuue kõvaketta jaoks. Emaplaat toetab loomulikult RAID lahendust, ent lisaks tavapärasele RAID 0, 1, 1+0 tasemetele leiame RAID 5 toetuse, mis harilikult on omane serverite emaplaatidele.

Nagu ka AMD analoogilt, leiame siit integreeritud Creative Labsi SoundBlaster Live! 24bitise kaheksakanalilise helikiibi ning S/PDIF väljundi. See teeb sellest

emaplaadist ihaldatava asja kodumuusikute ning mitte-veel-profitaseme musikaafännide tarbeks. Mängudele ja multimeediale on seda rohkem kui küllaga. Võrguühendustest pakub emaplaat kahte Gigabit Ethernet kontrolleriit ning kombineeritud lisakaarti ja välisantenni WiFi 802.11g ja Bluetooth toega. Lisagem juurde kümme USB 2.0 ja kolm IEEE1394 FireWire liidest ning võimalus kahte SATA 2 „kuumvahetatavat“ (Hot-Swap) porti tuua lisapaneeli abil masina tagaküljele ja meil on olemas ideaalilähedane süsteem kõikvõima-

• Üle poole aasta said AMD protsessorite omanikud nautida kahe graafikakaardi ühendatud jõudlust SLI emaplaatide abil (SLI – Scalable Link Interface), mis rakendusest sõltuvalt pakub kuni kahekordset jõudlust 3D mängudes ja programmides, seevastu Inteli leer pidi siiani piirduma vaid ühe kaardi ja kaugele mahajäävate tulemustega. Nüüd, pärast Inteli ja nVidia koostöölepeid on viimane üllitanud tuntud headuses kiibistikust nForce4 uue, Pentium 4 protsessoritele mõeldud ver-

siooni nForce4 Intel Edition, mis leiab kasutust antud MSI emaplaadi juures.

Meeldiv on selle kiibistiku ja emaplaadi laialdane tugi protsessoritele – ta toetab kõiki seniseid LGA775 protsessoripesale mõeldud Pentium 4 ja Celeron protsessorid ning saabuvald 64bitiseid EM64T ja kahetuumalisi Pentium D protsessorid. FSB taktsagedustest toetatakse 800–1066 MHz, kuid ülekiirendusvõimalustega on ta valmis kuni 1400 MHz.

Operatiivmäluna kasutab

[d] HINNANG

Ehkki hind pole just madal, ulatudes pole see tipptaset ja varustatust silmas pidades palju makstud. Me ei loodaks ju Mercedesist osta Fiati hinnaga ning emaplaatide maailma Mercedesega siin tegu on!

like väljunditega, mida üks kasutaja otsida ja oodata oskaks.

Kasutades samu PCI Express graafikakaarte SLI süsteemis pakkus emaplaat testides peaaegu analoogseid tulemusi, kui Athlon 64 jaoks mõeldud K8N Neo4 SLI Diamond. See peaks muremõtted peast pühkima endistelt pettunud Pentiumi-sõpradelt, kes Intelilt AMD-le ülekolimise plaane pidasid.

 VEIKO TAMM/PC WORLD

Skype läbi tavatelefoni – ja see töötab!

SIEMENS GIGASET M34, HIND: 1600 krooni, MÜÜGIL: www.siemens.ee

Kujuta ette, et sul on kodus traadita telefon, millega saad sõpradele tasuta helistada, kõnetund (jah tund, mitte minut) Ameerikasse maksab sama palju, kui juttu kõrvale kuluvad küpsised ja limonaad. Lisaks saaks MSNis sõnumeid saata ja sobival hetkel Winampi lemmik-playlist'i käivitada.

• Trampampampaaa, paluks nüüd trummid ja fanfaarid, sest tuppast astub Siemensi Gigaset M34 DECT-toruga! Keskmisest mälu-pulgast kaks-kolm korda suurem M34 istub sinu arvuti USB-pessa, loob sõbralikud suhted Skype'i, MSN'i ja Outlooki telefoniraamatuga ja registreerib end Gigaseti traadita telefoni baasjaama taha üheks toruks.

Helistamiseks (või sõnumi saatmiseks) tuleb teha sisekõne M34 torunumbrile, mille järel telefon näitab ekraanil erimenüüd, kustkaudu saab valida Skype'i, MSN'i ja arvuti kaugjuhtimise vahel. Valinud Skype'i, pakutakse kontaktide nimekirja, kellele saab rohelise toru nuppu valides helistada või sõnumit saata. Kui oled Skype'is avanud SkypeOut konto ehk võimaluse ettemaksu eest tavatelefonile helistada, näed ka neid kontakte ... loomulikult saad vajadusel käsitsi telefoninumbri sisestada.

Paar lisaklahvivajutust, mis tingitud vajadusest võtta sisekõne, pole tõenäoliselt suureks koormaks, kui mõelda kokkuhoitud rahale ... Tõsi, mind natuke häirib menüüs üles-alla nuppudega vajaliku kontaktini nagistada, mis küll paari sõbra puhul pole probleemiks. Samas kui Skype on peamine suhtlusvahend, siis võib tibia tüütuks osutada (praegune versioon ei lase mobiilist tuntud viisil tähti toksides kontaktinimistuse vajaliku esitäheni liikuda).

Kusjuures, traadita telefon toimib selle kõige juures edasi traadita telefonina ning sattudes pikemalt Skype'is lobisema, antakse ootavast tavatelefonikõnest teada mobiili või kodukeskjaama kasutajatele tuttava

koputusega.

Puhtmehaanilise poole pealt – pikk USB-pesast väljaulatuv jubin on minu sisetunde kohaselt murdumisohtlik. Mul on olnud ebameeldivaid kogemusi oluliselt laiemal kinnituspinnal ja lühemate WiFi-kaartidega ning suudan ette kujutada rea olukordi, kus nagu muuseas käib kröks ja minust saab kahe tüki värsket omanik... Kui keegi peaks endale M34 USB ostma, soovitan soojalt ühendada see arvuti külge komplektis oleva USB-pikendusjuhtmega.

Pannes nüüd korraks pähe reaalsustaju võimendava suusamütsi, tuleb tunnustada, et kõige selle megavinge kompoti juures on mõned küsimärgid. Mul ei ole kombeks arvutit kogu ärkveloleku huugamas hoida ja see vähendab oluliselt tõenäosust, et mind õnnestub Skype + telefoni teel kätte saada. Hulgaliselt on neid olukordi, kus mul arvuti on sees ning aiast, kõögist või lastetoast tulles avastan, et keegi on mind otsinud. Istun arvuti juures kõnet oodates – sellisel juhul see ikka oleks abiks. Küll tahaks panna sellise pulga trükikojas tootmisjuhi (ja veel mõne kolleegi) arvuti külge, sest ta on alalõpmata kusagil masinate vahel ja tõenäosus

[d] HINNANG

Skypega saab läbi tavatelefoni helistada ja Skype-kõned saavad telefonitorusse nagu tavakõned. Ülilahe.

Ja sülearvutist sai televiisor

AVERMEDIA AVER TV CARDBUS PLUS, tv/fm tuunerkaart puldiga, PCMCIA, HIND: 1300 krooni, MÜÜGIL: www.enter.ee

Avermedia sülearvuti PC-kaardi pessa istuv telerikaart eeldab, et kasutajal on mitu paari käsi ja silmi. Nii umbes kuus kõrva ei teeks samuti paha. Vaid nii on tagatud, et kaart kasutades katki ei lähe ning kõik pakutud võimalused kasutatud saaksid.

• Kaardi kasutus põld on lai – teleri vaatamine läbi antenni või kaabli; videopildi arvutisse tõmbamine läbi RCA või S-Video pesa ning raadio kuulamine. Idee poolest saab analoogvideokaamera (VHS, HI-8 jt) pilti läbi kaardi MPEG-2 (DVD) formaadis ilma vahepealse kvaliteedikaota otse arvutisse salvestada. Seda muidugi juhul, kui kaameral on videosignaali ja helisignaali väljundpesad. Mõistagi peab juhtme teises otsas – sülearvutis – pesitsema jõuküllane protsessor, mis raske salvestustööga toime tuleks. Parima kvaliteedi jaoks soovitab tootja 2,4 GHz protsessorit. 1,7 GHz Celeronil on võimalik pilti tõrgeteta keskmisel MPEG-2 kvaliteediasemel arvutisse tõmmata, visuaalselt hinnates jääb pilt igati talutav. Lisaks sellele, et videokaamerasilma all toimuvat arvutisse jäädvustada, saab Avermedia kaardiga ammuseid koduvideosid läbi videomaki digitaliseerida. Juba nullideks ja ühtedeks moondatud möödunud hetki saab seejärel monteerida ning näiteks DVD-le kirjutada. Montaažitarkvara kaardiga kaasas mõistagi ei ole, küll on Windows XP-l näiteks kaasas Movie Maker, millest peaks algajale piisama. Kes videotöötusega ei tegele, leiab pisikesest imeristast endale ikkagi oma. Suvel maale või suvilasse sõites ei pea enam iga kord telekat kaasa vedama ega kartma, et vargapoisid nädala sees kineskoobilise ära tassiks, piisab vaid kaardi ja sülearvuti kaasavõtmisest – antenn käib kaarti sisse ja näitab arvutiekraanil hea kvaliteediga telepilti. Boonuspunkte mugavuse eest saab kaardi pult, millega on hõlbus näiteks 16 kanali eelvaade või live-paus (timeshift) käivitada. Live-paus võimaldab telepilti pausi peale panna, et näiteks korvpalli meistrivõistluste

[TEHNILISED ANDMED]

Televiisor, FM-raadio
Salvestab videot ja teleprogramme (MPEG 1/2/4)
Teletekst, live-paus, stopp-kaardrite pildistamine, 16 kanali eelvaade
Nõuded arvutile: PC-kaardi pesa, Windows 2000 / XP

ülekande otsustavatel minutitel külmkapist õlut minna tooma. Väga mugav. Kaardi miinuspoole peale tuleb kanda väga kahtlane juhtmekinnitussüsteem. Nimelt tuleb jälgida, et juhe ei jääks kuidagi rippuma, vastasel korral ähvardab imeõrnana paistev juhtmepesa murduda. Samalaadse kinnitusega võrgukaardid on tõestanud oma suurepäraselt purunemissuutlikkust. Päevselge on, et juhtmepesu mõistlikuks toetamiseks läheb vaja lisakätt. Insenerimõtlemisega kasutaja lõigaku vineerist välja tugiplaat, et võidelda juhtmepuntrale mõjuva gravitatsiooni vastu. Kui juhtmete käsitlemisel ettevaatlikkust üles näidata, on Avermedia kaart oma hinda väärt soetus. 1200 krooni eest saab PCMCIA pesaga sülearvuti tublisti uusi kasutusvõimalusi. Holger Roonemaa, [d] SIIM LÕVI

[d] HINNANG

Juhtmekinnitussüsteem on kahtlane, ent sülearvutis telepildi vaatamiseks ja videotöötuseks hea hinna ning hea kvaliteediga.

Unusta Windows Explorer, olemas on Total Commander

TOTAL COMMANDER 6.53, HIND: 400 krooni (30 päeva tasuta), MÜÜGIL: www.ghisler.com

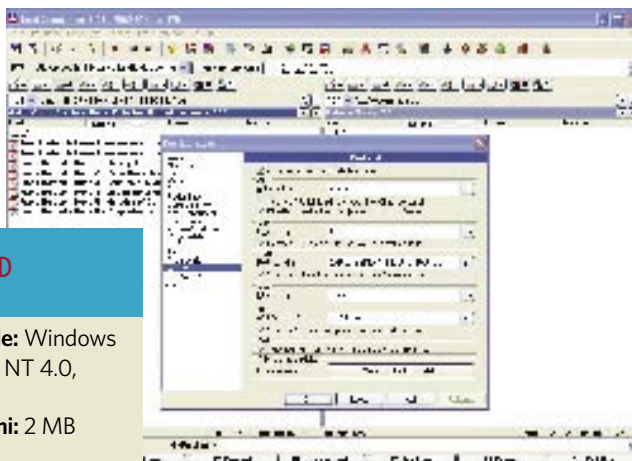
Et tegeleda arvuti failide ja kataloogidega – neid pakkida ja lahti harutada, otsida ja vaadata ning saata üle Interneti ja nii edasi – selleks on vaja spetsiaalset tarkvara, mida harilikult kutsutakse failihalduriks.

● Sellised programmid tekkisid juba varakult, kuna tegutseda DOS (ja/või) UNIX süsteemides käsureal oli tüütu ning see oli vähese ülevaatlikkusega tegevus. Tuntuimaks selliseks programmiks sai Norton Commander (NC). Koos Windowsi ilmumisega tekkisid failihaldurid ka Windowsi jaoks. Üheks selliseks oli 1993. aasta sügisel ilmavalgust näinud Windows Commander, mille autoriks on šveitslane Christian Ghisler.

Kui ilmus Windows 95 ning algas 32bitiste programmide võidukäik, siis alates versioonist 3.0 muutus 32bitiseks ka Windows Commander, mis sai populaarseimaks Windows Exploreri asendajaks.

Kaheaknalisse graafilisse kasutajaliidesesse ühendati aina rohkem võimalusi. Integreeriti FTP ja võrgunaabruskonna tugi, samuti võimalus kasutada FXPd – mõlemad aknad eri FTP serverites ja nende vahel failide liigutamine ning vaatamine on sama lihtne nagu paikneksid nad lokaalses masinas. Alates oktoobrist 2002 ja versioonist 5.50 kannab programm nime Total Commander, kuna pärast üheksat aastat avastas Microsoft ootamatult, et Windows on tema kaubamärk ja keelustas selle kasutamise. Hetkel on programmi viimane versioon 6.53, saadaval on ka Total Commander CE/for Pocket PC V.1.2.

Total Commander on muutnud erakordselt populaarseks tema kompaktsus ja võimalusterohkus ning lai mugandatavus kasutaja äranägemist mööda. Sisseehitatuna suudab programm hallata ZIP, ARJ, LZH, RAR, UC2, TAR, GZ, CAB, ACE pakkimisformaate, lisa plug-in'idega pea kõike, mis ette sattuda võib. Võimas vaataja (viewer) oskab ümber käia enamuse failiformaatidega (nii

[TEHNILISED ANDMED]

Nõuded arvutile: Windows 3.1, 95, 98, ME, NT 4.0, 2000 või XP.

Kõvakettaruumi: 2 MB

teksti, tabeli, pildi, heli, video, andmebaasi või muul kujul). Lisaks lokaalse masina ja võrguümbruskonna ketastele saab liita kogu enimkasutatava Interneti keskkonna (nii FTP kui HTTP) ühte graafilisse liidesesse. Vabatahtlikud on loonud üle 40 keele toetuse, sealhulgas Tõnu Virma ka eesti keele toe. Erinevaid lisavahendeid ja plug-in'eid on sadu ning nende hulk kasvab pidevalt. Total Commanderi installeerimisfail on vaid 1,43 MB suur ja paigaldatuna võtab 2 MB kettaruumi. Total Commander ei peida koostisosi mööda eri katalooge laiali nagu paljud Windowsi programmid, nõnda saab teda valmiskujul kopeerida USB-mälupulgale ja lihtsalt kaasas kanda. Programm on shareware.

[d] SIIM TELLER

[d] HINNANG

Hea ja võimas tööriist asendamaks veidi kohmakat Windows Explorerit failide haldamisel.

Mõnusalt väike ja kaasaskantav

LOGITECH QUICKCAM FOR NOTEBOOKS DELUXE. HIND: 795 krooni, **MÜÜGI:** Enter IT market

Logitech lubab kodulehel, et veebikaamera Logitechi QuickCam for Notebooks Deluxe pakub hassle-free ehk jamavaba kasutust, ometi alguses ei õnnestunud selle paigaldamine kuidagi. Ilmselt oli probleem samas arvutis juba olemasolevas Logitechi teise kaamera tarkvaras. Õnneks ilmus pärast paari taaskäivitust, veidraid veateateid ja veel üht taaskäivitust ekraanile õige pilt ehk iseenda nägu.

[TEHNILISED ANDMED]

Interpoleeritud 1.3 megapiksli, 3x digitaalne zoom, video resolutsioon kuni 640 x 480, sisseehitatud mikrofoni, automaatne näojälgimise tarkvara, kaamerale nupp fotode tegemiseks, Windows 2000/XP.

● Ekraani ülaserava kinnitub kaamera üpris nutika laieneva ja kummist servaga klambri abil. IBMi laia servaga pidi veidi nikerdama, aga kui kaamera kord paika sai, siis ei kukkunud ta sealt ära ka kaamera pead alaspidi keerates.

Deluxe on meeldivalt väike ning täpselt paraja juhtme pikkusega – kokku keerates mahub ta pisikesse pehmesse vutlarisse. Vähemalt üks vidin, mis kotis ringi ei seikle ja juhete puntrasse ei keera.

Maksimaalne pildisuurus on 640 x 480 piksli ja kaadrisagedus 15 kaadrit sekundis garanteerib kiire netiühenduse korral sujuva pildi. Kaamera sensor on interpoleeritud 1.3 megapiksli, sellest on tingitud ka mitte just vaimustusest kiljuma paneva pildikvaliteedi põhjused.

Pildikvaliteet jääb minu nõudliku silma jaoks kehvapoolseks. Kindlasti pole maailm nii sinakas, kui Logitech seda näidata püüab ning kuue aasta jooksul (nii ammu testisin veebikaamerat viimati) võiks edasiminek ilmsem olla.

Nüüd peab ainult välja mõtlema, milleks veebikaamerat kasutada – teksti-chati taustaks kangestunud nägu näidata on justkui tobe, enda näolapi või toa kodulehele paiskamine ei ole samuti enam populaarne. Digipildi tegemiseks on Deluxe liigselt arvuti küljes kinni ja madala kvaliteediga..

 SIIM TELLER

[d] HINNANG

Väike, kena, hea kaasas kanda, aga kui keegi mõtleks välja veebikaamerale asjaliku-vajaliku rakenduse, saaks punkte tõsta.

Maailmarekordit ei tulnud

SAMSUNG YH-820. HIND: 4990 krooni, **MÜÜGIL:** www.euronics.ee

1994. aastal hüppas Sergei Bubka teivasthüppe maailmarekordiks 6.14 ja kuigi proovijaid on palju, püsib see kaljukindlalt siamaani. Kümme aastat hiljem, 2004. aastal tõi Apple turule iPod Mini ja seegi püsib omas kategoorias maailma parimana. Kuid meepoti ümber tiirlevaid konkurente on vist isegi rohkem kui Bubka rekordit lüüa lootvaid atleete.

• Samsungi YH-820 on iPod Mini kuku-tamise pärast küll palju vaeva näinud, end väiksemaks ja kergemaks treeninud, peaks siis ju paremini lendama. Kaaluvahe iPod Miniga on üle 15 grammi, suurusevahe ka pisukene. Ekraan on värviline, näitab ka pilte, sisse on ehitatud raadio ja line-in pistik ning mikrofoni. Isegi väljanägemisel on ta end üritanud üsna iPodi sarnaseks teha, aga iga muskliahunnik pole veel Bubka!

Mõnes mõttes saab YH-820 üsna iPod Mini lati lähedale ja isegi poole jalaga üle. Ta on, nagu mainitud, väiksem ja kergem, tal on värviline ekraan ning hulk lisavõimalusi (raadio, mikrofoni, line-in) ning ta mängib ka WMA-faile, mida Mini ei oska. Heli on üsna hea, kaasapandud klappide üle ka ei virise

[TEHNILISED ANDMED]

Mahutavus: 5 GB kõvaketas

Kaal: 84,5 g

Mõõtmed: 49,8 x 88,3 x 13,8 mm

Ühendus: USB 2.0

Mängib: MP3, WMA

Aku kestvus: 7 tundi

Värviline 1,6tolline ekraan,

FM-raadio, sisseehitatud

mikrofoni, line-in pistik,

näitab JPEG-fotosid, WOW,

SRS, TruBass

Testialbumi ülekandeaeg

(umbes 70 megabaiti):

1 minut 36 sekundit

(ega nad nüüd midagi suurepärast ei ole, ent karbiklappide osas kõva keskmine).

Aga siis ajab ta lati kolinaga maha. Mängija käivitumisaeg on üle 20 sekundi, see on ebanormaalset palju. Aku peab vastu 7 tundi iPod Mini 18 vastu. Menüüsüsteem ja nupud on Apple'il oluliselt parem, lihtsam, kiirem ja ülevaatlikum. Värviline ekraan on tegelikult mõttetult lisavidin, mis tõstab hinda ning kulutab akut. Faile saab Samsungi mängijasse kanda ainult läbi spetsiaalse programmi, mis miskipärast kopeerib neid üliaeglaselt. Umbes 70 megabaidi MP3-de üle kandmine võttis aega 1 minut ja 36 sekundit. Võrdluseks: paari numbriga taguses [digi] supertes-tis said flash-mälu põhised mängijad sellega hakkama umbes poole minutiga. Kogu 5-gigabaidise kõvaketta täitmine võtaks Samsungi mängija puhul tund aega! Ja veel võrdluseks: kui need failid kopeerida otse (ehk ilma Samsungi tarkvarata), siis läheb pooleteise minuti asemel vaid 16,7 sekundit! Aga otse kopeerides ei tunne mängija faile ära.

4 GB mahutav iPod Mini maksab 3290 krooni ehk 1700 krooni vähem. 6 GB mahutav iPod maksab 4090 krooni ehk ikkagi 900 krooni vähem kui Samsung ja mahutab samal ajal rohkem.

iPod Mini valitseb edasi, aga mobiiltelefonide puhul on Samsung näidanud imelist võimet iga uue mudeliga suure sammu edasi teha. Ja MP3-mängijaid toovad nad välja vaata et mitu korda aastas. Ootame edasi.

[d] KRISTJAN OTSMANN

[d] HINNANG

Üritab troonilt tõugata iPod Mini ning mõnes asjas edestabki seda, kuid on siiski kallim ja tehniliselt kehvem.

Monitor-teler ei ole nuimikser

HYUNDAI L19T TV-tuuneriga, HIND: 8450 krooni, MÜÜGI: www.mikromaailm.ee

[TEHNILISED ANDMED]

Maksimaalne resolutsioon 1280x1024

Reageerimisaeg: 8 ms

Heledus: 250 cd

Kontrast: 700:1

Analoog PC ja TV pistikud, composite pistik, S-Video

Sisseehitatud 2W kõlarid ja kõrvaklapipistik

● L19Tga saab kestvaid ovatsioone esile manada korduvalt, sest monitoris on telerikaart, mille külge saab ühendada täiesti tavalise antenni või juhtmed videomakist. Kaugjuhtimispuldi võib algul enda kätte jätta, et telekavast sobiva aja väljavalinuna dramaatilisel hetkel sisendit vahetada. Pabahh! „Kodu keset linna“. Pabahh! Tom teeb Jerryle tuupi. Pabahh! Jerry tõmbas Tomi lohku! Pabõmm (sult võeti pult ära teatega: „Paps ära tõmble, ma tahan mängida!“).

Omaette küsimus on, kas „vau“-tunnet tekitav teletuuner nimelt monitoris olema peaks – erinevalt telerikaardiga arvutist ei saa seda pilti pausile panna ning pärast kõõgis võileiva valmistamist samast kohast edasi vaadata. Ma ei saa talle öelda, et ta salvestaks kõik minu lemmiksaated, eesmärgiga

Aastat neli tagasi ostsin endale 19tollise ki-neskoop-monitori, mis maksis ümmarguselt 12 000 krooni – ise oli ta samuti mõnevõrra ümmargune, aga väga korraliku klassi pill. Kui selle laua pealt maha tõstsin ja L19T asemele panin, leidsid lapsed, et selle nad nüüd siis võtavad. LCD-monitor kipub olema kirkam ning see paistab eriti hästi silma kartsümängude värvide puhul.

vaadata neid täpselt siis, kui mul on aega ja tahtmist (ja külmkapis piisavalt võileivamaterjali). Millegipärast on jäänud mulje, et võidukas on eelkõige tehnoloogia, mis ei ürita üks-ühele kopeerida olemasolevat, vaid teeb midagi sellist, millest me unistadagi ei osanud ... tele ja raadio puhul tundub sell-eks olema asünkroonsus ehk automaatne salvestamine ja „ajanihutamine“.

„Vau“-hetkel võiks korra kainelt mõelda telerivaatamise peale – minul on arvuti (ja monitor) toanurgas ja selle mugav vaatamine võimatu – või vastupidi, kui panna monitor telerivaatamiseks sobivasse kohta, siis tunneksin ennast arvutiga töötades kogu maailma poole seljaga. Seevastu arvuti, mis suudab näidata telepilti (ja lisaks DVD ja kõvaketta pealt filme), võib mugavalt paigutada sobivasse kohta ja pildi juheta (või lausa traadita ühendust) pidi telerini toimetada.

Ning veel üks asi – plaanides LCD-monitori telerina kasutada, ei tohi unustada seda, et pilt kipub ideaalne olema vaid otse vaadates ning laiem diivanitais ei näe sama

[d] HINNANG

Polüfunktsionaalsed tööriistad on küll vahvad, ent üldiselt siiski käsist-jalust siduvad ning parem on üks korralik ja odavam digisisendiga monitor kui monitor-televiisor.

MP3-muusika autoraadios

BANDRIDGE SA150, HIND: 130 krooni, MÜÜGIL: Selver

• Adapter Bandridge SA150 võimaldab auto kassetmakiga odavalt ja lahja kvaliteediga kuulata MP3- või CD-mängijast muusikat. Adapter näeb välja nagu makikassett, millel on juhe küljes. Torkad adapteri autoraadio kassetipessa, ühendad juhtme näiteks MP3-mängija kõrvaklapipessa ning lülitad maki ja pleieri sisse. Esimesena hakkab kõrva klõbin ja krobini, mille toob kuuldavale tühjalt pöörlev kasseti lindipooli imiteeriv plastketas. Kivi adapteri hollandlastest valmistajate koostekvaliteedi kapsaaeda – seda plastketast peaks saama veidi vaikselt keerutada. Muusika kvaliteet on samuti kehvakene – keskmised sagedused on liiga võimendatud ja bassi pole ollagi. Kui pleieris lülitada sisse bassivõimendi ja autoraadios keerata bassid põhja, siis on saund enam-vähem. Aga ei midagi nauditavat. Tavalisse kassetimängijasse ei õnnestu adapterit sobitada, sest juhe jääb kassetiava kaane vahele. Seega saab adapterit kasutada ainult autoraadi-

otes. Teisest küljest ei maksa adapter suurt miskit. Kui sõidu ajal on vaja kuulata lihtsalt muusikat, autos on endiselt kassetmakk ja plaate ei viitsi kassetidele ümber võtta, siis asja ajab see vidin ära. Pikapeale harjub isegi klobinaga ja sellega, et iga kord on vaja automaki bassid põhja keerata ja pärast, et raadiot kuulata, jälle maha võtta.

[d] KRISTJAN OTSMANN

[TEHNILISED ANDMED]

Kaal 23 grammi

Kõneaeg kuni 8 tundi, ooteae

g kuni 200 tundi

Bluetooth 1.1

Nupud kõne vastuvõtmi-seks ja lõpetamiseks ning helitugevuse muutmi-seks, vibrahelin

[d] HINNANG ●●●●○○○○○○

Nova pakub randmetele leevendust

NOVA RANDMETUGI JA HIIREMATT, HIND: 195 krooni, MÜÜGIL: Enter

[d] HINNANG ●●●●●●○○

• Prantslaste Nova randmetoest ja MicrOptic+ hiirematist koosnev komplekt hoiab väidetavalt ära randmevalu, muudab optilise hiire täpsemaks ja säästab hiire patareisid.

Kergelt sädelev hiirematt püsib laual nagu liimitult. Sädelev pind aitab väidetavalt optilist hiirt muuta täpsemaks ja pikendada selle patareide eluiga ning puhastab palliga hiire kuuli. Mina padja katsetamisel küll aru ei saanud, et Microsofti optiline hiir oleks täpsemaks läinud. Ju ma pole nii proff kasutaja.

Randmetugi koosneb alusest ja sellel olevast kahest piklikust kummipadjast, mille vahemaad teineteisest saab reguleerida. Tootja väitel säästab selle kasutamine hiirekäe kõõluseid, veene ja närve, sest need jäävad kahe padja vahele ning siis pole need pinges all ning käe raskus ei rõhu neid. Võib-olla on tootjal selles suhtes isegi õigus, sest töötasin pool päeva randmetuge kasutades ning parem ranne ja õlg olid tunduvalt vähem väsinud ja pinges kui tavaliselt.

Kummist tarretist meenutavate patjade esimene puuteaisting oli üsna ebameeldiv – nagu oleks käe asetanud kahele sülditükile. Oleksin eelistanud küll mingi pehme riidega kaetud randmetuge. Samas see pole suur probleem, nende sülditükkidega harjusin paari tunni jooksul.

Kui pead päevad läbi hiirega tööd tegema, siis paarsada krooni sellise komplekti eest tundub üsna mõistliku investeeringuna tervisesse. 195 krooni randme- ja õlavalu vältimise eest pole palju ning arstlikäik ja -rohud läheksid ühel hetkel palju rohkem maksma.

[d] KRISTJAN OTSMANN

Meediahiir lihtsustab muusika kuulamist

LOGITECH MEDIAPLAY. HIND: 650 krooni, **MÜÜGIL:** Enter

• Logitech soovib peibutada arvutikasutajaid iga nurga alt, kust vähegi võimalik. Viimane samm selles suunas on traadita meediahiir MediaPlus, mida kasutades saab arvutist kuni 3,7 meetri kauguselt valida muusikat, sirvida pilte või näidata videolõike.

Tavapärasest hiirest eristab meediahiirt kuus lisanuppu: meedialeieri käivitamiseks, meediafaili

mängimiseks või peatamiseks, helitugevuse reguleerimiseks ning muusikapalade või videolõikude sirvimiseks. Tegelikult võib öelda, et nende viie nupu hind on 85 krooni, sest täpselt nii palju maksab meediahiir Logitechi tavapärasest lisamugavustega hiirest Click Plus! rohkem.

Peos püsib MediaPlus logitech'ilikult mõnusalt ning hiir on tavapäraselt täpne. Nuppu paigutus on läbi mõeldud, ainsana on pimesi raske tabada hiire keskel rulliku all paiknevat meediaprogrammi käivitusnuppu.

Hiirega antakse kaasa MediaLife'i tarkvara, mille abil saab hiirt kasutada kaugjuhtimispuldina, et arvutist pilte või videolõike näidata või muusikat mängida. Asjale annab jumet see, et hiirt saab kaugjuhtimispuldina tarvitada seda lihtsalt peos hoides – MediaLife'i keskkonnas pole failide ja toimingute valimiseks vaja hiirt mööda lauda või muud alust liigutada.

[d] KRISTJAN OTSMANN

[TEHNILISED ANDMED]

Lisanupud: neljas suunas liigutatav rullik, mis toimib keskmise nupuna, helitugevuse reguleerimine, meedialeieri ja meediafaili käivitamine, eelmisele/järgmisele lehele liikumine brauseris.

Tarkvara: SetPoint ohjeprogramm, MediaPlay ja MusicMatch'i meediatarkvara

Tööraadius: kuni 3,7 m arvutist

Liidesed: USB, PS2

[d] HINNANG ●●●●●○○○

Edevuse laet, versioon 2

MOTOROLA RAZR V3 BLACK. HIND: 6210 krooni, **MÜÜGIL:** www.tele2.ee

• Esimeses [digis] kirjutasime väidetavalt maailma kõige õhemast klappiga telefonist – Motorola RAZR V3-st ja andsime positiivse hinnangu. Et ilus, edev, seksikas, tõesti õhuke ja üsna võimas.

[TEHNILISED ANDMED]

Neljasüsteemne (GSM 850/900/1800/1900)

Ooteaeg 180 kuni 290 tundi, kõneaeg 200 uni 430 minutit

Kaal: 95 grammi

Mõõtmed: 9,8 x 5,3 x 1,4 cm

Sisemine ekraan: 176 x 220 pikselit, kuni 260K värvi TFT,

Väliline ekraan: 96 x 80 pikselit, 4k värvi CSN

Bluetooth, digikaamera, eestikeelne menu, Java toetus, dünaamiline mälu, mälumaht 5,5 MB, mälukohti telefonis 1000, polüfoonilised ja MP3 helinad, MMS, GPRS klass 10, e-posti saatmine ja vastuvõtt

Nüüd on Motorola RAZR-ite valikut uuendanud ning kevadsuvest on müügil RAZR-i musta värvi versioon. Sisu on täpselt sama nagu hõbedasel ehk üldiselt hea. Välimusega on aga Motorola küll kümnesse pannud – nii šikki telefoni pole varem nähtud. RAZR-i must kate ei ole läikiv plastmass, vaid kuidagi... elegantne ja kallina tunduv. Kelle jaoks see on oluline, saab RAZR Blacki omamisest ning hooletu liigutusega kalli ülikonna taskust välja tõmbamisest kindlasti enesekindla naeratuse näole.

Agaga üle 8 punkti, nagu hõbedasele RAZR-ile, ei saa anda, mõne üsna tobeda vea tõttu. Motorola esindaja lu-

bas, et nüüdseks on see viga parandatud, ent juhuks, kui pole, mainime ära: telefon ei oska SMS-e enda mälus hoida, vaid ainult SIM-kaardil. See tähendab, et telefon mahutab ainult 20 vastuvõetud sõnumit. Seda on vähe! Tegelikult on vaja telefoni tarkvaras ainult üks bitt ära muuta ning siis oskaks RAZR sõnumeid ka enda mälus hoida.

Agaga teiseks – seda enda mälu on tal ikkagi liiga vähe, ainult 5,5 megabaiti kontaktide, fotode, helinate ja kõige muu jaoks. Tänapäeval võiks sellise klassi telefonis ikka oluliselt rohkem mälu olla või vähemalt mälukaardi lisamise võimalus.

Ja kolmandaks – telefoniga kaasa antav tarkvara ei sünkroniseeri kalendrit Outlookiga. Selleks tuleb osta mõnekümne dollari eest eraldi tarkvara.

[d] HINNANG

●●●●●○○○

SUPERTEST keskklassi sülearvutid

**Kõva edasimineku ja
häbiväärne paigalseis**

Digifoto võidukäik pole enam uudis. Digifotoaparaatide müük on juba ületanud tavaliste kaamerate müügi ning kõikjal maailmas on maad võtmas uus amatöörfoto buum – seda just digifoto toel.

● Just amatöörfotoga alustamiseks peaksid juba enam-vähem sobima need kaamerad, mida [digi] seekord testib, hinnaklassis 4000 kuni 6000 krooni. Selle hinna eest saab viiemegapikselise kaamera, kuid vana tõde on see, et kõige tähtsam pole mitte megapikselid.

Kuna digikaamerate valik on kasvanud meeletult suureks, siis ei pretendeeri see test mitte mingil juhul turu ülevaate tiitlile, vaid pigem osundame kaameraarvustustes üldistele tugevatele ja nõrkadele kohtadele selle hinnaklassi kaamerate juures ning teeme ülevaate, milliste võimaluste ja funktsioonidega kaamera saab 4000 kuni 6000 krooni eest.

Selliseid kaameraid võib nimetada keskmise klassi kaamerateks, sest järgmine klass on juba kallid digiseebikad ning sealt edasi digipeeglid. Mis on keskmises hinnaklassis viimase aastaga muutunud?

Kuigi, nagu öeldud, megapikslid pole kaamera juures kõige olulisemad, tuleb siiski mainida, et selle hinnaklassi kaamerad on viimase aastaga megapikselid juurde saanud ja nüüd võib alla 6000 krooni leida juba 7-megapikselise

kaamera. Enamus jääb aga 5 megapikseli peale, mis on ka varasemaga võrreldes korralik edasiminekuks. Ent samas valas on alles jäänud ka üsna häbiväärne paigalseis – kaameraga kaasa antavad mälukaartid on endiselt üldiselt 32 MB suurused! Ent mida enam megapikselid, seda suuremad tulevad ju pildid ja nii võib vastne digikaameraomanik avastada, et komplekti pandud mälukaardile saab ta teha kümnekond fotot. Igal juhul tuleb kaamerat ostes arvestada vähemalt 500-kroonise lisakulutusega, et juurde osta 512 MB või suurem mälukaart.

Juurde on tulnud kiirust, nii teravustamisel kui päästikuviiivitusel. Veel aasta tagasi oli odavamate ja keskmise hinnaklassi digikaamerate juures suureks probleemiks uimasus – päästikule vajutades võis objekt pildi valmimise ajaks olla juba kaadrist minema jalutanud. Nüüd see enam nii ei ole, enamuse uuema aja kaameraid on kiired. Kiiruse vahed tulevad pigem probleemidest teravustamisel – kui pilt on juba terav, siis klõpsatus päästikule ei võta enam eriti aega. Mõned kaamerad on siiski ka praegu teravustamisel kahjuks

üsnä uimased. Oluline on ka kaamera käivitusaeg, kus samuti kohtab erinevusi. Kui üks läheb hetkega käima ja on pildistamisvalmis, siis teiste puhul tuleb mitu sekundit oodata. Kui Robbie Williams Tallinna vanalinnas vastu jalutab, siis muutub see mitu sekundit hoobilt aastate pikkuseks.

Järjest paremaks on läinud ka ekraanid. Suurelt, 2,5-tolliselt ekraanilt on pildistamisel juba päris mõnus vaadata, kes kuidas peale jääb. Aga objektiivide puhul näiteks edasimineku praktiliselt pole olnud, valdav osa tootjaid rahuldub keskmises klassis 3x zoomiga, enama jaoks on juba suuremat ja kallimat kaamerat vaja. Arengut tahaks näha ka lainurgas – selle hinnaklassi kaamerate lainurk ei ole eriti lai, mistõttu kogu perekonna pildile mahutamise võib parajaks probleemiks osutuda. Tahaks näha ka elektroonilist pildistabiliseerimissüsteemi, sest kaamerad on väikesed ja isegi 3x zoomi puhul võib kaamera värisemine pildi uduseks ajada. Henrik Roonemaa, Siim Teller

 HENRIK ROONEMAA

 SIIM TELLER

[SÕNARAAMAT]

Megapiksel:

Kujuta ette, et foto on nagu seinavaip, kus on palju nõelapisteid, mis moodustavad mustri. Mida tihedam võrk seda rohkem nõelapisteid ja seda detailisema pildi saab edasi anda. Kuid võtab ka mälukaardil rohkem ruumi.

ISO-arv:

Filmi- või digikaamera valgustundlikkus. Mida suurem on ISO-arv, seda valgustundlikum on kaamera ning seda hämaramas saab pilti teha. Ent tuleb arvestada, et suure

tundlikkusega pildistades lisandub fotole juba arvestatav hulk müra ning pilt on terane. Mõne kaamera puhul on teralisus märgata juba ISO 400 juures.

Pildiformaat:

Failiformaat, milleks kaamera pilte salvestab. Rõhuval enamusel selle hinnaklassi kaameratel on pildiformaadiks JPEG, mõned pakuvad ka TIFFi. Vahe on selles, et JPEG on pakitud formaat ja võtab vähem ruumi, kuid pakkimisega läheb kaduma ka (üldiselt vaid aimatav osa) pildikvaliteeti. TIFF on pakkimata formaat, kuid võtab

see-eest ruumi kordi rohkem kui JPEG. Kõige kvaliteetsem on RAW-fail ehk "digitaalne negatiiv", aga meie testis polnud ühtegi kaamerat, mis ka RAW-faile salvestaks, see on üldiselt kallimate kaamerate mängumaa.

Mälukaart:

Digikaamera salvestab pilte mälukaardile, milliseid on kahjuks väga mitut erinevat sorti. Olgu näiteks CompactFlash, SecureDigital, xD, MultiMediaCard, MemoryStick ja nii edasi. Põhimõtteliselt toimivad nad kõik ühtemoodi

ja vahe on enamjaolt lihtsalt kaardi kujus. Ehk tegelikult on mälukaart tootjate hea võimalus tarbijaid parajasti omale sobiva formaadi külge kinnistada. Mälukaarti ostes võib kohata ka sama formaadi ja sama suure kaardi puhul pooleni küündivaid hinnavaheid, need tulenevad kaartide salvestuskiirusest ning kvaliteedist. Lexar näiteks annab Professional ja Platinum seeria kaartidele eluuegse garantii, kuid need maksavad ka teistest hulga rohkem.

Üheksa ametit, üks neist testivõit

FUJI FINEPIX F10 ZOOM

• Kiire sisselülitamine. Suur ekraan. Kiire teravustamine ja pea olematu päästikuvivitus. Võibolla veidi igav välimus, aga käes istub hästi ja pildid on head.

Ja see ongi ju kõige tähtsam, et üks seade teeks seda, milleks ta loodud on ja teeks hästi. Liiga palju on poes seadmeid, mis on loodud filosoofia järgi: üheksa ametit, kümnes nälg. Kaamera tehku pilti ja tehku seda hästi ja kiiresti, siis meie ei virise ka selle kallal, et tegelikult on Fuji disain üsna igav ning menüüd tekitavad kohati segadust. Tegelikult menüüde kallal isegi viriseks, sest kogu ülesehitus ja selgitustöö on seal jäetud pisikeste pikto-

grammide hooleks, katsu siis aru saada, mida menüüdisainer mingi pikslitest koosneva plönniga mõelnud on.

Fuji pildikvaliteet on kindlalt testis osalenud kaameratest parim. Kiidusõnu väärib ka makrorežiim, mis teravustab ka väga lähedalt. Ainult miskipärast tahab kaamera makrorežiimis välku teha, lüües pildistatava objekti lihtsalt eredaks plönniks. Kui välk käsitisi maha võtta, on tulemus väga hea. Eraldi tuleks välja tuua ka testi parim tundlikkuse ulatus – kui teistel kaameratel lõppes see ISO 400 juures, siis Fuji skaala on ISO 80-1600! Ka suure ekraani kohta saab ainult kiidusõnu öelda. Pimedas

pildistamiseks on Fuji ekraanil veel helendatud režiim, millest palju abi.

Miinuseid on, aga plussid on piisavalt mõjuvad selleks, et Fujile testivõitja tiitel anda.

[d] HINNANG

Kiire teravustamise ja päästikuvivitusega, suurepärase pildikvaliteediga. Kindel testivõitja.

Mister Hõbelokk

CASIO EXILIM EX-Z55 ZOOM

• Sale, hõbedane, siiskus ja suure ekraaniga. See kaamera meeldiks kindlasti tüdrukutele. Aga miks ainult tüdrukutele? Casio kaamera on nii hea, et ta peaks meeldima pea kõigile. Tänapäeval saab kaamera kohta "hea"

öelda siis, kui ta on kiire teravustamise ja pildistamisega, pole väga suur ning pildikvaliteedis ei ilmne ilmseid mõõdalaskmisi.

C a s i o suur pluss on lihtsad ja head, suurte sõbralike tähtedega ülevaatlilikud menüüd. Automaatrežiimidel valimisel näidatakse ekraanil paarilauselisi seletusi, mida see režiim konkreetselt teeb. Ainult et neid automaatrežiime on 23 tükki! No palun! Kas Casio inimesed tõesti kujutavad ette,

et keegi tahab enne pildi tegemist tükk aega kaamera menüüdes surfata ja sobiva režiimi valiku üle juurelda?! Selle aja peale on pildistatav ammu nelja tuule poole kadunud või päikesepaiste asendunud äikesevihmaga.

Pildikvaliteet on hea. Küll mitte testi parim, aga korralik keskmine kindlasti. Ainus kaamera testis, millel on peale ekraani ka optiline pildiotsija, kuid miskipärast ei ole võimalik ekraani välja lülitada! Nii kaotab aga opti-

line pildiotsija suurema osa oma mõttest.

Suureks miinuseks on Casio kaamera puhul see, et talle ei saa otse USB-juhet külge panna. Nii tuleb kaamerast piltide kätte saamiseks see alati dokki asetada. Ja reisil tuleb järelikult alati ühte dokki ehk ühte lisavidinat kaasas kanda, aga iga reisinud inimene teab, kui-võrd ebameeldiv on kaasas tassida kotitäit laadijaid-vidinaid.

[d] HINNANG

Ilus, kiire, kvaliteetne, aga miks ei saa kaamerast pilte otse kätte, vaid ainult läbi doki?

Muhvi punane auto

SAMSUNG DIGIMAX V700

● Olympus IR-300 kõrval oli Samsungi Digimax V700 ainus kaamera, mis erines tavapärasest hõbedasest disainist. Samsungi kaamera näeb välja punane, ümar ja sõbraliku moega, nagu Muhvi kuulus auto. Ent see pole tema ainus eriline omadus. Samsungi kaamera oli ka testi ainus 7-megapikseli-

ne kaamera, mahtudes hinna poolest siiski meie poolt etteantud kuni 6000 krooni raamesse.

Kui Samsung mobiiltelefone Eestis hoogsamalt müüma hakkas, siis oli iga uue mudeliga näha, kuidas firma tegi sammu lähemale konkurentidele (menüüde, disaini, kasutusmugavuse

poolest). Digikaamerate puhul tundub, et Samsung on palju kiiremini pihta saanud, milline üks hea kaamera peab olema, sest V700-le midagi suurt ja põhimõttelist ette heita pole. Pildikvaliteedilt päris Fuji klassi ta siiski ei ulatu. Sarivõtte on Samsungil aeglasem kui teistel kaameratel. Teravustamine-pildis-

tamine käib aga üsna kiiresti, samuti zoomimine.

Kas see just miinus on, ent menüüsüsteem on tal natuke harjumatu, meenutades pigem mobiiltelefoni menüüd kui digikaamera oma. Aga kui sellest aru saada, siis on kõik lihtne ja loogiline.

[d] HINNANG

Mõnus, ümar ja punane. 7 megapikselt teiste 5 vastu. Kiire, sõbralik.

Ponts-ontsu

OLYMPUS μ DIGITAL 500

● Olympuse kaamera pole küll teistest raskem, ent mingil põhjusel on ta tehtud suurem. Või õigemini paksem. Korpuse juures plussiks küll ilmastikukindel korpus, ent suuruse kõrval miinuseks

üsna igav hõbedisain. Praegu on kõik digikaamerad ju hõbedased. Mõelge midagi muud välja.

Kaugeltki veatu pole aga asi ka siis, kui kaamera sisse lülitada ja pilte klõpsida. Digital 500 on küll üle 1000 krooni võrra odavam kui testis osalenud konkurendid, kuid see on ka kvaliteedis kahjuks hästi näha. Kaamera

sisselülitamine võiks kiirem olla, liiga kaua näidatakse Olympuse logo. Zoomimine on üsna järsk, sujuv ja väikse sammu kaupa zoomimine nõuab harjumist. Ja piltidest endist rääkides - kaamera säritab järjekindlalt kõiki pilte üle ja tulemuseks liiga heledad-eredad fotod. Tavalise Eesti suve ja päikse käes pildistades on näod valged. See

on küll juba üsna tõsine viga! Menüüdes surfates saab küll särikompensatsiooni sättida ja pildid tulevad tumedamad, ent tavatarbijatest oskab / viitsib seda teha ilmselt vaid murdosa.

Menüüvärk on Digital 500-l veidi segane, juba valmis tehtud piltide vaatamine aeglane. Teravustamine on aeglasem kui Casiol ja Fujil.

[d] HINNANG

Odavam kui konkurendid, ent nii pildikvaliteedis kui kaamera käsitlemise mugavuses kajastub see ka.

Flegmaatiline klubikuningas

OLYMPUS IR-300

• Disaini mõttes on Olympuse IR-300 testi kõige erilisem ja edevam kaamera. Valge plastmasskest meenutab pigem mõnda Apple'i toodet. Kaamera on väike ja õhuke, igati mõnus ja mugav kaasas kanda.

Üks asi, mis mõlema Olympuse puhul meile meeldis, oli automaatrežiimide valik: suur foto illustatsiooniks, mis siis väiksemaks muutub ja ilmub ka selgitav tekst, kuidas kaamera täpselt käituda plaanib ja milleks antud režiim sobib. Ainult et... neid režiime on näiteks sellel kaameral 18! Casio puhul me juba virisesime selle üle, aga 18 ei ole ka normaalne. Vaid ebanormaalselt palju.

Olympuse kaameras saab pilte ka üsna palju muuta-toimetada - värve keerata, punaseid silmi eemaldada, raame lisada, valida, kuidas ja mitu pilti otse printerisse trükkida jne.

Nii et kõik oleks justkui kena. Kuid mitu miinusunkti aegluse eest. Selgelt aeglane autofookus, mis tähendab ka selgelt kõige aeglasemat pildistamist - vajutad nupule, kaamera hakkab teravustama, siis millalgi pildistab... ent selle aja peale võib pildistatav olla juba kaadrist minema jalutanud. Ka zoom on üsna aeglane. Aga selle eest on IR-300-s diktofon!

Me oleks siiski eelistanud pisut kiiremat pildivärki.

[d] HINNANG

Edev ja ilus, kuid testi kõige aeglasem kaamera ning aeglust ei saa andeks ühegi ilusti disainitud korpuse tõttu.

	FUJI FINEPIX F10 ZOOM	CASIO EXILIM EX-Z55 ZOOM	SAMSUNG DIGIMAX V700	OLYMPUS DIGITAL 500	OLYMPUS IR-300
MEGAPIKSELEID	6,3	5	7,1	5	5
OBJEKTIIV	3x (36-108 mm)	3x (35-105 mm)	3x (38-114 mm)	3x (35-105 mm)	3x (38-114 mm)
PILDIFORMAADID	JPEG	JPEG	JPEG, TIFF	JPEG	JPEG
RESOLUTSIOONID	640x480; 1600x1200; 2048x1536; 2848x2136	640x480; 1280x960; 1600x1200; 2048x1536; 2560x1712; 2560x1920	640x480; 1024x768; 1600x1200; 2048x1536; 2272x1704; 2592x1944; 2816x2112; 3072x2304	640x480; 1024x768; 1280x960; 1600x1200; 2048x1536; 2560x1920	640x480; 1024x768; 1600x1200; 2048x1536; 2560x1920
MÄLUKAART	xD	SD / MMC	SD / MMC	xD	xD
EKRAAN	2,5", 115 000 pikselit	2,5", 115 200 pikselit	2", 118 080 pikselit	2,5", 215 000 pikselit	2", 206 000 pikselit
ISO-ARV	80-1600	50-400	50-400	64-400	
MÖÖTMED	92 x 58 x 27 mm	87 x 58 x 22,5 mm	106 x 57 x 30 mm	99 x 55,5 x 31 mm	99 x 53 x 22 mm
KAAL (KOOS AKUGA)	200 g	180 g	220 g	200 g	160 g
HIND	5790 krooni	5790 krooni	5499 krooni	4390	4390
MÜÜB	Fotoluks	Fotoluks	Euronics	Maksifoto	Maksifoto
PUNKTE	8	7,5	7	6,5	6

Laena MP3-sid, Vanemuine!

• Mis juhtub peal MP3-mängija soetamist? See täidetakse muusikaga. Seadusekuulekale kodanikule, kes end piraatide kogukonda ei arvesta, jäävad üle loetud võimalused. Teha bänd, lindistada stuudios oma helilooming arvutisse ja sealt need MP3-mängijasse kopeerida – autoriõigused jäävad tõenäoliselt rikkumata. Teine variant on rippida muusika arvutisse originaalplaadilt – individuaalselt kasutades oled vastavalt eelistusele puhas poiss või tüdruk. Muidugi võib tõmmata muusika ka internetist, litsentseeritud poest – kui hästi läheb, võid soovitud palad puhta südametunnistusega kätte saada. Diktofonifunktsiooniga pleieri puhul võib alati ka lauluhääle valla lasta ja seeläbi hiljem uni-kaalset heliloomingut nautida.

Eeldusel, et sa tunned siiski suuremat rõõmu muusika kuulamisest kui selle produtseerimisest ja sulle ei paku huvi CD-plaatide arhiveerimine, teeme ülevaate pakutavast legaalsest muusikast internetis.

Laiadele internetiavarustele (mis on isegi laiemad kui Venemaa laiad avarused) on kord juba omane andmete paljusus ja mitmekülgus. Virtuaalse muusika levitamine on saanud omaette ärivaldkonnaks, kus konkurents on pealtnäha tihe, pakkujate nimekiri on kirev.

[d] JOHANNES TRALLA

FOTOMONTAAŽ

Mida tuleks muusikafailide puhul jälgida?

● **Formaat:** laialt levitatakse kahes formaadis faile. Enam levitud on kahtlemata MP3 (MPEG-1 Audio Layer 3) vormingus muusikafailid. Sekundeerib Microsofti välja töötatud WMA (Windows Media Audio), mis vähemalt Microsofti väitel on parema helikvaliteediga. Kuigi enamik levinud programme on võimelised neid faile maha mängima arvutis, võib osadel MP3-mängijatel WMA-ga probleeme tekkida.

● **DRM:** ilusti öelduna Digital Rights Management ehk võimalus muusikafailide kopeerimiskaitse alla panna või määratleda, mitu korda ja kuhu neid kopeerida tohib jne. DRM-i kasutavad mitmed vormingud, sealhulgas ka WMA ning enamus ametlikest internetimuusikapoodidest ostetud muusikat on DRM-iga kaitstud. Mitte kõik MP3-mängijad ei toeta DRM-iga kaitstud meediat. Ega muud, kui tuleb enne massilist muusikaülekannet pisut oma pleieri kasutusjuhendis tuhnida.

● **Bitrate.** Lühidalt öeldes tähistab bitrate heli kompresseeritust ja seega kvaliteeti. FM-raadiot edastatakse üldjuhul 96 kbps, MP3 puhul on laialt levinud bitrate vahemikus 128-192. Kõrget kvaliteeti himustavad melomaanid peaksid siiski meeles pidama, et mida suurem bitrate, seda suurem on ka muusikafail, mida pleierisse mahutada. Alla 160 kbps tänapäeval siiski kvaliteetseks ei loeta.

● **VBR** (Variable bit rate): kaval muusikafaili kodeerimine, mis arvestab muusikapala iseärasusi. Seeläbi saavad suurema helilise dünaamilisusega iseloomustatavad lõigud pakitud suurema bitrate'iga, rahulikumad kohad väiksemaga. Nii saavutatakse ruumi kokkuhoid ja parem kvaliteet. Enamik turul olevatest pleieritest peaksid VBR-i toetama, kontrollida tasub enne ostmist siiski alati.

Ülepakkumine või defitsiit?

● Tänapäeval on interneti-muusikaäris tegev igaüks, kes on vähegi keegi. Nagu omal ajal Eestis selle telefonikataloogiga: kui sind ei ole siin, siis pole sind olemaski. Suured kontsernid nagu Sony, Apple, MSN, Virgin ja teised omavad internetipoodi, kus rikkalik valik muusikat kõigile teada-tuntud artistidelt on koos värviliste piltide ja asjakohaste kuulujuttudega üles loetletud. Tõmba või kõvaketas umbe.

Aga Eestist vaadates see päris nii lihtne kahjuks siiski pole. Muusikatööstuse piirangud litsentside väljastamisel on tänu tihedale konkurentsile viinud teatud geopoliitilise vastasseisuni, mis sisuliselt väljendub selles, et näiteks USAs asuv plaadifirma väljastab litsentsi ainult USAs levitamiseks mõeldud muusikale. Impordi vastu võideldakse virtuaalse muusika leviku tõkestamise kaudu. Seega võib eesti melomaan mainitud suurte muusikapoodide pakutavaid palasid vaid mõttes ümiseda – oma pleierisse on sealt legaalselt pea võimatu midagi saada. Järgnevalt ülevaade mõnest populaarsemast muusikapoest, kust meie osta ei saa. Võib-olla tulevikus saame.

● **iTunes** – Apple muusikapood, mida on integreeritult mugav koos kasutada nende samanimelise programmiga muusika kuulamiseks ja iPodi laadimiseks. Legaalne ost on võimalik sooritada näiteks Soomes vormistatud krediitkaardiga.

● **MSN Music** – hetkel veel beetastaadiumis. Integreeritud MSN'i passport service'ga Üks pala maksab alates 0.99 dollarist (umbes 13 krooni), ostes ühe, saab viis pala tasuta. Aga eestlane ei osta sealt olude sunnil midagi.

● **Sony Connect** – müügil muusika spetsiifilises ATRAC-vormingus, mida mängivad üksnes Sony pleierid. Sony pleier võib sul ju olla, muusikat sealt ikkagi ei saa. Selleks sõida Ameerikamaale.

● **Virgin Digital** – Virgin.net portaali üksus, mis jagab agaratele kasutajatele peale muusika ka nii mõndagi muud virtuaalset. Kasutatav Inglismaa ja Iirimaa krediitkaartide alusel. Pala hind alates 0.80 inglise naelast (umbes 17 kroonist).

Müstiline Venemaa

● Palju elevust on tekitanud üliodavad Vene muusikapood nagu www.mp3search.ru, kus hinnad on Lääne konkurentidest koguni viis korda odavamad. Lisaks sellele ei pea muretsema muusikatööstuse omakasupüüdliku poliitika pärast litsentside jagamisel – dollarite abil sõlmitakse universaalne sõprus. Head muusikat kõikidele maailma rahvastele! Kasutajad mainivad küll kohati puuduvat tagasisidet, ent tänu soodsale hinnale ei nurise kokkuvõttes keegi. Kolleksionaaride rõõmuks väljastab www.mp3search.ru krediiti, neile, kes muusikavalikut omapool-

se üleslaadimisega täiendavad. Küsimusele, kas selline asi ka legaalne on, saab vastata siiski vaid eitavalt. Kuna Venemaa seadused intellektuaalse omandi osas on ilmestatud rohkete puudujääkidega, võib teenus rahumeeli eksisteerida. Käimasolevad kohtuvaidlused teda ilmselt ei peata. Unefaasi järjepidevusest, südametunnistuse puhtusest lähtuvalt, ei soovitaks nimetatud ettevõtmist siiski omapoolse panusega toetada. Mis sest, et odavalt saab. Lõpuni legaalne see igatahes ei ole.

Tasuta rõõmud

● Nagu öeldud, Biitlite, Pink Floydi ja Robbie Williamsi MP3-de legaalseks kuulamiseks mine heaga poodi ja osta plaadid rippimiseks ära. Internetist on neid Eesti Vabariigi kodanikuna ausal teel väga keeruline kui mitte võimatu kätte saada. Internet on aga pungil tasuta muusikast artistidelt, kes võtnud nõuks oma loomingut tasuta jagada. Tänu neile, maailm pole veel hukas! Keskajast inspireeritud muusikast trance'ini - leida võib pea kõike. Kui klassikud ja raadiohitid on parasjagu ära tüüdanud, siis siit leiad väikese ülevaate sellest, milliseid alternatiive pakutakse.

 www.kittyspit.net/erik/mp3/linkpage.html - ülikvalik valik saitidest, mis pakuvad tasuta kuulamisrõõmu. Välja toodud žanrite hulka kuulub nii mõndagi eksootilist: Rootsi folgist elektroonikani. Tasuta muusika otsijal tasub kindlasti külastada! Innovatiivsus garanteeritud.

 www.enorgis.com/pmwiki/pmwiki.php - korralik nimekiri saitidest, kust võimalik tasuta legaalselt muusikat tõmmata. Tegevust jätkub sel leheküljel pikaks ajaks, sest linke koos kirjel- dustega on üksjagu.

 wiki.monkeyfilter.com/index.php?title=MP3_Blog_Listing - kes neid kõiki küll kuulata jõuab... Palju, väga palju linke pai- kadesse, kus sa tõenäoliselt kunagi käinud pole.

 www.MP3.com - Lubab tasuta kuulata maksimaalselt 64Kbps WMA-vormingus uuemaid singleid ja albumeid. Sait on loogi- liselt organiseeritud ja lihtne kasutada. Tasuta on vaadatavad artis- tide pildid ja muusikavideod. Leheküljel on viited teistele saitidele, kust soovitud muusikat ka osta saab.

 music.download.com - Väga hästi organiseeritud sait tasuta muusika tõmbamiseks. Loetletud muusikapalad on saadaval artistide loal ja seega täiesti seaduslikud. Ansamblid on paiguta- tud stiilide järgi, mis teeb võimalikuks endale meelepärase muu- sika leidmise. Avastamisrõõmu peaks jaguma küllaga. Failid on 192Kbps kvaliteediga MP3-vormingus.

 www.legaltorrents.com - Bittorrenti kaudu kättesaadav tasu- ta muusika, millest suurem osa kuulub elektroonika või indie stiili. Valik on küll piiratud ja pilte ei näidata, ent huvi olemasolul võib sealt nii mõnegi tõusva talendi leida. Kvaliteet varieerub faili- de lõikes, üldiselt eeskujuliku kvaliteediga.

 www.magnatune.com - Plaadifirma, kes väidab, et ei ole pa- heline. Kontseptsioon on igatahes tervitatav. Valida on 373 täispikkuses albumi vahel, mis on kenasti stiilide järgi jaotatud. Muusika on mõeldud online'is kuulamiseks. Kvaliteeti võib luge- da piisavaks - 128Kbps MP3-vormingus. VISA või Mastercardi omamise korral on sellelt saidilt võimalik endale ka muusikat osta. Seda nii virtuaalsel kui CD-kujul, kusjuures hinna määrad ise, vir- tuaalse muusika puhul on see 5-18 dollarit (umbes 65 kuni 230 krooni) albumi kohta.

 www.soundshelf.com - portaali stiilis leht, mis pakub viiteid kõikvõimalikele virtuaalse muusikaga seotud saitidele. Viited on suhteliselt kaootiliselt organiseeritud, mistõttu võib kergesti sattuda ka mõnele failijagamissüsteemi lehele, mille puhul heliloo- mingu levitamise legaalsus on suuresti kaheldav.

David, teeme koos MP3-e!

● Postmodernismi võidukäik on oma peatumatus arengus teinud järjekordse sammu. Autor on veel kord ära tapetud. Sedapuhku võtsid teema üles DJ-d ja viisid asja uhkelt mainstreamini välja. Selle nimi on mashup. Sulatades kokku kaks või enam muusikapala, ei pruugi me saada arusaamatut pudru (mash ei tähista seekord mitte seda). Nutikad mehed mikserpuldil tagant, kes antud stiili nimetavad veel bastard popiks on rõõmistanud

innovaatilise heliloominguga, milles leiavad ühise muusikalise keele näiteks Jay-Z ja Beatles. Just seda tegi DJ Danger Mouse, kui ühendas hip-hopi tähe Jay-Z „Black Albumi“ ja suurematu Biitlite „White Albumi“ ühtseks kehandiks nimega „Grey Album“.

Uuele voolule keeras survet juurde ka vana-meister David Bowie, kes Audi reklaamkampania raames kuulutas välja konkursi kahe enda loo kokku miksimiseks. Sellest alates on mashupe tekkinud nagu seeni peale vihma, ja vihmasadu pole mitte lakanud.

Tüüpiline mashup koosneb ühe artisti instrumentaalist ja teise vokaalst. Kokku saadakse moodustis, mille tõenäoliselt võib lisada niigi ulatuslikku ja hämarate piiridega elektroonilise muusika kooslusesse. Nii sünnib helilooming, kus koos kõlavad Bee Gees ja Will Smith, Beastie Boys ja Lenny Kravitz või Busta Rhymes ja Coldplay – kombineerimisvõimalusi on lõputult. Parim osa mashupide juures on see, et neid saab netist vabalt siktada.

Miks mitte ka ise mashida? Näiteks demoversioon Acid Musicist on netist vabalt kättesaadav, pane aga käpp külge ja vaata kui kaugele pudrufaasist jõuad sina.

www.ezsite.bz/mashup/index.cfm?fa=view_artists

- mashitud artistide muusikat vabalt tõmbamiseks

www.technorati.com/tag/mashup - mashupide lingid

www.davidbowie.com/neverFollow - David Bowie mashup-konkurss

www.thelackalbum.com/downloads-504.html - mashitud

„The Slack Albumi“ saad tõmmata sealt

en.wikipedia.org/wiki/Mashup - põhjalik ülevaade

mashupist koos ajaloo ja erinevate vooludega

www.gybo-v3.co.uk/index.php - mashupi ja bootlegi

temaatiline foorum

www.hitsquad.com/smm/programs/AcidMusicDemo

- Acid Musicu demo saad tõmmata sealt

Mashupi vaimustus sai hoogu juurde, kui David Bowie palusin kampania käigus inimestel oma lugusid miksida.

REPRO

Kopp-kopp, autorikaitse siin

● Et mitte elada selle saatusliku koputuse hirmus, teeme ühekorra lõpuks selgeks, mida tohib muusikaga legaalselt teha ja mis on juba seaduserikkumine.

● Iseenda jaoks võid oma legaalselt soetatud muusikakandjalt varukoopiaid teha nii palju, kui heaks arvad. Arvutisse, MP3-mängijale, kassetile, teisele C-le või kui sul on mingi isemängiva leierkasti lintide valmistamise vahend, siis kasvi leierkasti lintidele

● Sa võid oma originaalplaati alati sõbrale laenata (aga mitte raha eest)

● Sõber võib sinu plaadist enda tarbeks kopia teha. Sinu plaati võib kopeerida enda tarbeks nii palju sõpru kui sa vähegi jõuad neile plaati laenata.

● Sõber ei või seda endale tehtud koopiat levitada ega avalikkusele kättesaadavaks teha (näiteks veebi või P2P-võrku üles riputada). Näiteks kopia pealt kopeerida enam ei tohi.

● Ka sina ei või oma originaali võrgu kaudu kättesaadavaks teha

● Kui sa internetist muusikat leiad, võid seda endale tõmmata nii palju kui jaksad, aga sa ei tohi seda edasi levitada ega avalikkusele kättesaadavaks teha.

● Kui näiteks mõne Eesti suure telekomiooperaatori avalikus FTP-s on ripitud plaate üleväl, võid sina neid alla tirda nii palju kui jaksad, kui keegi karistada saab, siis see, kes nad sinna üles pani.

● Siin hakkavad lugema P2P-programmide erinevused.

Näiteks Kazaast või eMule'iga tirdes saab idee poolest ka „kaanina tegutseda“ – ainult alla laadida ja mitte üles ning seadust mitte rikkuda. Bittorrenti puhul on samaaegne üleslaadimine aga oluline.

Foto tehtud, mis edasi?

Digikaamera on pilti kole lihtne teha, isegi liiga lihtne. Suured mälukaardid ja kõvakettad lähevad järjest odavamaks ja olukorras, kus vanasti tehti üks-kaks kaadrit, hoitakse nüüd kaamera päästik pidevalt «põhjas». Mis juhtub aga fotodega siis, kui need kaamerast arvutisse kopeeritakse? Vean kihla, et peale paari korda arvutiekraanil vaatamist kaovad nad arvuti kõvaketta põhjatutesse sügavustesse mõnda umbmäärase nimega kataloogi. Unustatud piltidest pole rõõmu ei endal, sõpradel-tuttavatel ega pere-

• Veidi plaanides ja organiseerides leiab olulised fotod kõvakettalt palju kiiremini üles, fotode haldamine ja töötlemine on uute programmidega tihti vaid paari nupu vajutamise küsimus ning piltide jagamiseks on väga vähe vaeva nõudvaid ja mugavaid võimalusi.

Kaks kõige lihtsamat võimalust on luua oma veebigalerii või fotod traditsioonilisel moel seinale ja albumisse trükkida. Esimese saab soovi korral täiesti tasuta luua ja arvestades, et fotolaborite hinnad on viimase aasta-poolteisega meeletult langenud, ei tohiks lahedate albumite loomine üle jõu käia. Mina olen praegusel digiajastul täiesti veendunud, et paberil pilt on ikkagi paberil pilt ja koos albumite sirvimine üks väga lahe tegevus. Kui ajad taga maksimaalset kvaliteeti ja soovid ise palju katsetada, siis ka fotoprinterite hinnad on tublisti langenud.

id SIIM TELLER

Lihtsad töötlusvõtted

Tänased digikaamerad on pildistamisel väga tublid, aga väike arvutis kohendamine ei tee kunagi paha. Lihtsaks fototöötluks pole sugugi vaja tuhandeid kroone maksvaid programme, tihti piisab kaameraga kaasa tulnud tarkvarast või netist tasuta allalaetavatest programmidest.

- Kaameraga kaasa antaval plaadil olevad programmid sisaldavad tavaliselt elementaarseid töötlusvõimalusi, nagu punaste silmade eemaldamine, heleduse-tumeduse-contrasti muutmine, pildi suuruse muutmine ja kadreeringu muutmine ehk millegi välja lõikamine. Samamoodi võimaldavad paljud neist oma fotokogu hallata ehk seda erinevate näitajate (pildistamis-aeg, märksõnad jne) järgi sirvida ja piltidele tekstilist infot lisada, et hiljem konkreetse foto leidmine lihtsam oleks.

- Ise olen sõpradele soovitanud internetist tasuta tõmmatavat programmi Picasa (www.picasa.com), mis esimesel käivitamisel arvuti kõvakettalt kõik pildid üles otsib ja väga lihtsas kasutajaliideses mitmeid tööriistu pakub. Lisaks tavapärasele leiab sealt ka ühe nupu lihtsusega pildi mustvalgeks ja seepiatooniliseks keeramiseks, pildi teravustamiseks ning erinevaid filtreid. Sealjuures jääb foto originaal alati muutmata.

www.picasa.com

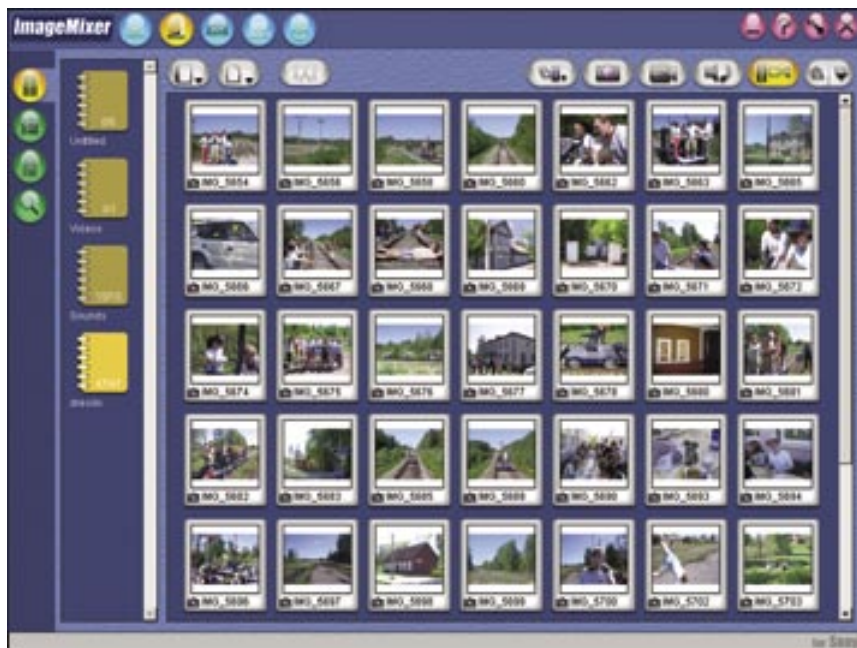

- Teine üsna sarnane tasuta programm on Adobe Photoshop Album Starter Edition.

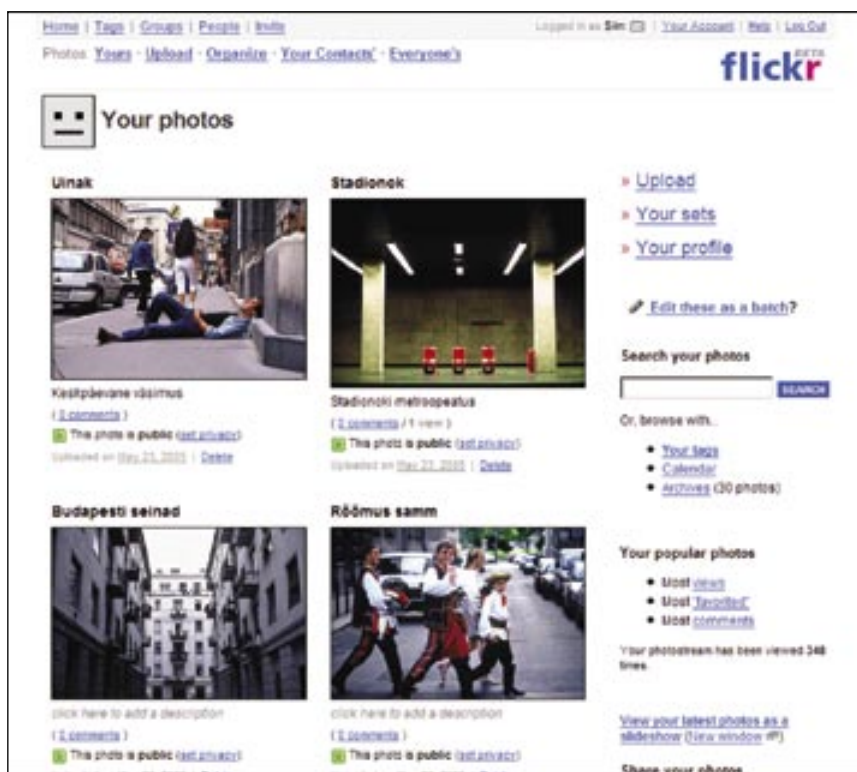
www.adobe.com

Veebi üles ja sõpradega jagamine

Kuidas oma digipilte sõpradega jagada? E-postiga saatmine on halb lahendus, sest pildid on tihti väga suured ja sõprade postkasti ummistamine pole eriti kena. Lisaks ei pruugi sõbrad sinu koera sajast fotost samamoodi vaimustuda kui sina. Mõistlikum on fotod kuhugi veebi üles panna. Selleks on kaks võimalust.

●1. Uuri, kas kaameraga kaasa tulnud programmiga saab ka veebigaleriisid luua. Kui jah, siis vali välja fotod, mida veebis näidata tahad (ole enda vastu aus, kõik fotod ei ole nii head, et need vaatamiseks välja panna) ja tekita neist galerii. Programm salvestab vajalikud fotod, pispilidid ja veebifailid tõenäoliselt uude kausta. Järgmise sammuna loo endale näiteks hot.ee-sse või zone.ee-sse konto ja tõsta tekkinud kaust serverisse. Õpetuse leiad teenusepakkuja kodulehelt. Miinuspoolele jääb siin veebiruumi piiratud maht, hot.ee-s on selleks 10 megabaiti ja zone.ee-s 25 megabaiti.

●2. Tee endale konto mõnes tasuta veebigaleriisid pakkaval veebilehel ja lae fotod sinna üles. Sellisel juhul teeb fotodest väiksemad versioonid keskkonna mootor, saad lisada pealkirja, osa lehti lubavad sõpradel pilte ka kommenteerida. Ise kasutan ingliskeelset keskkonda flickr.com, aga ka eestikeelsed sarnased teenusepakkujad on olemas – efoto.ee, album.ee, pildid.ee jt. Isikliku kogemuse põhjal on Eesti teenusepakkujad kahjuks tihti peale liiga aeglasel.

Edasi on vaja vaid sõpradele oma pildigalerii aadress saata ja galeriisse järjest fotosid lisada. Siinkohal ka soe soovitus oma fotosid üsna kriitiliselt vaadata, ehk ei ole mõtet veebi välja panna kümnet samast asjast tehtud fotot, piisab parimast. Tulemuseks on galerii, kus on küll vähem fotosid, kuid need fotod on tõesti sinu parim ja üldmulje on palju parem.

Laboris välja trükkimine

Fotolaboris piltide väljatrukkimise kasuks räägib kindlasti hind. Mitmes laboris saab 10 x 15 foto vaid 1,50 krooni eest (täisautomaatne teenus), teistes on see veidi kallim, kuid väidetavalt vaatab laborant siis iga foto üle. Soovitan alguses paari-kolme laborit proovida, saates sinna näiteks viis fotot nägemaks, millist kvaliteeti nad pakuvad. Samuti saab nii näha, kui võrd läheb kokku sinu arvutiekraanil olev pilt ja välja trükitud fotod. Kui need kaks väga erinevad, küsi kindlasti fotolaborist nõu.

Kuidas pilte laborisse-fotopoodi toimetada? Võimalusi on mitu:

● **1.** Üle interneti saatmine. Vist kõik suuremad fotopoeid-ketid pakuvad võimalust oma pilte üle interneti saata. Lahendus on erinevad, kuid kõik eeldavad kiirema internetiühenduse olemasolu, laborisse tuleks saata maksimaalse kvaliteediga fotod, et kindlustada hea väljatrukk.

● Mälukaardiga/mälupulgaga poodi viimine. Siin-seal poodides on püsti pandud ka masinad, kuhu saad ise oma mälukaardi või mälupulga sisse pista, valida, kas soovid läikivaid või matte pilte, ja nii kogu tellimus ilma teenindaja abita ära teha.

Kui need kolm meetodit esialgu segased tunduvad, on võimalik ka lihtsalt kaamera poodi jalutada ning paluda teatud

fotodest väljatrukki. Seda on mõistlikum teha mõnel rahulikuma tunnil, siis on teenindajal sinu jaoks rohkem aega.

Kui soovid koju seinale mõnest fotost suuremat varianti (näiteks A4 suurust) ja ajad maksimumkvaliteeti taga, peaks kaamera olema vähemalt 3-megapiksiline, soovitatavalt isegi 4 megapiksilit. Võid kõigepealt teha ka 10 x 15 testfoto, et veenduda foto värvides ja trükkkvaliteedis.

● **2.** CD-ga poodi viimine. Eeldab CD-kirjutaja olemasolu (CD-toorikute hinnad algavad umbes viiest kroonist). Tee piltidest, mida trükkida soovid, koopia uude kausta ja kirjuta see kaust CD-le. Kui mõnest pildist mitut eksemplari soovid, siis muuda failinimi näiteks 2_failinimi.jpg'ks ja seleta fotopoe teenindajale, mida see tähendab.

fotodiip > mis saab edasi?

Kodus välja trükkimine

• Värviprinterite hinnad algavad üsna madalalt, kuid A4-formaadis fotode trükkimisel kulub üpris palju tinti/värvi ning kvaliteetne fotopaber on kallis – ühe foto hind võib lõpuks üpris kõrgeks kujuneda. Miks eelistada veidi kallimat fotopaberit? Nende värviedastus on enamasti täpsem, samuti kestavad fotod neil kauem muutumatutena. Meeles tuleks pidada, et päikese kätte jäetud fotod pleegivad üsna kiirelt ära sõltumata sellest, kui kvaliteetset printerit ja paberit nende puhul kasutati. Kodus trükkimise kasuks räägib aga võimalus ise kogu protsessi otsast lõpuni suunata.

Esimesed paar väljatrükki tuleks teha väiksemale paberile, et kontrollida, kuidas värvid ja printerist tulev trükk erinevad ning vajadusel vastavalt veidi töötlust korrigeerida. Fakt on see, et kõik ekraanid näitavad natuke omamoodi pilti, nii et sinu arvutis ideaalselt paika aetud foto võib sõbra arvutis või mõnes muus printeris hoopis erinev välja näha. Mõne numbri taguses fotoajakirjas Cheese oli sellest põhjalikult juttu.

Tule juhtide sekka!

Tõnis Lepp
Copterline Juhatuselilge / Piloot
5 aastat SAAB 9-5 kogemust

SAAB sobib inimesele, kes on leidnud oma sisemise rahu.
SAAB pole kiireim auto, aga ta on väga kiire auto.
SAAB pole võimsaim auto, aga ta on väga võimas auto.
SAAB pole kõige ilusam auto, aga ta on väga ilus auto.
SAAB on turvaline, kindel ja aus kaaslane.

SAAB'i esindus: Tammsaare tee 51, Tallinn, tel 6652602, saab@saab.ee

Saab **95**

move your mind™

AJAKIRI MEESTELE

ufod | eeslipersed | kanafilee | longero

DI

ISSN 1383-0008 146 32 |
Märk: 15. juunil 2006

HAPUKURGIHOOAEG

Eesti kollase ajakirjanduse
kõige uskumatamad lood

KRIMI

Koletud veretööd
Ida-Virumaal

PERVERDI KÄSIRAAMAT

Lela endale meele-
pärase jäik hobi!

9 771462 783002

SEKS KUIDAS VANASTI SUGU TEHTI

Di lugejale
0,5liitrine
TASUTA ÖLU
vt lk 79

KIIRUS
Kuumad naised
karmidel ratastel!

MISS BIKIIN

Ise alles 17 ja
juba nii ilus!

**Boris Lehtkan vs
Matti Mäkitie**
Kas Lehtkan võidab
kõne
riigikogu ja Riigik
Kõneletoojad
Kuidas teha
tuunspõmmi
Võidab Lehtkan võidab

**MÜÜGIL 15. JUUNINI
(VÕI KUNI AJAKIRJU JÄTKUB)**

Play

Tulevaste kindralite õppematerjal

[USA POPULAARSEIMAD MÄNGUD]

PC:

1. Half-Life 2
2. Grand Theft Auto: San Andreas
3. Battlefield 2
4. Guild Wars
5. World of Warcraft

Xbox:

1. Grand Theft Auto: San Andreas
2. Halo 2
3. Stargate SG-1: The Alliance
4. Forza Motorsport
5. Doom 3

Playstation 2:

1. Grand Theft Auto: San Andreas
2. God of War
3. Gran Turismo 4
4. Star Wars Episode III: Revenge of the Sith
5. Dynasty Warriors 5

Toetume PriceGrabberi andmetele.

MÜÜGIL: K-arvutisalong **HIND:** 649,-

● Maailma ähvardab uus oht – Consortium. Energiakompaniide grupp püüab iga hinna eest maailma energeetikaressursse oma kontrolli alla saada. Consortium teab, et USA valitsus ei lubaks sel kunagi juhtuda. Ja nii algab võitlus. Loo peategelane major Jason Richter saab peatselt aru, et kui USA tahab Consortiumi võita, siis peab võitlustandri viima väljapoole kodumaa piire. *Hi-tech* rühmaga, keda nimetatakse Task Force Taloniks, asub ta madistama nii maal kui õhus. Mäng viib meid vaenlast jälitades Ameerikast Egiptusesse ja Venemaale.

Mängus on kolm erinevat poolt: USA armee, Task Force Talon ja Consortium. Kampaanias on võimalik mängida esimese kahena, Consortiumina on võimalik mängida

vaba- ja mitmikmängus. Ühendriikide sõjamasin on võimas, hea kohanemisvõimega ning võimeline võitlema peaaegu ükskõik millise ohuga. Samas on nad natuke aeglased ning neid pidurdavad Pentagoni protseduurid. Task Force Talon on kokku pandud, et mobiilselt võidelda erinevate ohtudega, mis võivad ohustada rahu maailmas, nad on tehnika viimase sõnaga varustatud ründerühm. Consortiumi rünnak annab Ameerikale võimaluse neid proovile panna. Neil on juurdepääs ja õigused kasutada erinevat eksperimentaalset relvastust, prototüüpe, droide... Väga võimsad, kuid samas väga kallid mänguasjad. Consortium kurjade eesmärkide saavutamiseks vahendeid ei vali. Käiku läheb kõik – terrorirünnakud, teistelt riikidelt varastatud sõja-

väetehnika, palgasõdurid. Nende tiiva alla on kogunenud terrorirühmitused pea kogu maailmast, kes meeeldi teevad Consortiumi musta tööd.

Suurem osa lahinguid toimuvad linnades ning võivad olla väga raske ja tülikad. Hooned pakuvad suurt taktikalist eelist – nii oma kui vaenlase sõdurid võivad viibida majades ja katustel, mis vastavalt kaitseb neid vaenlase eest ja võimaldab kaugemale näha. Tankide saatmine linna jalaväe toetuseta on enesetapp, kuna targalt paigutatud mundrimehed tankitõrjevahenditega saavad hävitada 3–4 kallist ja võimsat masinat ilma, et neid keegi näeks. Sama kehtib helikopterite kohta, sest katustel võivad olla vaenlase sõdurid õhutõrje-rakettidega. Eraldi tooks välja majandamise.

Tehnika ja tegelased.

Eugen Systemsi pead on lisanud huvitava rahateenimise viisi. Tavalise loodusressursside kogumise (nafta) kõrval on võimalik võtta vange. Esimene moodus on mugav ja rahulik, kuid nafta saab lõpuks otsa. Teine viis pakub kindlamat sissetulekut, kuid see nõuab natuke taktikalist mõtlemist, sest vaenlasi vangistada ei ole kerge (kurjamid üritavad oma baasi naasta). On olemas kolme tüüpi vange – haavatud vaenlase sõdurid (neid peab kiiresti vangivõtma, muidu nad surevad), hoolduspõltsid (neid saab hävitatud hoonetest 3–4 kaupa) ja tankide/soomukite/helikopterite juhid (kummaline, kuid lennukiploodid sõiduriista allalaskmisel ellu ei jää). Iga vangistatu annab ühekordse boonuse 250 (või 500 pärast vastava tehnoloogia uuringut) ja genereerib perioodiliselt 50. Vange saavad võtta tavaõdurid – veel üks põhjus, miks tankidega peaks kaasas olema mõned jalamehed. Erinevad pooled hoiavad allaandnuid erinevates hoonetes ning ühte kinnipidamisasutusse mahub korraga kümme elanikku.

Mäng ilmus Ameerika jaoks väga heal ajal. Esiteks on see väga patriootlik. Head poisid ameeriklased kaitsevad maailma halbade venelaste eest (peavaenlane on vene nimega/päritoluga poliitiline tegelane, kes pärast kaotust Ameerikas naaseb kodumaale – Venemaale, suurem osa Consortiumi vägedest koosneb Vene päritolu teh-

nikast ja relvastusest ning viimastes missioonides sõditakse Venemaal). Teiseks, kõik keerleb naftavarude ümber. Annab mõtlemisainet, mis? ... arvestades Iraagi sõda.

„Act of War“ meenutab 2003. aastal ilmunud strateegiamängu „Command & Conquer: Generals“, millega ühiseid omadusi on palju. Osapooled on erinevad ja samas hästi balansseeritud, mäng jälgib RTSide põhireegleid ja pakub paar uuendust, mis teeb mängimise huvitavaks ja kiiresti õpitavaks. Uuenduseks on ehitiste tähtsus ning see, et igal kaardil on väike linnake. Jalaväega, eriti snaiprite ja tanki- ja õhutorjevälastega saab katsetada palju erinevaid ja huvitavaid strateegiaid. Võib kasutada vanamoodsaid pealetunge, kuid tänavatelahingute omapära tõttu kukuvad need pea alati läbi. Õhujõudude kasutamine on meeldivalt lihtsaks tehtud. Ainult telli ja suuna. Palvetus, et lenda-
jat alla ei lastaks, on samuti asjakohane, sest vaatamata oma kiirusele ja võimsusele on lennumasinad haprad ja kallid.

Seda mängu tasub proovida. Viimasel ajal pole ilmunud kuigi palju huvitavaid klassikalisi RTSi. „Act of War“ on üks nendest haruldustest, kus on hästi kokku pandud kõik vajalikud elemendid, et saaks lihtsalt istuda ja mängida. Kolm erinevat osapoolt plusside ja miinustega, ilusa graafika ja eriefektidega ning mugava juhtimisega. Ja see kõik ei

nõua väga võimsat arvutit. Kui tahate mängida ilusat, arusaadavat ja huvitavat RTSi, siis „Act of War“ on mäng teie jaoks.

JURI PROHHORENKOV

[NÕUDMISED ARVUTILE]

Protsessor: Pentium IV/AthlonXP 1,5 GHz (2,5 GHz soovitatav)

Mälu: 256 MB (512 MB soovitatav)

Videokaart: 64 MB kiirendi (128 MB soovitatav)

Helikaart: DirectX 9.0c ühilduv

Kõvakettamahtu: 6 GB

Optiline seade: DVD lugeja

Tarkvara: Windows 98/ME/2000/XP

Sisend-väljund seadmed: klaviatuur, hiir, monitor

Muu/Valikuline: LAN kaart, pult, rool

[d] HINNANG:

HELI	●●●●●●●●○○
PILT	●●●●●●●●○○
MUGAVUS	●●●●●●●●○○
MEELELAHUTUS	●●●●●●●●○○

Esimesena kuuli ette? Miks mina?

MÜÜGIL: Mikromaailm **HIND:** 590.-

• Taas üks rühmapõhine FPS, taas üks lõpuni realiseerimata produkt.

Palju ei ole puudu, et „esimesed võitlemas“ väga heaks teoseks nimetada. Idee on praegusel terrorismiajastul Allahit kummardavad mässulised maha suruda. Mängus on nad hästi paha-deks tehtud, kes lihtsalt tulid ja hakkasid Beirutit Liibanonis enda omaks pidama. Aga NATO ja USA „rahu“ eest võitlevad maailmapäästjad ei lase sel sündida. Mängija juhivad USA merejalaväelaste rühma. Kuna mänguloojatele on abi jaganud USA sõdurid ise, saame käsud ja taktika autentseks lugeda. Pärast „SWAT 4“ tunduvad sellest teistmoodi käsujagamised kohmakad. „Close Combat: First To Fightis“ pole ainult käsklusi vähe, vaid enda merejalaväelase juhtklahvide arv ja liikumise sujusus jätab soovida. Mõnikord luskustab relva laadimine kõik tegevused – ka liikumise, et põgeneda – teinekord mitte. Redelilt tulles ei jää pihku viimati kasutatud relv ja relvaseaded on ununenud. See-eest on võimalik paluda baasist abi, näiteks helikopterite näol.

Tehisintellekt on arvestatav. Tiimikaaslased jäävad takerduma üliharva. Mõnikord on nad valvsad, teinekord lasevad end selja tagant „magama panna“, kuid mulje jääb neist ikka kui tavalistest emotsioonideta nukudest. Raskustasemetel vahel vastaste taiplikkus ei muutu, kurjamid muutuvad lihtsalt surmavalt täpseks. Parimaks uuenduseks on, et alla andnud moslemid võivad ümber mõelda ja uuesti relva haarata. „SWAT 4“ ei hakatud vastased uuesti vastu ka siis, kui kurjamid jäeti lukustamata ja valveta. Araabia päritolu tüübid pole liiga targad, sageli oskavad küll varjuda ja järsku nurga tagant ehmata, isegi haavata saades põgeneda, kuid selles pole midagi uut. Uudne on nende juubeldamine peategelasest jagu saades. Seevastu vastaste loojakarja saatmine ei valmista raskusi. Kui, siis ainult relvade ebatäpsuse tõttu. Kuigi uus liha sünnib pidevalt tühja koha peale, siis elutute kehade käitumisega võib rahule jääda (kuigi maised jäänused kaovad kiirelt). Nende relvadega aga mitte.

360kraadiliselt kaetud ala. Sellest seletatakse söögi alla ja joogi peale.

Miski ei luba AK47-l või teistel paukujatel kummipallidena pisikesi pörkeid teha.

Silma ei rõõmusta kogu aeg sarnane keskkond ja vähedetailne ümbrus. Ette tuleb igasuguseid vigu, jubedaimad neist on varjud. Need tekivad imelikesse kohtadesse, lollides suurustes ja kujus ning isegi läbi seinte. Vaheklipid on „Splinter Celli“ seeriale iseloomulikud teleülekanDED. Tehtud mängumootoriga, kuid filmideks muudetud.

M-idonparemad. Muusika, kuigi seda on vähe, on hea. Heliefektide ja dialoogide kohta pole midagi öiendada. M nagu mitmikmäng on tugev külg, sest omab *co-operation* moodi, sõpradega saab neljase rühma teha ja kuut üksiksosa kaarti mängida. Rühmadevaheline väljakusõda on ka, kuid millegipärast ei anta võimalust olla terrorist. Vaprad ameeriklased on seekord neljakesi tiimis, olla saab kaks rühma. Saab madistada kaheksal areenil, mis on ümberehitatud üksikosakohad. Veel mitmikosa plussidest – kätte antakse uued relvad, näiteks pumppüss.

Meelelahutust on „Close Combat: First To Fightis“ küll ning märulist puudust ei ole. Oleks see aasta tagasi sarnasel kujul poodi marssinud ... saanuks

teda kiita nagu „Close Combat“ seeria vanemaid vendi, Teise maailmasõja strateegiaid. Muide, pikaleveninud arendustööd tõestab pikk nimekiri tegijate beebidest, kes mängu valmimise ajal ilmavalgele jõudsid.

[d] LEHO LAHTVEE

[NÕUDMISED ARVUTILE]

Protsessor: Pentium III/Athlon 1,3 GHz (P IV/AthlonXP 2,0 GHz soovitatav)

Mälu: 256 MB (512 MB soovitatav)

Videokaart: 32 MB ATI Radeon 7500/ nVidia GeForce 2MX (64 MB GeForce/ Radeon *pixel shader* toetusega)

Helikaart: 16 bit DirectX 9.0c ühilduv (Sound Blaster Audigy 2)

Kõvakettamahtu: 2,8 GB

Optiline seade: CD lugeja

Tarkvara: Windows ME/2000/XP + DirectX 9.0c

Sisend-väljund seadmed: klaviatuur, hiir, monitor

Muu/Valikuline: LAN kaart Internetis/ kohtvõrgus mängimiseks

[d] HINNANG:

HELI	●●●●●●●●○○
PILT	●●●●●●○○○○
MUGAVUS	●●●●●○○○○○
MEELELAHUTUS	●●●●●●●●○○

Kas jalka majandamine on parem kui ... ?

MÜÜGIL: Mikromaailm HIND: 575.-

● Kunagi ammu-ammu, seitsme mäe ja mere taga, elasid väikeses majakeses Eidos ja Sports Interactive. Nad olid justkui sukk ja saabas ning nokitsesid oma ihuvija „Championship Manageri“ kallal. Ent ühel koledal päeval läksid need kaks tülli. Miks, seda ei tea keegi. Kombekohaselt võeti lahutus ette kohtus. Kohus vana purakas ajas vee sogaseks, jättes nime Eidosele ja andmebaasid ning koodi Sports Interactive'ile.

Möödus mõni aeg ja SI andis välja jalgpalli-*manageri* mänguseeria uue versiooni – „Football Manager 2005“. Mängu alustades saab valida paljude Euroopa ja maailma liigade seast oma lemmikmeeskonna ning -liiga. Kohal on kõik tuntud ja vähemtuntud karikasarjad, mängijad, treenerid, kohtunikud ja ülikriitilised fännid. CM seeriast on FM2005 suure sammu edasi teinud, tunduvalt on paranenud menüüde paigutus. Täiendatud on skautimismoodulit ning treeningprogramm on vaheldusrikkam. Kaasas on 2D vaade, mille abil näed hetki jalgpallilahingust, kui platsil midagi olulist on toimumas. Võrgumänguks on vaja vaid sõpru ja natuke kainet mõtlemist. Serveri ülesättimine võib esmapilgul keeruline tunduda, ent pisut mõelda ja SI kodulehelt infot hankida, siis on see raskus ületatud. Võrgumängu probleemiks on see, et kui üle kuue naabripoisi võrgus müttavad, kisub serveri püstipäri arvuti väga aeglaselt.

Mängus on esindatud kõik nimed, kes jalgpalli mängivad. Kui mängu alustades andmebaasi suuruseks maksimum määrata, siis on kohal ka kõik Eesti mängijad. Ainult, et pisut muigama paneb, et Tarmo Kink ei taha sugugi Moskva „Spartakist“ Hollandi klubidesse suunduda.

Mängijate meeleolud on kiired muutuma. Ostes sisse Argentiinast „Boca Juniorist“ täiesti tundmatu 18aastane ründaja on viimane esiti üliõnnelik, ent neli mängupäeva hiljem nutab poiss ja tahab ära koju. Sama lugu on tähtmängijatega. Üle kolme mängu platsile ei saa, siis hakatakse mossitama – reaalses jalgpallis on samamoodi.

Mängu tohutuks miinuseks, mis kummitamas juba esimesest „Championship Managerist“ saadik, on heli ning muusika vaegkasutamine. Kui isegi on heli, siis on see tüütu ja häiriv. Seega peaks mänguga kaasa

KaPole meeldiks, kui neil kodanikest samasugune ülevaade oleks.

Tööjõuportaal ehk CV-online FM05 moodi. 2X KAADER MÄNGUST

andma radio, sest vastasel juhul võib kuulda mängides seda, kuidas kärbes kõõgis aevastab.

Meeldivaks üllatuseks on meedia rolli suurendamine mängus. Hooaja algul tahetakse teada, millised on plaanid või mitmendaks Hilli kihlveokontor ennustab klubi. Samuti on võimalik ajusõda pidada teise klubi *manager'*iga, solvates teda liiga kõige hullemaks *manager'*iks.

Mängu installeerides saab kaasa *editor'*i, millega on võimalik muuta ja uuendada mängu andmebaasi. Alati tee andmebaasist koopia! Vastasel juhul võib baas läbi kärsata ja mäng enam käima ei lähe. *Editor* ise on võimas. Saab teha mängijaid, kohtunikke, treenereid ja isegi ilma. Kui soovi on, siis ka omanimelise klubi. Ainus nõue *editor'*i kasutamiseks on see, et arvutil võiks miinimumina olla 512 RAMi, *editor* haarab tohtu mäluvara enda kätte. 256 RAMise masinaga muudetud info salvestamine on sama hea, mis hambapastat tagasi tuubi ajada ... vee all.

Asi mis mängu juures häirida võib, on hiirekursori liikumine – kord liigub liiga aeglaselt, kord liiga kiiresti. Mõnikord peab uudise lingile klikkama viis korda, et uudist lahti saada.

Pettumust võib valmistada otsingusüsteem, mis on sama närvesööv kui CM seerial. Otsides näiteks Argentiina vutikuulsust Gabriel Batistutat võid sattuda edukalt ka „River Plate“ klubi lehele. Või otsides Kolumbia ründajat Leydar Preciadot saad terve 2002. aasta „Racing Santanderi“ mängijate nimekirja, kuid mitte otsitavat meest.

Kui aga meeldib kulutada aega mängijate otsimisele, sõprusmängude paika panemisele, treeningukava määramisele ja info läbitöötamisele, on see mäng justkui taevakingitus. „Football Manager 2005“ on iga vutifanaatiku ning tekstipõhise mänguri unistuseks. Ja kui lõpuks jõuab kätte mängus aasta 2020, saab öelda, et mängul enam üllatusi varuks pole. Vajaduse korral saab silma peal hoida sõltuvusmeetrit, see vastab suuresti ka tõe, sest „only one game more“ (ainult üks mäng veel) on mängu motoks.

Tehniliselt võttes peaks FM2005 mängumootor tuksuma igavikuni või siis vähemalt aastani 2100. Kahjuks pole igavese elu eliksiiri IS ja Sega veel avastatud, sest kui *manager*, kellena sa mängid jõuab eani 80, lähed sa erru. Ma vähemalt arvan nii ... või juhtub nii nagu mul juhtus CM 01–02, kus pärast 2006. aasta hooaega mäng teatas, et esinenud on *error* ja edasi minna ei saa. Ebameeldiv.

Kui midagi muud teha pole, siis on see suurepärase mäng. Aga töö kõrvalt aega näpistama, nagu CM 01–02 puhul tehtud sai, FM2005 ei kutsu.

[d] VARMO HELEMÄE

[NÕUDMISED ARVUTILE]

Protsessor: Pentium IV/AthlonXP 1,5 GHz (2 GHz soovitatav)

Mälu: 256 MB (512 MB soovitatav)

Videokaart: 64 MB DirectX 9.0 ühilduv (128 MB soovitatav)

Helikaart: DirectX 9.0c ühilduv

Kõvakettamahtu: 650 MB (1 GB soovitatav)

Optiline seade: 16x CD lugeja

Tarkvara: Windows ME/2000/XP, Mac OS X 10.2 või hilisem

Sisend-väljund seadmed: klaviatuur, hiir, monitor

Muu/Valikuline: LAN kaart

[d] HINNANG:

HELI	●●○○○○○○○○
PILT	●●●●●●○○○○
MUGAVUS	●●●●●●○○○○
MEELELAHUTUS	●●●●●●●●●●

Schindleri nimekiri

● Mõnikord juhtub, et väga heade mängude laviinis jääb mõni asi kahe silma vahele. Aga supermarketites on „kõik alla saja krooni“ kuhilad ehk kohad, kuhu vanad mängud lähevad suurema. Või uusi omanikke otsima. Paljud neist väärivad päästmist.

Kolm verist päeva

„Gabriel Knight 3: Blood of the Sacred, Blood of the Damned“ (1999)

See on kolmest kirjanik-detektiiviseiklusest praegu välimusest mängitavaim ja sisult endiselt tuline. Gabriel lahendab kolme ööpäevaga vampiiridega seotud müüdi ning nagu alati, läheb asi lõpuks veinpunaseks. Tekst on mängustsenaristide vaimse ema Roberta Williamsi kätetöö, mistõttu leidub kõiksugu intrigeerivaid teemasid, peent võllahuumorit ja pisut ajalugu normaalsete inimeste jaoks.

Mõistatused on kõvasti üle keskmise ja osaliselt tiksud kell su tegevusele kahjuks. Muuhulgas saad teadmisi veinijoomise traditsiooni tagamaadest ja maskeerimiskunsti kasulikkusest. Gabriel Knight enam paremaks ei lähe – kolmanda osaga kuulutati sari lõplikult laienematuks triloogiaks.

Täiesti verine uurimislabor

„Dino Crisis“ (1999)

Ainult esimene osa on võimeline võistleva söödava *survival horror*’iga. Kuhjaga kriitilisi otsuseid ja pinevaid olukordi pakkuv lugu kannatab ehk liialt salapärase laborite kliinilisuse tõttu, nagu suurem osa Capcomi moodsatest õudukatest. Ilged sauresed kargavad pahaendelise apokaliptisereklaamina välja kõikjalt ning nende alistamiseks ei piisa ainuüksi karmidest *onliner*’itest. Koodimurd-

mise kõrvaltäiesanded on samuti paras pähkel. Eesti esimene oletatavaste – raevunud ning endiselt palgata Kreenholmi töölised üritavad juurajastust pärit tehasehoonet hõivata, seda kõike mängus „Tekstiilikriis: Punased Mustrid“.

Tulnukas tulnukate juures

„Outcast“ (1999)

Nendele, kellele meeldib liikumisvabadus ja nuputamine kokteilina. Cutter Slade seikleb aju ja püssiga seal, kus Moskva sümfooniaorkestri esitatud muusika paneb pinna mürtsuma. Aukartustäratavalt avar tulnukate maailm koosneb kuuest regioonist, neist mõnes seiklemine on üsna aeganõudev üritus. Kõrvalülesannete lahendamine pole otseselt vajalik, kuid lisab üldisele läbimisprotsessile killukesi. Silmad tasuks lahti hoida DVD-versiooni otsides, kuna seal on lisamaterjale lademes. *Best of Infogrames*. Tõesti ka.

loomingut üle ning lükkab ümber ka. „Dark Fall“ on ilma naljata hirmus seiklus. Esmapilgul tühjana näivas raudteejaamas ning kõrvalasivas hotellis passib miski, mis kaotab inimesi ära. Loo kulgedes kolib see edasi sinu tuppa ja pähe. Lõpuks kannatad seletamatu hirmu all uksi avada ning su kahtlasele ärakriibitud Acme piraatkoopiale ilmub Boakesi süüdistavalt grimassitav autoportree.

Intergalaktiline inimsaast

„Anachronox“ (2001)

Naljakas ja mitmekihiline RPG, millele heidaks ette vaid aegunud väljanägemist. Ja siis? Kõik me jääme vanemaks ja kortsume lõpuks hullemini kui kuitatuspaber. Keegi ei kahtle selles, et kunagi olime parimad. Joodikust eradetektiiiv, neurootiline vanake, masendunud superkangelane ja ülejäanud napakas seltskond peavad samamoodi positiivselt mõeldes universumi solgiaugust välja püüdma. Seda hädist üritust lihtsalt peab armastama. Võtab aega, et käima minna, kuid ühel hetkel annaks selle igavesena kestmise nimel osa oma DVD-kogust ära. Aga mitte „Fight Clubi“, jumala eest! Tyler Durden leiab su siis nagunii.

Ettevaatust – kummitavad inglased

„Dark Fall: Lights Out“ (2004)

Jonathan Boakes on ühemeheorkester – tema on see, kes teeb plaani, maalib pildi ja paneb pillid hüüdma. See noor inglane on ennast mänguloomisele pühendanud ja kui sa oled ta esimest suurteost „Dark Fall“ proovinud, saad aru, miks kõik on ta nime lausumise järel sõnatud. Pole lihtsalt võimalik, et üks inimene teeb tervete tootjaperede

KAIMAR PALTS

Vanaraua tuhast tõusmine

MÜÜGIL: K-arvutisalong HIND: 475.-

• Arvutile polegi ammu ühtegi korralikku romurallit olnud. „Destruction Derby“ seeriaga sai teema palju aastaid tagasi hoo sisse, kuid nüüdseks on unustusse vajunud. Konsoolidel löövad „Burnout“ osad juba pikemat aega laineid. Meie põhjanaabrid leidsid, et ka arvutile võiks autolõhkumise „-out“ ära kuluda. Mõeldud-tehtud!

„FlatOuti“ ülesandeks on pakkuda mängijale silmailu ja huumorit. Tõesti, graafika on suurepärase. Kuid see pole ainuke vaatamisväärsus. Teine trump on füüsika. Keskkond on suures ulatuses lõhutav ja liikuvad vanarauad tantsivad vaatamänguliselt. Suur tükk ajab suu lõhki ... päris palju on näha ebaloomulikke objektide-subjektide käitumist. Oleks siiski ülekohtune öelda, et olemasolev pole väljapaistvalt esitatud. Masinate lagunemine ja lohklikuks muutumine on detailne, kuid miski ei saa vastu romu rataste loperdamisele. Naljakas nägemiselundeile, kuid juhitavust raskendav. Auto käsitlemine ongi kahe otsaga asi – põhimõtteliselt on neljarattaline hästi kontrollitav, kuid mugavustunde ja lihtsuse hävitavad radade erinevad teeolud, maapinna viivad rehvide alt künkad ja teepealsed-äärsed võörkedad. Kui siia lisada paha-

tahtlikud konkurendid, kes ei kohku mõtte ees sind nügida, siis saab kokku päris katsumusterohke ja närve proovile paneva kogemuse.

Muusikaks on roki- ja metallipalad Soome ja Suurbritannia bändidelt, kas need meeldivad on maitse asi. Antud konteksti sobib täpselt, kuid hitistatust ei julge kuidagi anda. Kokku on aetud 17 lugu, mis on korralik summa. Lõhkumise, mootorite ja metalli kujudmuutuse hääli ning muid efekte on pal-

ju ja need on korralikud, täidavad ülesannet edukalt, kuid kõrva kikki ei aja.

Õigete ralliautode vanu haledaid vrakke, siinseid peategelasi, saab ka osta-vahetada ja tuunida. Teenitud raha eest muidugi. Radasid on parasjagu, kuid erinevaid keskkondi napib. Ühe asukoha lõigud lihtsalt ühendatakse järgmise sõidu jaoks erinevalt ja mängijad olgu rahul. Lihtsustuseks on nendesse pigitud ka otseteed lõikamiseks. Lisaks on boonussõidud, kus

lõnga arvutirallimaastikul. Lõbus, kuid osavust nõudev. Lihtsalt ajaviiteks hea, kuid tõsisete rallifännidele liiga lapsik. Proovisõiduks demo Internetis olemas, täismängu omanikud leiavad sealt mänguparanduse. [d] LEHO LAHTVEE

[NÕUDMISED ARVUTILE]

Protsessor: Pentium IV/AthlonXP 1,5 GHz (2 GHz soovitatav)

Mälu: 256 MB (512 MB soovitatav)

Videokaart: 64MB DirectX 9.0c ühilduv (128 MB soovitatav)

Helikaart: DirectX 9.0c ühilduv
Kõvakettamahtu: 1,1 GB

Optiline seade: DVD lugeja

Tarkvara: Windows 98/ME/2000/XP

Sisend-väljund seadmed: klaviatuur, hiir, monitor

Muu/Valikuline: LAN kaart, pult, rool

[d] HINNANG:

HELI	●●●●●○○○○
PILT	●●●●●●●●○○
MUGAVUS	●●●●●●●○○○
MEELELAHUTUS	●●●●●●●○○○

on ülesandeid vaja sooritada. Näiteks vastaste masinad ära tümitada või juhi loopimine kaugemale, kõrgemale, täpsemini... Jep, juhi lennutamine. Kurikuulsates „Carmageddoni“ osades, mille üks ülesannetest oli ka autode retsimine, lõmastati muidu liiklejaid. „FlatOuti“ tegijad on enesekriitilisemad, nende kohustuslikuks mustaks huumoriks on inimeste esiklaasist väljutamine. Siiski näeb tegelane välja nagu nukk ega saa peale väntsutuste viga. Võidukihutamistes väljutatakse piloot suuremate õnnetuste puhul ja see on ajakuluks. Ebaloogilise liigu-

tusena antakse sõidusiseste kräshide tekitamise eest nitrot. Iseenesest tore, kui sõidu ajal paak täitub ja KITTi turbo boost võimalik on. Ajuvabadustest kirjutades ... täiesti edukalt saab kihutada põleva mootoriga.

Palju ei olegi enam öelda. Mitmikmäng on ka sees, lisaks võrgus kimamise saab boonuseid teha ja seda kordamööda ühe arvutiga. Kohalikus võrgus saab mängida kuni kaheksakesi. Internetituge ametlikult ei ole, kuid fännid on nikerdanud lisa, mis selle võimalikuks teeb.

Täitsa korralik üllitis, mis täidab tühja

[digi] on ajakiri arvutitest, fotoaparaatidest ja muust moodsat tehnikast. Anname digitehnika omnikele praktilisi nõuandeid, kuidas soetatud tehnikast maksimaalset kasu saada, kuidas seda täiendada, kust infot hankida. Iga numbril vahelt leiad CD-plaadi, mis sisaldab asjalikke programme ja lõbusat meelelahutust.

[digi] tellimiseks:

- helista 661 6186
- saada e-kiri aadressil levi@presshouse.ee
- mine kodulehele <http://www.presshouse.ee>

Tellimus maksab 299 kr aastas, otsekorraldusega 25 kr kuus.

telli [digi]!

Kollid ja kaheraudne

MÜÜGIL: Mikromaailm **HIND:** 506.-

• Kõik vanad ja uued „Doomi“ sõbrad – rõõmustage! Eelmisel suvel välja lastud ja palju ahhetusi kaasa toonud „Doom 3“ sai väärtuslikku lisa. Saagasse ei lisandunud siiski uus osa, vaid lisapak, mis sisaldab uut ja huvitavat nii üksik- kui mitmikmänguks.

Kaks aastat pärast põrgu invasioonikatset läheb uurimisrühm veidrat signaali uurima, mis avakosmosesse saadetakse. Selgub, et tegu on kahtlase artefaktiga, mis avab värava põrgu ja Marsi vahel. Taaskord ujutatakse kõik kohad üle põrgudeemonitega. Sinu käsutada on nimetu ja vaiksevõitu merejalaväelane, kelle kätte artefakt satub – eesmärgiga lõpuks kurjale Dr. Betrugerile koht kätte näidata, kes millegipärast „Doom 3s“ aset leidnud madina käigus ellu jäi.

Võrreldes algse „Doom 3ga“ on tegu tempokama ja huvitavama õudusseiklusega läbi põrguhordidega vallutatud uurimisjaama, templite, kanalisatsioonikäikude, Marsi avamaastiku ja põrgu. Rõhku on asetatud kaartide disainile, mis põhimängus kõvasti kriitikat sai – uued paigad mõjuvad tuttavlikult, kuid on vaheldusrikkamad. *Comeback*’i „Doomi“ -maailma teeb vana hea kaheraudne pumpppüss, mis lähedalt tulistas peaaegu alati vastasele lõpu peale teeb ja isegi kõige pekisemad jätised lendama saadab. Uudiseks on omajagu nalja pakkuv *grabber*, mis on analoogne „Half-life 2st“ tuttavale *gravity gun*’ile. Vidinaga saab monstrumite loobitud plasma- ja tulepalle tagasi lennutada, lisaks saab sellega enda poole tõmmata raskesti ligipääsevates kohtades paiknevat varustust ja ringi loopida kive, kaste, plahvatavaid tünnikesi (olete kunagi kohanud tõsiseltvõetavat tulistamist, kus ei leiduks plahvatavaid tünni?) ning isegi väiksemaid deemoneid.

Vastaste hordid mitmekesisustavad ROEs nelja uue õudustäratava põrgusigitisega, kes kõik on elegantse välimusega, lisaks kolm bossi ja Dr. Betruger ise. Lahingud vahebossidega on põnevad ja igaüks neist preme-

rib sind uue võimega, mida artefakti abil kasutada. Nendeks on *hell time* (meenuta „Matrixit“), berserk ja haavamatus. Artefakt laeb ennast ei millegi muu kui inimhingedega. Olukordi, kus ilma nende võimeteta hakkama ei saa, on vähe, kuid neid kasutada on lõbus ja ei sunni raskemate kohtade juures kaua jokatama.

Põhimängu heas mõttes ebameeldiv atmosfäär on *expansion pack*’i ilusasti üle kantud nii helis kui pildis. Mitmikmänguks on neli uut surmatšhi kaarti ja lipuvallutus. Teggu on väärilise lisaga ühele eelmise aasta enim kõmu tekitanud mängule, sobiv ajaviitmismeetod ootamaks (praeguse seisuga) aasta lõpus ilmuvat neljandat „Quake’i“ Tuleb mainida, et „Doom 3“ ja selle korralik lisa tekitavad imetlust pigem mängumootori suutlikkuse kui mängu üliõnnestunud disaini poolest.

[d] REIN ZOBEL

[NÕUDMISED ARVUTILE]

Protsessor: Pentium IV/AthlonXP 1,5 GHz (2,4 GHz soovitatav)

Mälu: 256 MB (512 MB soovitatav)

Videokaart: 64 MB DirectX 9 ühilduv (128 MB soovitatav)

Helikaart: DirectX 9 ühilduv

Kõvakettamahtu: 2,2 GB

Optiline seade: DVD lugeja

Tarkvara: Windows 2000/XP

Sisend-väljund seadmed: klaviatuur, hiir, monitor

Muu/Valikuline: LAN kaart

[d] HINNANG:

HELI	●●●●●●●●●●
PILT	●●●●●●●●●●
MUGAVUS	●●●●●●●●●●
MEELELAHUTUS	●●●●●●●●●●

Nii nunnult kollased, kuid verejanulised kummimehed.

Ka see aasta toimub World Cyber Gaming võistlus. Numbriga 2005.

● Peasponsoriks ja korraldajaks endiselt Samsung. Oletatavalt saadakse see aasta lõppfinaali 800 mängurit 70 riigist. Sõelalt käib läbi 1 250 000 mängurit. Numbrid on suuremad, kui kunagi varem. Finaal toimub Singapuris (eelmistel aastatel on olnud 2 korda Soulis, Daejeonis ja San Franciscos) 16.-20. novembril suures Suntec Singapore keskuses. Sinna jõudnute reisi- ja elamiskulud katab Samsung. Elatakse luksuslikus Costa Sand Resort majutusasutuses. Auhinnafond lõppvõistlusel on 400 000 USA dollarit, üle maailma kokku 2,5 miljonit dollarit.

Mängimisel on 8 män-

gu. Arvutile „Counter Strike: Source“, „FIFA Soccer 2005“, „Need for Speed: Underground 2“, „StarCraft: Brood War“, „WarCraft III: The Frozen Throne“ ja „Warhammer 40,000: Dawn of War“. Xboxil katsutakse jõuda „Dead or Alive 2: Ultimate“ ja „Halo 2ga“.

Kolmandat korda on ka meie piirkond esindatud. Eesti ja Baltimaade finaaleid, kus otsustatakse Singapuri pääsejad, toimub see aasta Tallinnas Ülemiste kaubanduskeskuses. 19.-20. august on Eesti, 21. august Baltikumi parimate väljasegitamine. Mängude valikus on väikesed muutused, Välja on jäetud Xboxi mängud ja

„Warhammer 40,000: Dawn of War“. „Counter Strike: Source“ on välja vahetatud „Half-Life: Counter Strike 1.6“ vastu, kommetaariga, et kahjuks ei suuda Samsung kohalikul tasandil välja tuua arvuteid, mis „Source“i ilusti jooksutaks. Jah, mänguarvutid on korraldaja poolt, kasutada lubati enda uhtseadmeid (klaviatuur, hiir). Kõik osalejad saavad suveniiri, mis on ka meeldiv, arvestades 10 USA dollarilist osalustasu. Vanuse alampiir on 16 eluaastat.

Samsungi eluterve kübermängukultuuri arendamine on meeldiv. WCG 2005 on laiem, kui lihtsalt mängimine. Nende loosungiks ongi „Beyond the

Game“. Samal ajal toimub palju kõrvalüritusi, nagu Mobile Game Zone jm. [digi] austab Samsungi nende pingutuste poolest ja just eriti seepärast, et mängureid meeles peetakse.

Täiendava info

ammutamise kaevud (alumises võimalik ka registreerida):

<http://www.worldcybergames.com>
<http://ee.worldcybergames.com>

HHH: hukutav „Halo“-hullus

● Iseenesest pole midagi uut, et filmide järgi tehakse mängu ja vastupidi. Kuid Microsofti levitatava tulistamise „Halo“ peategelase Master Chiefi teekond kinolinale on märkimisväärne. Tarkvaragigandi agendid riietasid end ühel kenal hommikul „põhipealiku“ kostüümidesse ja hakkasid Hollywood filmikompaniisi läbi kammima. Nende käitumine oli erakordne. Nõuti 24 tunni jooksul „huvitatud-mitte?“ vastust, 15% filmi kasumst, vähemalt 75 miljoni USA dollarilist eelarvet enne lavastaja ja näitlejate palkamist, mängudetootja Bungie kirjutatud „piibli“ ranget jälgimist ja stsenaariumist kinnipidamist, et mitte sattuda konfliktile mängude teemadega. Julmad tingimused. Kirjutamise hetkel on kaalukausile jäänud Fox ja Universal Pictures stuudioid.

„Lähme sõidame, teeme ühe ringi...“

● „Need for Speed: Most Wantedile“ kuulutati veel üks auto välja. Selleks on Porsche Carrera GT, mis varemgi seerias esinenud. Muidugi lubab EA teha sõiduki omadused võimalikult sarnaseks pärisvennaga. Piltidelt on näha olnud muidu ka Ferrarit.

CIA hiilib mängumaailma

● „Close Combat: First to Fight“ tegijal Destineer Studiosel hakkab aina paremini minema. USA sõjaväele tehtud treeninguprogramm ja selle põhine mäng avaldasid suurtele ninadele muljet. Nüüd tellib CIA ka neilt sarnase õppematerjali ja Destineeri boss lubas kindlalt, et ka selle põhjal on mängu oodata.

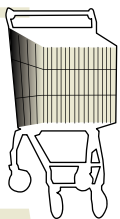
Veel 150 meelitajat

Vaibuvad väljalasked, vaibuvad väljakuulutused, kuid siiski...

	JUULI	KOLMAS KVARTAL	NELJAS KVARTAL	2006 JA EDASI
FPS		<p>NEURO HUNTER ● AUGUST 2005</p> <p>DAY OF DEFEAT: SOURCE ● SUVI 2005</p> <p>VATAN ● SÜGIS 2005</p> <p>◀ CALL OF DUTY 2 ● SÜGIS 2005</p> <p>SERIOUS SAM 2 ● SÜGIS 2005</p> <p>STARSHIP TROOPERS ● 23. SEPTEMBER 2005</p> <p>TOM CLANCY'S RAINBOW SIX: LOCKDOWN ● SEPTEMBER 2005 (3D EARLY 2006)</p> <p>STARSHIP TROOPERS ● SEPTEMBER 2005</p> <p>BET ON SOLDIER ● SEPTEMBER 2005</p>	<p>TOM CLANCY'S GHOST RECON ADVANCED WARFIGHTER ● NELJAS KVARTAL 2005</p> <p>STARGATE SG-1: THE ALLIANCE ● NELJAS KVARTAL 2005</p> <p>VIETCONG 2 ● NELJAS KVARTAL 2005</p> <p>GENE TROOPERS ● NELJAS KVARTAL 2005</p> <p>FAR CRY LISAPAKETT ● NELJAS KVARTAL 2005</p> <p>ARMED ASSAULT ● NELJAS KVARTAL 2005</p> <p>F.E.A.R. NELJAS KVARTAL 2005</p> <p>COMMANDOS: STRIKE FORCE ● NELJAS KVARTAL 2005</p>	<p>CALL OF JUAREZ ● ESIMENE KVARTAL 2006</p> <p>ENEMY IN SIGHT ● ESIMENE KVARTAL 2006</p> <p>THE STALIN SUBWAY ● ESIMENE KVARTAL 2006</p> <p>SNIPER ● ESIMENE KVARTAL 2006</p> <p>YOU ARE EMPTY ● TEINE KVARTAL 2006</p> <p>BIOSHOCK ● 2006</p> <p>OPERATION FLASHPOINT 2 ● 2006</p> <p>PREY ● 2006</p> <p>UNREAL TOURNAMENT ● 2007</p> <p>HUXLEY ● 2006</p> <p>ENEMY TERRITORY: QUAKE WARS ● 2006</p> <p>PRECURSORS ● 2007</p>
MÄRUL	<p>CHARLIE AND THE CHOCOLATE FACTORY ● 12. JUULI 2005</p> <p>BLOODRAYNE 2 ● JUULI 2005</p> <p>DEAD TO RIGHTS II: HELL TO PAY ● SUVI 2005</p> <p>25 TO LIFE ● SUVI 2005</p>	<p>HITMAN: BLOOD MONEY ● 15. SEPTEMBER 2005</p> <p>THE SUFFERING: TIES THAT BIND ● 26. SEPTEMBER 2005</p> <p>ORIGIN OF THE SPECIES ● SEPTEMBER 2005</p> <p>SHADOWGROUNDS ● KOLMAS KVARTAL 2005</p> <p>STUBBS THE ZOMBIE IN REBEL WITHOUT A PULSE ● KOLMAS KVARTAL 2005</p>	<p>THE GODFATHER ● OKTOOBER 2005</p> <p>THE MATRIX: THE PATH OF NEO ● 15. NOVEMBER 2005</p> <p>PRINCE OF PERSIA: KINDRED BLADES ● NOVEMBER 2005</p> <p>TOMB RAIDER 7: LEGEND ● NOVEMBER 2005</p> <p>DESPERADOS 2: COOPER'S REVENGE ● NOVEMBER 2005</p> <p>CONFLICT: GLOBAL TERROR ● NELJAS KVARTAL 2005</p> <p>FREEDOM FIGHTERS 2 ● NELJAS KVARTAL 2005</p> <p>TRUE CRIME 2 ● NELJAS KVARTAL 2005</p> <p>CRIME LIFE: GANG WARS ● NELJAS KVARTAL 2005</p> <p>TOTAL OVERDOSE ● 2005</p>	<p>DRIVER 4 ● ESIMENE KVARTAL 2006</p> <p>SPLINTER CELL 4 ● ESIMENE KVARTAL 2006</p> <p>SCARFACE: THE WORLD IS YOURS ● ESIMENE KVARTAL 2006</p> <p>CITY OF THE DEAD ● ESIMENE KVARTAL 2006</p> <p>BAD DAY L.A. ● APRILL 2006</p> <p>DOG TAG ● TEINE KVARTAL 2006</p> <p>EL MATADOR ● TEINE KVARTAL 2006</p> <p>CITY OF THE DEAD ● ESIMENE KVARTAL 2006</p> <p>RESERVOIR DOGS ● 2006</p> <p>6GUN ● 2006</p> <p>PIRATES OF THE CARIBBEAN: THE LEGEND OF JACK SPARROW ● 2006</p> <p>MAX PAYNE 3 ● TEATAMATA</p> <p>ALAN WAKE ● TEATAMATA</p> <p>2 DAYS TO VEGAS ● TEATAMATA</p>
STRATEGIA	<p>BLITZKRIEG II ● 12. JUULI 2005</p> <p>WORMS 4: MAYHEM ● JUULI 2005</p>	<p>HAMMER & SICKLE ● 23. AUGUST 2005</p> <p>EARTH 2160 ● 13. SEPTEMBER 2005</p> <p>WARHAMMER 40,000: DAWN OF WAR - WINTER ASSAULT ● 19. SEPTEMBER 2005</p> <p>DRAGONSHARD ● 20. SEPTEMBER 2005</p> <p>SEVEN KINGDOMS: CONQUEST ● SEPTEMBER 2005</p> <p>UFO: EXTRATERRESTRIALS ● SEPTEMBER 2005</p> <p>THE SIMS 2 NIGHTLIFE (LISAPAKETT) ● KOLMAS KVARTAL 2005</p> <p>WARTIME COMMAND: BATTLE FOR EUROPE 1939-1945 ● KOLMAS KVARTAL 2005</p> <p>ROME: TOTAL WAR BARBARIAN INVASION (LISAPAKETT) ● KOLMAS KVARTAL 2005</p>	<p>RISE & FALL: CIVILIZATIONS AT WAR ● 3. OKTOOBER 2005</p> <p>THE MOVIES ● 4. OKTOOBER 2005</p> <p>STAR WARS: EMPIRE AT WAR ● NOVEMBER 2005</p> <p>CIVILIZATION IV ● NOVEMBER 2005</p> <p>AGE OF EMPIRES III ● NELJAS KVARTAL 2005</p> <p>PACIFIC STORM ● NELJAS KVARTAL 2005</p> <p>SHATTERED UNION ● NELJAS KVARTAL 2005</p> <p>FULL SPECTRUM WARRIOR: TEN HAMMERS ● NELJAS KVARTAL 2005</p> <p>HEROES OF ANNIHILATED EMPIRES ● NELJAS KVARTAL 2005</p> <p>CREATURE CONFLICT: THE CLAN WARS ● 2005</p> <p>BLACK & WHITE 2 ● 2005</p>	<p>COMPANY OF HEROES ● VEEBRIJAR 2006</p> <p>PARAWORLD ● ESIMENE KVARTAL 2006</p> <p>GHOST WARS ● ESIMENE KVARTAL 2006</p> <p>SNOW ● ESIMENE KVARTAL 2006</p> <p>HEROES OF MIGHT AND MAGIC V ● ESIMENE KVARTAL 2006</p> <p>WILDLIFE PARK 2 ● ESIMENE KVARTAL 2006</p> <p>RISE OF NATIONS: RISE OF LEGENDS ● TEINE KVARTAL 2006</p> <p>JOINT TASK FORCE ● TEINE KVARTAL 2006</p> <p>SPORE ● KOLMAS KVARTAL 2006</p> <p>ANNO 3 ● NELJAS KVARTAL 2006</p> <p>SOCIETY ● TEATAMATA</p> <p>WORLD FORCES: WAR ON TERROR ● TEATAMATA</p>
KIHUTAMINE		<p>◀ MOTOGP: ULTIMATE RACING TECHNOLOGY ● 3. SEPTEMBER 2005</p> <p>WORLD RACING 2 ● KOLMAS KVARTAL 2005</p>	<p>TOCA RACE DRIVER 2006 ● NELJAS KVARTAL 2005</p> <p>CRASHDAY ● NELJAS KVARTAL 2005</p> <p>CARMAGEDDON 4 ● NELJAS KVARTAL 2005</p> <p>GT LEGENDS ● NELJAS KVARTAL 2005</p> <p>NEED FOR SPEED: MOST WANTED ● NELJAS KVARTAL 2005</p>	<p>NIGHT WATCH RACING ● TEATAMATA</p>
SEIKLUS		<p>AGATHA CHRISTIE: AND THEN THERE WERE NONE ● 1. SEPTEMBER 2005</p> <p>DREAMFALL: THE LONGEST JOURNEY ● 1. SEPTEMBER 2005</p> <p>FAHRENHEIT (INDIGO PROPHECY) ● 6. SEPTEMBER 2005</p> <p>MYST V: END OF AGES ● 15. SEPTEMBER 2005</p> <p>LAW & ORDER: CRIMINAL INTENT ● 27. SEPTEMBER 2005</p>	<p>PATHOLOGIC ● NELJAS KVARTAL 2005</p> <p>KING KONG ● NELJAS KVARTAL 2005</p> <p>THE CHRONICLES OF NARNIA: THE LION, THE WITCH AND THE WARDROBE ● NELJAS KVARTAL 2005</p>	<p>CALL OF CTHULHU: DARK CORNERS OF THE EARTH ● VEEBRIJAR 2006</p> <p>THE ISLAND: THE EARTHLING ● KOLMAS KVARTAL 2006</p> <p>METRONOME ● TEATAMATA</p> <p>BONE ● TEATAMATA</p>
ROLLIMÄNGUD	<p>DOTA ONLINE ● JUULI 2005</p>	<p>DUNGEON SIEGE II ● AUGUST 2005</p> <p>AUTO ASSAULT ● 31. AUGUST 2005</p> <p>X3: REUNION ● KOLMAS KVARTAL 2005</p> <p>NEVEREND ● KOLMAS KVARTAL 2005</p>	<p>GAUNTLET: SEVEN SORROWS ● 3. OKTOOBER 2005</p> <p>GODS AND HEROES: ROME RISING ● OKTOOBER 2005</p> <p>DUNGEONS & DRAGONS ONLINE: STORMREACH ● 2. NOVEMBER 2005</p> <p>DARK AND LIGHT ● NOVEMBER 2005</p> <p>IMPERATOR ● NELJAS KVARTAL 2005</p> <p>FABLE: THE LOST CHAPTERS ● NELJAS KVARTAL 2005</p> <p>GOthic III ● NELJAS KVARTAL 2005</p> <p>CITIZEN ZERO ● NELJAS KVARTAL 2005</p> <p>SPELLFORCE 2 ● NELJAS KVARTAL 2005</p> <p>HELLGATE: LONDON ● NELJAS KVARTAL 2005</p> <p>PHASE: EXODUS ● 2005</p> <p>THE ROOTS ● 2005</p>	<p>THE LORD OF THE RINGS ONLINE: SHADOWS OF ANGMAR ● JAANUAR 2006</p> <p>TABULA RASA ● 15. VEEBRIJAR 2006</p> <p>MAGE KNIGHT APOCALYPSE ● MÄRTS 2006</p> <p>PARFAIT STATION ● ESIMENE KVARTAL 2006</p> <p>AGE OF CONAN: HYBORIAN ADVENTURES ● 10. MAI 2006</p> <p>PHANTASY STAR UNIVERSE ● TEINE KVARTAL 2006</p> <p>TITAN QUEST ● 2006</p> <p>NIGHT WATCH ● 2006</p> <p>THE ELDER SCROLLS IV: OBLIVION ● TEATAMATA</p> <p>EVERQUEST: DEPTHS OF DARKHOLLOW ● TEATAMATA</p> <p>HERO'S JOURNEY ● TEATAMATA</p>
MUU		<p>JAWS UNLEASHED ● AUGUST 2005</p> <p>HEROES OF THE PACIFIC ● SEPTEMBER 2005</p>	<p>CHICKEN LITTLE ● 10. OKTOOBER 2005</p> <p>PRO EVOLUTION SOCCER 5 ● 28. OKTOOBER 2005</p> <p>HARRY POTTER AND THE GOBLET OF FIRE ● NOVEMBER 2005</p>	<p>GIRLZ - LIFE IS A PARTY ● ESIMENE KVARTAL 2006</p> <p>MONSTER MADNESS ● TEATAMATA</p>

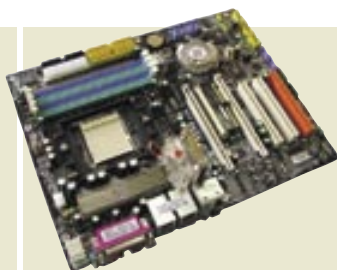
ostujuht

Raha mängib elus palju rolli...

Arvutimees Margus Viirok paneb nüüdsest [digi] jaoks iga kuu Eestis realselt müügil olevatest komponentidest kokku meie unistuste lauaarvuti, mis on nii võimas, et jooksub mida iganes. Me lubame endale seda pisikest unistust. Mis siis, et see unistus koosneb nii keerulistest terminitest, et keegi aru ei saa.

VIDEOKAART: Gainward COOLFX 6800 ULTRA GS SLI-KIT, 28 500 krooni

EMAPLAAT: MSI K8N Diamond, Socket 939 AMD64, nForce4 SLI, 2 x ATA-133, 4 x SATA II, NV RAID, Silicon Image SATARAID, Creative sound Blaster Live 24-bit, 2 x GB LAN, 802.11g WLAN +, Bluetooth dual net PCI Card, IEEE1394 (VIA 6306), 3675 krooni

MÄLU: 4 korda DDRAM 1GB DIMM 400MHz PC3200 CL2.0 DDR Corsair (2-3-3-6), 2500 krooni, kokku 10 000 krooni

OPTILINE SEADE: DVD +/- RW Plexor PX-716A/T3 IDE hele 16x, 1840 krooni

PROTSESSOR: AMD Athlon 64 FX55 socket 939, 13 500 krooni

KÕVAKETTAD: 3 korda HITACHI DESKSTAR T7K250 250GB SATAII/300 8MB, 2275 krooni, kokku 6825 krooni

JAHUTUS: Thermalright BigWater, 1200 krooni

KORPUS: Asus ATX Midtower Vento RED-3600 W/O PSU, 2145 krooni

**Kokku:
67 685 kr**

Arvuti

Heigo Ensling ütleb, et monitori pealt raha kokku hoida ei ole mõtet, sest selle ees tuleb istuda ja töötada.

● Arvuti ja muid seadmeid hankides tuleb alati mõelda, mis vajadusi arvuti peaks täitma. Juhul kui arvutiga on vaja kasutada vaid kontoritöö-tarkvara (MS Office, MS Outlook jt), surfata internetis ja suhelda MSNis ning suur jõudlus ei ole esmatähtis, võib valida Intel Celeron protsessoriga arvuti. Kui on vajalik suurem jõudlus (töö andmebaasidega, pilditöötlus või eriti mängimine), tuleks kindlasti soetada Pentium IV protsessoriga arvuti. Vastavalt tuleks valida ka mälu mahud – alla 256 MB ei ole tänapäeval enam arvutit mõtet soetada, võimsamale tööjäämale tuleks kindlasti 512 MB mälu tellida.

Kuna monitori ees tuleb istuda ja tööd teha iga päev, ei tohiks selle ostmisel kindlasti raha kokku hoida. Üheks levinumaks monitoritüübiks on senini olnud kineskooptüüpi monitorid ehk CRT-monitor. Näiteks koju sobib suurepäraselt 17-tol-

line või 19-tolline lameekraaniga ja heade sagedusomadustega CRT-monitor. Teine tänapäeval pakutav monitoritüüp on vedelkristallmonitor ehk LCD-monitor – hinnalt küll veidi kallimad, kuid see-eest pakuvad need värelusvaba pilti ning võtavad laual ka vähem ruumi.

Kui on soov töötada kodus diivanil või kodu-aias, tuleks soetada sülearvuti. Võrreldava võimsusega sülearvuti maksab lauaarvutist muidugi mõnevõrra rohkem. Sülearvuti ostmisel peab kindlasti arvestama erinevate ühenduvustega – sisseehitatud WiFi/WLAN-kaart, infrapuna- või Bluetooth-liides, kiire digitaalne FireWire-liides, S-Video väljund ning USB-liides. Sülearvuti ostmisel soovitatakse Intel Centrino tehnoloogial põhinevaid mudeleid, sest neil on WiFi-ühendus juba sisseehitatud ning tänu madalamale energiatarbele on aku tööaeg kuni 4-5 tundi.

Digi-kaamera

Neeme Korv arvab, et digikaamera ostmine on umbes nagu pitsa tellimine.

● Digikaamera ostmine on enam-vähem nagu pitsa tellimine. Põhikomponendid on juust ja tomat, okei, aga siis tuleb otsustada – liha, kala, salaami või hoopis vegetariaan... Iga pitsa täidab kõhku ja mingi pildi teeb teie käes iga kaamera. Mis me räägime – isegi taskutelefon. Aga näidake mulle ükskõikset!

Mõelge, mis on teile kõige tähtsam. Kas tahate klõpsutada spordivõistlusel, on teile olulised lähivõtted (ülisuured või isegi detailplaanid) või kaugel asuvad objektid? Siit on juba üpris lihtne edasi minna. Ühel juhul oleks määrav kiire järjestikvõte, teisel supermakro-režiimi olemasolu, kolmandal juhul vähemalt 10x optiline zoom.

Sõber näiteks tahtis kaamerat metsamatkadeks. Ütles, et mahtugu taskusse, suurt zoomi polevat vaja. Seega väike, kerge ja, lisisin juurde,

ilmastiku ja transpordi suhtes mitte väga pretensioonikas. Jäin pidama Olympuse × [mju:]-seeria juures. Tootjal on pikk kogemus kompaktidega ja filmi-[mju:] on olnud erakordselt menukas. Objektiiv on väljalülitatuna hästi kaitstud, menüüsüsteem kah loogiline.

Lõpliku valiku tegi sõber siiski ise. Tehnoloogiline külg on üks asi, esteetiline ja ergonoomiline aga võib olla suuresti individuaalne. Meie käed on ju eri suurusega, sõrmed eri pikkusega, maitsest kõnelemata...

Soovitasin muretseda vutlarile (mis sageli on kaamera komplektis) lisaks väikese fotokoti, kuhu mahuvad mälukaardid ja kaardilugeja või ühenduskaabel. Ning ministatiiv, selline teleskoop-kolmjalg (tripood). Ootamatult sageli abiks asi!

Mobiil-telefon

Kristjan Otsmann nendib, et mobiilpoe müüjale tuleb oma soovid ära rääkida.

● Enne taskutelefoni soetamist kaalu kolme asja: miks sul telefoni vaja on, kui palju sul on telefoni ostuks raha ning mis kõige olulisem – kuidas telefon käes tundub.

Enne telefonijahile minekut võta viis minutit ja mõtle, mis sulle eelmise telefoni juures meeldis ja mis mitte ning millest tundsid puudust.

Nüüd lähed mõnda korralikku mobiilipoodi ja räägid müüjale selle loo ära. Kirjeldad eelmist telefoni ja sellega rahulolu ning küsid, milliseid sinu vajadusi rahuldavaid telefone müüja soovib.

Osa müüjaid proovib sulle kaela määrada tehnika viimast sõna, millel on näiteks EDGE-andmeside, slaidistike koostamise programm ja videokõnede pidamise võimalus. Küsi müüja käest, mis sul neist «kelladest ja viledest» kasu. Kõige rumalam on küsimata küsimus.

Ainult ühest poes käigust ei piisa. Võta aega ja tüüta paari-kolme poe müüjaid. Küsimus pole ju mingis pisisjas, vaid sinu telefonis, mis on sul peaaegu kogu aeg kaasas.

Proovi erinevaid telefone. Kas need istuvad käes mugavalt? Kas oskad neid kasutada käsiraamatu abita? Kas hinnasildil olevad numbrid on telefoni väärt? Kas on selline tunne, et see on see õige kaaslane?

Kui oled leidnud selle, millel on sinu hinnangul vajalikud omadused, mille hind on vastuvõetav ning mida käes hoides on tunne «oh-olen-ot-sinud-sind-nii-kaua-ja-lõpuks-leidsin-sinu» ja see tunne ei kao ka paari päeva pärast telefoni taas käes hoides, siis osta see ära. See on õige. Hoolimata oma pisipuudustest, mis selguvad esimesel kasutamiskulul.

digidoktor

ESITA OMA KÜSIMUS: DIGI@PRESSHOUSE.EE

Salapärane restart

[?] Mul on selline viga, et kui mängul on PunkBuster (näiteks „Enemy Territory“), siis ta laseb viis sekundit mängida ja jookseb kokku ning teeb restart'i. Mida teha, et ta laseks korralikult mängida?

Salapärane

[d] PunkBuster on selline programm mängu juures, mis ei lase sohki teha (koode kasutada jms). PunkBusteriga on tõesti paljudel probleeme. Kui restart juhtub ainult PunkBusteri töö ajal, siis soovitaks järgmiseid tarkvaralisi lähenemisviise. Mäng maha installeerida, kõik mänguga seotud failid kustutada, originaalmäng uuesti peale ja esialgu ainult ametlikud uuendused lisada, nii mängu kui selle mängu PunkBusteri. Kui arvuti kohe reset'ib, siis võiks vaadata, ehk on videokaardile uusi draivereid väljastatud ja veenduda, et installeeritud oleks kõige uuem DirectX, praegu on uusimaks versiooniks 9c. Kui sellest pole abi, siis peaks PunkBusteri enda kasutajatoest lahendust nõudma.

Kui PunkBuster ei tööta, installeeri originaalmäng uuesti. Panid ikka tähele jah? Originaalmäng.

Piraatluse vaevad

[?] Digifotoparaadi kasutajana soovin tihti pilte miksida. Selleks kasutan meelsasti järmisi programme: Adobe Photoshop 7, Fxphoto, Adobe ImageReady 7. Suurimat probleemi tekitab hoopis Corel Draw, sest õnnestunud installeerimise järel ei avane programm, vaid annab veateate (Product installation unseccessful, please reinstall). Taasinstalleerimise õnnestumise järel ei avane programm ikka, nii kolm korda järjest. Praegu on programm mahainstalleeritud. Miksimiseks kasutan lauarvutit, millel on Windows XP Pro (Service Pack 2). Milles on probleem? Sven

[d] Tasem, tasem. Corel Draw vajab üle Interneti aktiveerimist ja sellise veateate saab tavaliselt juhul, kui üritad aktiveerida piraattarkvara. Lahendused - kasuta Corel Draw asemel mõnda tasuta programmi, näiteks OpenOffice'iga kaasa tulev Draw või Eesti juurtega Sodipodi (www.sodipodi.com).

Monitoril värvid kadunud

[?] Mul on küsimus arvuti, täpsemalt monitori kohta. Monitor ei näita enam kõiki värve ja pooled värvid on moondunud. Punane on pruun või must ja see, mis peab olema roheline, on üldse kollaseks

läänud. Milles asi? Ma olen pärast seda jama kaks korda uuesti installeerinud Windows XP, kuid see pole aidanud. Kas võib olla nii, et monitor on vanaks jäänud, sest mul on kuus aastat vana IBMi monitor. Või olen midagi BIOSis ära muutnud? Kas seda probleemi on võimalik parandada ja kui kalliks see läheb? Või on mõttekam osta uus monitor? Mario

[d] Üks tihti samade tunnustega esinev viga on, et monitori arvutisse minev ots on kahjustada saanud. Kui monitori ja raali pidevalt lahti-kinni ühendatakse või kaablit jalaga laua all kõigutatakse, siis pistikusisesed kaabliotsad saavad kahjustada. Korralikes arvutitöökodades saab pistikuid vahetada. Et töö pikk ja tülikas, võib maksumuseks kujuneda 300-400 krooni, oleneb firma kiirusest ja hinnakirjast. Samamoodi on vanad kasutatud kuvarid samas hinnas, kuid neid ei tohiks osta „kotis“. Antud juhtumi kuueaastase isendi mure ei tohiks olla tingitud east. Samuti mitte BIOSi seadetest. Igaks juhuks võiks laual ringi vaadata, ega suuri magneteid (näiteks kõlarid) väga lähedal ei ole.

Keeruline probleem WiFiga

[?] Meil on WiFi leviala. Sain WiFi administraatorilt IP-aadressi, WINSid, DNSid ning host ja domain on paigas ja õiged. Kasutan Windows 98t. Panen andmed sisse ja lasen restarti teha ning siis buutimise järel WLAN diagnostika leiab võrgu, näitab levi ja mõnikord isegi netiühendust, kuid samaaegselt karjatab Windows, et talle pole minu tehtud muudatused IPs ja mujal sõõdavad ning nullib seaded ära. Vahel nullib seaded karjatusega ära. Arvutiks on HP Omnibook2100 P2 266/96/4gb, WLAN-kaart on ASUS WL-100G Deluxe 54Mb, WiFi tugijaamaks on Cisco AP340 11.23T. Lauri

Koerad näevad maailma väidetavalt must-valgelt. Kui su monitor enam värve ei näita, kontrolli, ega saba ja vurrud pole kasvama hakanud. Äkki on viga sinus.

[d] [digi] uuris teadajatelt järele. Windows 98s puudub sisseehitatud traadita võrgu tugi. Traadita võrk tekib Windows 98le lisatava WiFi-seadme tarkvara abil. Kahjuks on see tarkvara sageli vigane ja ühendus on katkendlik või tarkvara vead pärsivad ühendust eri seadmete vahel. Võimalikud lahendused: 1) kasutada olemasolevat seadet Windows XP Pro keskkonnas, 2) müüja vahetab seadme Windows 98 korrektselt toimiva tarkvaraga seadme vastu.

Kuidas formaatida kõvaketast?

[?] Mul on teile küsimus, mis puudutab arvutit. Tahaks talle format'i teha. **Panen Windows 98 boot disk'i sisse ja käsuviiba A:\ taha kirjutan ka format C;, aga ta viskab järgmisele reale „Format not supported on drive C: Format terminated.“**

Pilt näeb välja selline:

A:\> format C: Format not supported on drive C: Format terminated

Olen kuulnud, et Windows XP plaadiga saab boot disk'i kasutamata arvutile format'it teha, aga see ei tule mul kuidagi välja. Raul

[d] Kahtlustame, et kõvaketta partitsioonitabel on sassis. Soovitaks PartitionMagic-nimelise programmi-ga ketas üle kontrollida. See on sobiv tööriist partitsioonide mudimiseks ja formaatimiseks erinevatesse failisüsteemidesse. Aga muidugi ettevaatust. Oskamatu käsitlemise korral võib Partition Magic kõik failid ka igavikku konverteerida.

Hiir sureb mõnikord ära

[?] Proovin oma mure siin ära tuua. **Probleem seisneb hiires - nimelt ta ei kuula sõna. Kord on liiga uimane ja ei liigu kohe sinna, kuhu ta suunanud olen. Vahel sureb päris ära, hiirel kustub ka tuli, siis pean ta otsa arvutist korraks lahti ühendama ja siis uuesti tagasi panema. Siis toimib kõik jälle järgmise korrani. Olen teinud C-ketta formaati mõned korrad ja nüüd olen tähele pannud, et**

[KUU KÜSIMUS]

Kõik küsimused Skype'i kohta

Eelmise [digi]ga kaasa antud Skype'i stardipakett tekitas palju rõõmsat elevust. Jess. Aga paljudel lugejatel tekkis hulk küsimusi, lausa hirmuäratavalt suur hulk. Tüüpiline küsimus nägi välja selline:

[?] Tere, [digi] nr. 2, juuni 2005 vahel oli Skype stardipakett, nn voucher, mis pidi tagama 30 minutit kõneaega (0.51€). Sai see siis aktiveeritud ning sain vaevalt testida helistamise teenust EMT võrku, kui pärast esimest minutit kõne katkes ning ette tuli kiri, mis teatas, et kõneaeg on otsa saanud! Kelle veaga on tegemist?

Teised tüüpilised küsimused nägid välja umbes sellised:

[?] Teie juunikuises numbris on kaasas pool tundi Skype tasuta helistamist, kuid ma ei leia kuidagi kohta, kuhu panna see kood, mis kaasas oli. Paljud tuttavad seisavad sama probleemi ees, olen vaadanud ka foorumitest, selleteemalisi artikleid on algatatud üsna mitu, kuid lahendust pole veel kuskil välja pakutud. Võimalusel palun teavitage mind, kuidas see probleem lahendada ja teavitan sellest ka teisi, kaasa arvatud foorumites.

[d] Selleks viimaseks tuleks avada oma internetibrauser ja liikuda aadressile <https://secure.skype.com/store/voucher/redeem.html>. Kõneaaja asja uurimise ja palun: 30 minutit tasuta kõneaega kehtib juhul, kui helistada SkypeOut Global Rate'iga ehk 1,7 eurosentit minuti eest. Nende riikide hulka kuuluvad näiteks Argentiina, Austraalia, Belgia, Kanada, Mehhiko, Suurbritannia ja hulk teisi. Täpsed ja põhjalikud hinnakirjad leiab veebist aadressilt <http://www.skype.com/products/skypeout/rates>.

Kui hiir ei tööta, tuleb draivereid, patareid ja juhtmeid kontrollida. Ja veenduda, et hiir ei näe välja selline.

pärast Windows XP Service Pack 2 lisamist tekib see probleem... aga ei ole päris kindel. Ei kujuta elu ette enam SP2ta. Või on viga muus?

[d] Oleks lihtsam, kui ta teaks, mis hiirega tegu. Kas juhtmeta, USB-, PS2- või seeriapordi ühendus, optiline või munaga? Kuid antud info põhjal, ehk on tegu hiirega, mis tungivalt vajab draiverite olemasolu (kaasa saadud floppilt, CD-l) või nende uuendamist. Abiks võib olla otsida infot tootja kodulehelt. Ei saa eitada ka hiire tehnilist probleemi. Uue hiire korral võiks garantiipaberiga müüja juurde naasta ja paluda testi. Kui on olemas arvutiga sõber, ehk ta tuleb teile oma hiirega külla või lähed ise enda omaga ja vaatad, kas tema arvutiga töötab.

Elton tahab esineda

[?] Mul on kiiresti vaja abi, nimelt ei tööta mul mikrofon (olen proovinud mitmeid, aga ükski ei tööta). Raha olen üsna palju kulutanud selle peale ja sooviks kirjale kiiresti oma postkastis vastust leida. **Kasutan Windows 98t. Elton**

Väga ebatõenäoline, et kõik mikrofonid katkiseks on osutunud. Kui kindel sa oled, et operatsioonisüsteemi all on kõik õigesti seadistatud ja mikrofon on õigesti auku pistetud? Helikaardi külge minevad otsad lähevad kas line-in või microphone auku, kuidas kuskil nimetatud. Mõnikord on ka roosa värvikombinatsioon abiks. Kuid nii USB- kui pulkotstega seadeldiste puhul tuleb uurida, ega kuskil volume control'is või helikaardi draiveritega kaasnevas programmis pole

[PLAAT]

Oasis Don't Believe the Truth (Epic)

• Kui U2 oma viimase plaadi „Vertigo” välja andis, siis noogutasid kõik tunnustavalt peaga ja ütlesid, et noh, vanad lihtsalt rokivad nii nagu tahavad, et lõpuks on nad vabad mingitest kammitsatest ega ürita kõigest väest mingit diipi asja teha.

Oasise uue plaadiga on sama lugu, hea on kuulata, kuidas mõne aasta tagused (ebaõnestunud) katsetused Suurt Ja Olu- list muusikat teha on asendunud lihtsa rokkimisrõõmuga. Aga seda nad oskavadki ju kõige paremini! Hea plaat näiteks autos kuulamiseks või niisama kaasa hüppamiseks ja rahmeldamiseks.

HENRIK ROONEMAA

[PLAAT]

Gorillaz Demon Days (Virgin)

• Kui Oasis plaadi juures oli vahva see, et nad on unustanud taotluse olla diip, siis Bluri liider Damon Albarn oma hip-hop projekti järjekordse üllitisega kõlab küll superdiibilt. Aga omamoodi on see lahe, Demon Days on selline plaat, millel iga lugu koosneb tegelikult lugematust hulgast alalooketest, viisjuppidest, ootamatult taustal kõlavatest sãmplitest, mis väikese meloodia mängivad ja siis jälle kaovad.

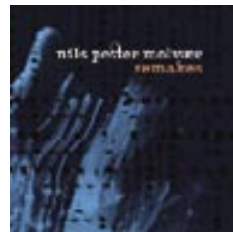
Esimesel kuulamisel tundub Gorillaze maailm üsna pime ja lootusetu, kui kolmandal-neljandal korral selgub, et tegelikult, kuskilt sügaval sissimas, on tegu pigem lõbusa plaadiga. Esimesel korral ei pruugi neid meloodiajupikesi üldse tähelegi panna, Gorillaz nõuab kannatust. Tegelikult võiks kuulamist alustada mitte esimesest, vaid viiendast loost, mis kõige popilikumalt-hitilikumalt kõlab, nii ei ehmata keerulise konstruksiooniga plaat kohe ära. Hitika nimi on muide „Dirty Harry”. Mäletate ikka, eelmise plaadi hiti nimi oli „Clint Eastwood”. Haa-haa.

HENRIK ROONEMAA

[PLAAT]

Nils Petter Molvaer Remakes (Sula)

• Norra trompetist elektroonikute kruus- tangide vahel.

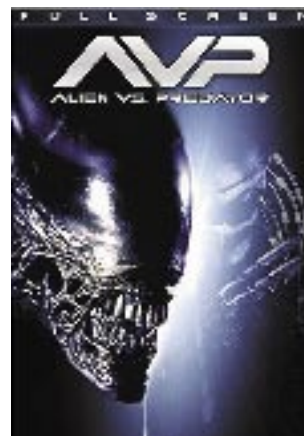
Molvaer on elektroonikute, eksperimentalistide ja tantsumuusikute hulgas populaarne aine. Selle 42-aastase jazziuendaja karged, väänlevad, kohati ebamaise trompetihelid sobivad elektrooniliseks taltsutamiseks hästi. Molvaer võibki muidu tunduda liiga külm, kohati liiga akadeemiline – olgugi, et ta on mitu korda proovinud näiteks drum'n'bass'iga flirtida. Kohmakalt. Tundlikumad remiksijad siin on Matthew Herbert, Dego, Bugge Wesseltoft ja Rune Arnesen. Nad on Molvaeris selle müstilise «midagi» üles leidnud ja seda rõhutanud. Seega: nurgeline, ebainimlik masina-jazz – heas peenes mõttes.

VALNER VALME

[FILM]

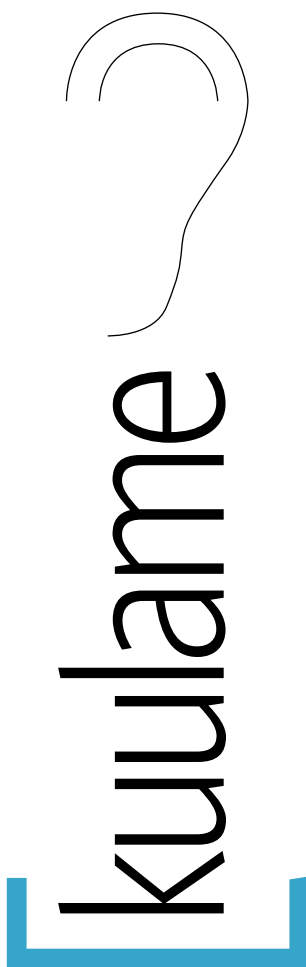
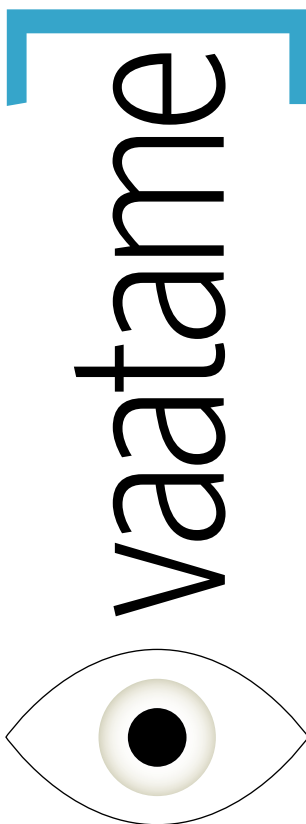
Alien vs Predator

• Film linastus varsti juba aasta tagasi, kuid nüüd alles sai see ära vaadatud. Mis seal ikka niivõrd huvitavat ... efekti- kas. Sisuidee, et inimesed satuvad tulnukate ja kiskjate võitlusvälja keskele,

on lihtsalt suitsukate. Vahepeal on lugu imal nagu tulnukatatt, siis jälle kiiretempoline kui kiskja bumerang. Õudusfilmide, „Alienide” ja „Predatoride” fännid on filmi juba kindlasti näinud, ülejäänud võivad tapmisi „nautida” vaid suure soovi korral. Tigidate võõraste ühendamine ei ole sugugi originaalne idee, samanimeline arvutimäng ilmus juba kuus aastat tagasi.

LEHO LAHTVEE

Õnnitlen!

● Õnnitlen väga hea ajakirja eest. Võin kindlalt öelda, et [digi] on minu lemmikajakiri. Meeldib sujuv ja lahe stiil kõige kirjeldamisel ning see, et ei laskuta sügavasse IT-meeste juttu. Annaksin soovitusel veel parema numbrilise kirjutamiseks – esimestes numbrites oli suurem rõhk sellel, mis on arvuti sees, siis nüüd võiksite teha pikemalt juttu casemodding'ust (kus, kuidas ja miks). Võiksite lasta lugejatel muudetud arvutikastidest pilte saata ja nii iga kuu. Samuti võiks rääkida Windowsi alternatiividest, seletada mis on hea ja mis halb. Rubriik „Üks-null“ on samuti väga tasemel. Mis siis ikka, jõudu ja jaksu edaspidiseks. Kas see traadita Interneti stardikomplekt on juba ära antud? :) Robert

Kümnest punktist 11

● Esialgu arvasin, et [digi] on ainult ühest asjast (midagi digifotoaparaatidest või digikaameratest). Aga ennäe ... on hoopis mitmest mulle vajalikust asjast (fotoaparaadid, telefonid, arvuti jne). Kahjuks minuni esimene ajakirja number ei jõudnud. Rubriikidest on ägedaim „Üks-null“. Võiksite lisada arvutimängude koode ja häid viirusevabu netilehekülgi, kust saab tasuta vajalikku kraami. Kümnest punktist 11. Leidsin vea leheküljel 64 (juuni 2005), mängu nimi ei ole „Brothers In Arms To Hill 30“, vaid „Brothers In Arms Road To Hill 30“. Salapärane

Ajakiri võttis söögiisu

● Teie ajakiri on väga huvitav, ei sisalda väga pikki artikleid nagu Arvutimaailm. Esimest korda ma ei arvanud, et seal midagi väga huvitavat on, aga siis kui lugema hakkasin, ei saanud peatuda isegi siis, kui sööma oli vaja minna. Kõik on lühidalt ja hästi kirjutatud. Meeldis suurtest kuue keskklassi sülearvuti kohta ja kolumnid. Iga kord, kui olen ajakirja läbi lugenu, loen selle teist korda jälle läbi järgmisel päeval. „Üks-null“ on väga hea, sealt on iga kord midagi huvitavat lugeda. Aga ühe asja ma ütlen – tehke ajakirja edasi ja ma olen üks selle ostjatest. Jõudu tööle! Janar

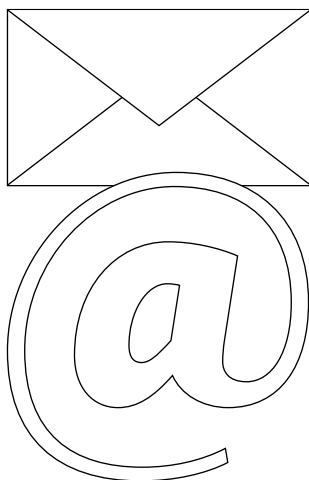
Normaalne!

● Sain see kuu uue [digi]. See on läbi loetud ja mulje on üllatavalt hea. Leidsin ajakirjast palju huvitavat, mida kõrva taha panna. Teen ettepaneku teha rubriik, kus kirjutaksite antiviiiruse ja spämmivastaste programmide kohta, mis sisaldaks testide tulemusi ja infot, millised on hetkel kõige paremad nii tasuta kui tasuta programmid selles valdkonnas. Lisaks veel võiks kirjutada Windows XP uuendustest, millised on tulnud/tulemas. Muidu on ajakiri väga asjalik ja hea kujundusega. Mis peasi, hind on normaalne! Soovin edu ja vastupidavust. Olev

Kust saab mängu?

● Ootasin ammu [digi] teise numbrilise ilmumist ning kui see tuli, pidin selle kohe ostma – õigemi-

saabunud post

Kirjuta meile:

● e-postiaadressil
digi@presshouse.ee

● aadressil
[digi]

Paldiski mnt 26a
10149 Tallinn

ni koju kiirustama, sest see on juba tellitud. Järgmises numbris võiks olla võrdlus lauaarvutitest või mobiilidest, sest sülearvutitest on saanud lugeda juba kõikjalt. Mängudel võiksid juures olla hinnad ning kohad, kus neid osta saab. Eriti meeldisid sellised lühikesed artiklid rubriigist [värske kraam] ning „Üks-null“. Martin

[digi] vastus:

● Võtame arvesse. Need mängud, mis Eestis saada on, saavad varustatud hinna ja kohaga. Aga paljud jõuavad Eestis müüki alles tükk aega pärast ajakirja ilmumist. Mis teha, kaugel pisike maa oleme. Olgu, rohkem ei virise. Vaid teeme varsti hoopis lauaarvutitest.

Tehke hinnad suuremaks!

● Tere. Kuulun samuti kiidukõnede kirjutajate hulka. Aga seekord üks soovitus. Kui teil [digi]s räägitakse mõnest tootest, siis üleval tumedal ribal on selle hind – see on nii väike ja halvasti nähtav. Kui see liiga palju tüli ei tee, siis tehke suuremaks. Märt

[digi] vastus:

● No ega ta nüüd nii väike ka ei ole ju. Aga olgu, proovime mõne inimese peal järele, kas nad näevad seda teksti ja kui nemad ka virisevad, siis teeme suuremaks.

Loodan veel areneda

● Olen arvutikasutaja kõigest kolmandat aastat ning seetõttu ei tea sellest suurt midagi. Kodus olen kasutanud arvutit poolteist aastat. Selle aja jooksul on olnud kokkupuuteid viiruste ja igasugu muu halva kraamiga. Ajakirja kiituseks niipalju, et sisu on asjalik ja jutt konkreetne, ajakirjast saab aru ka arvutivaldkonnast kaugelolev inime- ne. Nüüd olen ka [digi] tellija. Edaspidi sooviks [digi]s leida huvitavaid viiteid meelelahutuslikele lehekülgedele ning programmidele. Tänu [digi]le loodan arvutialaselt palju rohkem edasi areneda. Soovin teile edu ja jõudu ning uusi mahukaid [digi]sid. Margus

Kirjutab vanaäit

● On vist harv juhus, kui teile kirjutab vanaäit (veel mõni kuu venitamist ja 60 kerib „eluspido-meetrile“, kuid ise vanust veel tunnustada teps mitte ei taha!). Vanas eas tuli tahtmine ajaga kaasas käia ja nii hakkasin arvutikasutamist õppima (nagu sm Krupskaja õpetas Venemaal talupojale kirjaoskust – kaika ja leivatükiga). Üldise kirjaoskuse olen enam-vähem omandanud, kuid arvutivärk oli tume maa. Ostsin siis 11 arvutialast õpikut (2,5 aastat tagasi polnud neid eesti keeles rohkem ilmunud), hankisin-tellisin täienduseks erinevaid eestikeelseid arvutialaseid žurnale ja artikleid ning muretsemin arvuti Windows XP eestikeelse versiooniga. Algas oli tore, huvitav ... ja samas väga-väga raske. Avastasin, et minu inglise keele oskusest on järele jäänud ainult mä-

lestus. Internetis on kõik inglise keeles, teistele hea keelepraktika, aga mulle täielik põrgu ja piin! Nüüd kasutan ainult eestikeelseid abiprogramme ja -materjale.

Meeldiva üllatusega avastasin [digi], millega seni on kaasnenud tasuta nänn või CD (viimati Skype'i näol). Eks need viimased ole ikka mõnusaad maistused küll, aitäh! Tellisin ajakirja kohe järgmise aasta lõpuni! Olen olnud väga tubli poiss (kas on nii?) ja loodan, et ehk mulle saadetakse (ikka tasuta) need toredad õppe-CDd. Mul on ju piisavalt pikk tellimus ja pealegi kiitsite lugejakirjades Sixteni aususe eest ja minagi tahan aususe eest head nänni saada! Häbematu vanamees, aga ärge mind päris tõsiselt nüüd ka võtke. Mulle meeldib teie stiil ja eks püüan ka ise pisut hiihlata. Tasuta nänni tahab ju igaüks!

Tänaseks aitab. Kui ma teid targutamistega väga ei tüüdanud, siis ... vahel ehk tülitaksin teid veel oma mõttevälgatustega. Olen väga tänulik žurnaali eest ja soovin jõudu-edu-kordaminekuid kõigis ettevõtmistes. Tervist ja päikest! Austusega, vanahärra Peeter

Kirjutage casemode'st

● [digi] on väga hea ajakiri, pärast esimese numbrist ostu tegin kohe proovitellimuse, kuna ka teine number oli huvitav, siis arvatavasti jätkan tellimust pärast proovitellimuse lõppu. Võiks olla väike nurgake, kus räägitakse arvuti muutmistest (casemode ja overclock). Siiani on palju juttu olnud graafikakaartidest, võiks rääkida ka parematest mäludest, emaplaatidest jne. Ostujuhi rubriiki lugedes leidsin küll hea teema, kus on kokku pandud kallis unistuste arvuti, aga tulgem reaalsusse, võiks olla selline teema, kus pannakse kokku arvuti, mida tavainimene jaksab osta, nii umbes 10 000–15 000 kroonine. Inimene saaks selle nimekirjaga poodi minna ja tellida vastava masina. Mihkel

Kirjutab Kutsa

● Kui olin telerist ajakirja reklaami näinud, saatsin kohe noorema õe 50 krooni eest poodi (50 krooni maksin peale, et ta viitsiks minna :D), et ta mulle [digi] tooks. See oli seda väärt! Esimene mulje ajakirjast on väga hea. Hästi olete artiklitesse huumorit paigutanud – ei mäleta, et oleks seda mõnes teises tehnikaajakirjas kohanud. Eriti hea on, et olete palju erinevat riist- ja tarkvara proovinud ja hinnanud. Suur pluss on ajakirjaga kaasasolev CD. Midagi halba [digi]s ei näinudki, keep up the good work! Dogg

[KUU KIRI]

Ma ei jaks enam!

Üks olulisemaid rubriike, millest [digi] peaks püsivalt kirjutama hakkama, on turvalisus. Arvestades, et ajakirja suunitlus on n-õ tavalisele inimesele, siis minu kogemus sõprade-sugulaste arvutinõustajana ütleb, et turvalisus on valdkond, millest inimesed midagi ei tea ning mida nad alatähtsustavad.

Kogemus elust – inimene kurtis, et arvuti on väga aeglaseks muutunud ja käitub imelikult. Asja uurides selgus, et arvuti on nakatunud viirusesse hoolimata korralikult seadistatud viirusetõrjest. Põhjus lihtne – arvutikasutajat oli hakanud häirima see, et Internetist kahtlastelt saitidelt ei saanud videoid ning muusikat tõmmata. Kogu aeg oli viirusetõrje „midagi“ karjuma hakanud ja keelanud failide tõmbamise ... ja ta lülitas iga kord viirusetõrje välja, kui see failide tõmbamist segama hakkas.

Analoogne näide – kui brauser kasutaja käest midagi küsib, vastab kõigepealt teadet lugemata no (teated on jube keerulised ning nendest niikuinii aru ei saa), teisel korral ka no ning juhul kui aken eest ikka ära ei lähe, siis yes.

Minu töökoormuse vähendamiseks (ma ei jaks enam sugulasi nõustada), palun sind, [digi], kirjuta step-by-step nõuandeid järgmistel teemadel: a) tulemüür – milleks vajalik, kuidas seadistada, millised on parimad tasuta programmid, miks neid välja ei tohi lülitada, b) sama jutt viirusetõrje kohta, c) nuhkvare tõrjujad, d) ära sisesta oma e-posti aadressi kõikjale! e) kuidas installeerida/kasutada ID-kaarti, f) kuidas saata turvalist (krüptitud, signeeritud) e-kirja, g) kuidas kaitsta arvuti kõvaketast juhul, kui arvuti on „jalutama läinud“, h) ning mida veel Internetis kindlasti teha ei tohi! Margus

[digi] vastus:

● [digi] on pisarateni heldinud. Sugulasi toetavat-õpetavat patsiga poissi tuleb igal juhul toetada ja innustada, sest nendeta valitseks teadmatumate inimeste arvutites veel suurem kaos kui praegu. Ära anna alla, Margus! Meie lubame, et võtame su soove step-by-step õpetuste koha pealt väga tõsiselt, aga sina luba, et sa ei jäta oma sugulasi internetiavarustesse ükski. Hea tahte märgiks ja innustuseks anname sulle kuu parima kirja eest auhinnaks Elioni juhtmeta Interneti stardikomplekti (ADSL modem + WiFi tugijaam).

Näete nüüd, üks südamlilik kiri ja midagi vahvat võib olla teie. Järgmise kuu kõige vahvama kirja kirjutaja saab [digi] ja Enter IT Marketilt auhinnaks spetsidainiga Samsungi hiire. Sellist juba teistel ei ole.

● Kirjutage meile veel! Rohkem! Meile meeldib kirju saada, eriti kirju ideede ja soovustega, millest te [digi] lugeda tahate. Järgmise kuu parim lugejakiri saab auhinnaks Elioni traadita ADSLi stardipaketi, kus üheskoos ADSL-modem ning WiFi-tugijaam.

Kaanetüdruk Mirjam

Koht: **Spiriti kohvik** Kell: **13.09**

• Ma olen lubatud veerandtunnise hilinemise sees, kuid piinlik on ikkagi. Mulle ei meeldi oodata ja ma püüan ka teistesse samamoodi suhtuda. Kuid see Tallinna liiklus ja need teed...

Minu vastas istub noor kena plika, kes on just väga ametis keskkooli lõpetamise ja nii modellilikult vee joomisega. Hindan olukorda ning viskan varem valmis mõeldud plaani rääkida poliitikast ja muust mittehuvitavast peast välja ning teen välkintervjuu asjadest, mida ma ise hea meelega selle inimese kohta ajakirjast lugedes teada tahaks.

Räägime usust: Nokia või Sony-Ericsson?

Siemens.

Windows või Mac?

Windows, kuigi Maciga on see kõik lihtsam.

Lumelauaga sõitjad on riskialtid, suurim kiirus millega sõitnud oled maapinnal?

Mul pole veel lubegi.

Viimane raamat?

Oscar Wilde'i «Dorian Gray portree».

Mõni mõttetera, mis meelde jäi?

«Inimesed teavad kõikide asjade hinda, aga mitte millegi väärtust.»

Viimane film?

Ei tulegi meelde, pole ammu vaadanud. Ulmekad ei meeldi. Kui need just õudukad ei ole.

Jumalasse usud?

Ei. Võib-olla siis, kui midagi vaja on.

Mis sind hommikul voodist välja ajab?

Kui midagi peab tegema, siis tõusen varem, aga müüdu olen voodis, kuni uni ära läheb, poole päevani. Kuigi ülemagamine on ka ohtlik.

Mis praegu käsil?

Keskkooli lõpetamine. Edasi plaan aasta vahele jätta. Talveks kuhugi mägikuurorti tööle minna. Et saaks lumelauaga sõita ja hotellis töötada. Ja keelt õppida. Näiteks inglise ja saksa keelt.

Testküsimus elutarkuse kohta: kui saaks ajas tagasi minna nii, et kogemused kaovad, kas läheks?

Ei. Võib-olla teeks midagi uuesti vales-ti. Mitte et ma praegu õigesti teeks.

Ja kogu jutuaajamise ajal vaatab ta oma sädelevate silmadega ning naeratab oma julget naeratust. Küll tänapäeval saavad inimesed ikka vara küpseks ja tugevaks.

 HEITI KENDER

[MIRJAM]

Tegevus Praegu lõpetan keskkooli. Tulevikus plaan sisearhitektuuri õppima minna.

Tööl ei käi, kuna pole midagi sobivat leidnud. Kooli kõrvalt tegelen veel fotograafia, vähesel määral ka spordiga.

Telefon Siemens M55

Arvuti Tavaline lauaarvuti

E-post Korra päevas

SMS Keskmiselt paar tükki päevas

Muud tehnikavidinad

Digikaamera ja pleier

Oluline on see, mida sa oskad

Haridus on midagi enamat kui teadmised. Praktilised oskused kaaluvad elus tihti üle kurna rääkimisvõime.

Infotehnoloogia pole midagi mõrtlist, vaid selge loogika ja loominguviisi energia põhinev tihed arvutav ala, millest sõltumal jääv-päevalt aina uued avakõlbused. Ainuolul teoreetilistest teadmistest jääb IT-urul teinud tõe teadmiseks rapiks. Omaline en see, kas Sa oled õppinud ke looma midagi uut või saadad silmasilmasid töökoormas hoida ja edasi arendada.

IT Koolid on infotehnoloogiale spetsialiseerunud koolkool, kus Sa ei en kaasa saataga võimalik õmandada praktilised oskused ja saada selline haridus, mis teeb Sinil töökoormal nõutud spetsialistiks. Tihed osad vii teoreetiliselt õppimisele eelneksid sisseartuajad. Sa viid olla üle rimeist.

EURONICS

OLYMPUS

3499.-

Norm. hind 3995.-

MJUMINIDIGITAL

4.0 MP

2x opt. zoom

1.8" LCD

**LISAAGU
KAELAPAEAL
NAHKKOTT**

Olympus mju:
Mini Digital
digitaalse fotokaamera
ostjale lisatarvikute
komplekt ülihea hinnaga!

299.-

Norm. hind 1325.-

Trendikas ülikompaktne digifotokaamera
Olympus mju: Mini Digital
2x optiline zoom, kaal 115 g, 16 MB xD mälukaart,
13 režiimi, heliga video, TV-väljund, ilmastikukindel
metallkorpus.

Trendikas digifotokas Olympus
2.8x optiline zoom, 2.5", 360° pööratav LCD,
16 Mb xD mälukaart. Müügil ainult PlussMüinuse ja
Euronicsi kauplustes!

OLYMPUS

2999.-

Norm. hind 5995.-

IR500

4.0 MP

2.8x opt. zoom

2.5" LCD

Li-ion aku

Pakkumised kehtivad kuni 30.06.2005 või kuni kaup jätkub PlussMüinuse ja Euronicsi kauplustes.
Kaupluste aadressid leiad www.plussmuinus.ee ja www.euronics.ee